Zaaknr. 1020289
Kenmerk 1038657

**NOTULEN VERGADERING ALGEMEEN BESTUUR 13 MEI 2026**

**Verslag van de openbare vergadering van het algemeen bestuur van Waterschap Brabantse Delta d.d. 13 mei 2026 om 19.00 uur**

**Aanwezig:**

**De voorzitter: B.J.J. Bengevoord**
**De secretaris-directeur: A. Meuleman**
**Leden: A.L.G. Arnold, B. Antonissen-Vis, K. van den Berg, M.A.J.M. Broekmans, R.L. Dujardin, M.G.M. Gosens, A.E.J. Govers-Gabriëls, A.J.D. Hagenaars, T. Hendrickx, L.H. van der Kallen, J.A.M. Kavelaars, H.L. Knook, W.W.J.F. de Koning-Bogers, C.A.M. Korst-Dingemans, G.H. Logt, L.G. Maas, P.C. von Meijenfeldt, P. Merkx, A. Overeem, C.M.J. Pallandt, J. Pals, F.A.H.E. Post, C.A.J. de Regt-Taks, C.A.G. Sneep, P. Stehouwer, J. Voets, J. Vrinds, G. Vruwink**

**Afwezig: W. de Beer, E.C. Goos**

**Notulist: Y. van Lanen, van Het Notuleercentrum**

## 1. Opening en mededelingen

Voorzitter: Dames en heren, het zeven uur, hiermee open ik deze vergadering van het algemeen bestuur van waterschap Brabantse Delta.
We hebben een bericht van verhindering van mevrouw Goos en de heer De Beer is ook niet aanwezig, ik denk dat ik hem namens u allemaal mag feliciteren met de geboorte van zijn dochter Tess. We wensen hem samen met Anouk en Lotte een heel goede tijd toe.
Dames en heren, ik wil u ook nog attenderen op het feit dat de technische vragen voor de commissie waterveiligheid en vaarwegen en waterketen van 27 mei vanwege Pinksteren eerder mogen worden aangeleverd en wel uiterlijk op donderdag 21 mei om negen uur. Dus als u vragen stelt, weest u op tijd, dan kunnen we ook zorgen dat u een goed antwoord krijgt.

## 1.a Vaststellen agenda
## 1.aM1 Motie vreemd 'Onderzoek mogelijkheden uitgifte pachtgronden' (Fractie BBB)
## 1.aM2 Motie vreemd 'Onderzoek naar e-mailservice voor openbare publicaties' (Fracties BBB, Natuurterreinen en Water Natuurlijk)

Voorzitter: Dat gezegd hebbende zou ik met u willen kijken naar de agenda. Er zijn twee moties vreemd aangekondigd: de motie onderzoekmogelijkheden uitgifte pachtgronden namens de fractie BBB en de motie 1.aM2, motie vreemd onderzoek naar e-mailservice voor openbare publicaties van de fracties BBB, Natuurterreinen en Water Natuurlijk.
Daarnaast zijn er twee amendementen aangekondigd bij het hamerstuk 3.a, de actualisatie van de Waterschapsverordening. Die zullen denk ik ingebracht worden bij het bespreekpunt en dan wordt dat agendapunt 2.i.
Dus ik stel voor om de twee moties vreemd aan te dragen bij 2.g en 2.h en als laatste de actualisatie Waterschapsverordening als 2.i. Kunt u daar allen mee instemmen? Dat is het geval, dan stellen we de agenda op deze wijze vast.

De heer Von Meijenfeldt: Voorzitter. Het heeft geen betrekking op deze agenda, maar ik wil graag een punt toegevoegd zien aan de voorraadagenda van het AB. Het betreft het koersdocument Beregening.

Dat zou ik graag in zowel de commissie als ook nadien mogelijk in het AB willen bespreken, tezamen als dat kan met de reactie die de ZLTO en de BMF hebben geleverd op het koersdocument.

Voorzitter: Dank u wel, dat noteren we.

**1.b Insprekers**

Voorzitter: Dan gaan we door naar 1.b. Er zijn geen insprekers en dan kunnen wij volgens mij overgaan naar agendapunt 2, de bespreekstukken.

**2 Bespreekstukken**

**2.a Motie vreemd 'Trekkerschap klimaatbuffers in Grondwaterconvenant 2021-2027'**

Voorzitter: Dat begint als eerste met een motie die u de vorige keer al uitgebreid in dit algemeen bestuur heeft besproken. Dat gaan we dus ook niet overdoen. Het advies van de DB was toen ontraden. We kunnen dus gelijk overgaan tot besluitvorming over de motie vreemd 'Trekkerschap klimaatbuffers in Grondwaterconvenant 2021-2027'. Een motie waarbij de vorige keer de stemmen staakten, er waren evenveel mensen voor als tegen. Ik zeg bij voorbaat dat als de stemmen opnieuw staken, de motie als verworpen wordt geacht.

Mevrouw Korst-Dingemans: Wij willen graag een stemverklaring afleggen.

Voorzitter: Dat gaan we zo doen, maar dan kijk ik eerst even rond. Dat gaan we op die manier doen. Zijn er mensen met een stemverklaring?

Mevrouw Korst-Dingemans: Wij hebben in het AB van april meegestemd omdat we de urgentie van de vraag die gesteld is onderstrepen. Wij hebben ons nu beter kunnen verdiepen in de vraag die u bij ons in de motie neergelegd heeft. Wij vinden dat de TBO's hierover eerst in overleg moeten gaan met de convenantpartners vanuit het Bestuurlijk Grondwateroverleg en van daaruit moeten kijken of het wenselijk is om te onderzoeken of de trekkersrol bij het waterschap kan liggen.

De heer Maas: Voorzitter. Wij zullen uiteraard voor deze motie stemmen, ook omdat we in H2O lazen dat burgemeester Prevoo van Valkenburg zei dat er nu te weinig ruimte is voor water in het systeem en hij ziet een sleutelrol voor de waterschappen om dit te veranderen. Dank u wel.

De heer Von Meijenfeldt: Wij stemmen voor de motie, zoals u kunt begrijpen als mede-indiener. We zien hier ook een uitgelezen plek voor dit waterschap liggen om een rol te spelen in het watersysteem, om deze gevraagde oplossing te bereiken. En dat is breder dan de huidige rol die dit waterschap, in afwijking van de andere twee waterschappen, bij dit onderwerp verricht. Dus dat is onze stemverklaring.

Voorzitter: Dank u wel. Anderen nog behoefte aan een stemverklaring? Dat is niet het geval, dan openen we de stemming.
Er zijn 27 stemmen uitgebracht, 11 voor en 16 tegen. Het voorstel is verworpen.

**2.b Ontwerp KRW-maatregelenpakket 2028-2033**

Voorzitter: Dan gaan we door naar agendapunt 2.b, het ontwerp KRW-maatregelenpakket 2028. We zullen dat in twee termijnen behandelen en we beginnen aan de eerste termijn aan de kant van het algemeen bestuur. Ik wil de ronde aan die kant starten. Ons water. Oh ja, excuus, mevrouw Hagenaars wil een korte opmerking maken.

Mevrouw Hagenaars: Ja, ik voel toch even de noodzaak om nog iets toe te lichten. We hebben natuurlijk de commissie gehad, waar we best wel uitgebreid met elkaar gesproken hebben. En ik snap het gevoel van het AB dat we op dit moment in het Stroomgebiedbeheerprogramma minder ambitie laten zien. Er zit wel ambitie in, maar minder dan jullie gehoopt hadden. Ik heb duidelijk aangegeven dat ik die in het WBP terug laat komen. Het is wat dat betreft wel heel jammer dat die tijdslijnen niet parallel lopen, maar na elkaar. Dat maakt het voor mij best lastig om nu te laten zien wat we in het WBP op willen gaan nemen, maar juist in het WBP zien wij meer ruimte om projecten integraal en breder aan te pakken waardoor je veel meer naar het watersysteem in zijn geheel kunt gaan kijken en niet alleen naar een KRW-opgave. Dus waar je echt klimaatrobuust, water- en bodemsturend, gezond water, alles bij elkaar kunt bundelen. Waar je ook veel meer op outcome in plaats van output gaat sturen, waar je echt op effect gaat sturen. Dus ik hoop dat jullie mij de ruimte willen geven om jullie straks in het WBP hierin mee te nemen en dat we nu met het SGBP op deze manier verder kunnen. En nogmaals, ik begrijp echt wel het gevoel wat bij jullie leeft en ik had het misschien fijner gevonden als de twee tijdlijnen parallel gelopen hadden, dan hadden we veel meer de dwarsverbanden kunnen. Maar ja, helaas is dat niet. Ik hoop dat jullie daar begrip voor hebben.

Voorzitter: Dank u wel, dat gaan we allemaal horen in de eerste termijn. Ik gaf net aan aan deze zijde te beginnen, maar ik vergat natuurlijk dat er twee moties zijn aangekondigd. Misschien is het handig dat we beginnen met de Partij voor de Dieren als eerste spreker.

De heer Maas: Voorzitter. Het is nu een stuk minder ver lopen naar het spreekgestoelte. Dat maakt het wel verleidelijk om weer hier te gaan staan. Ja, zo zijn we dan wel weer.
Maar goed. Voorzitter, ambitie, dat is het woord waar het voor de Partij voor de Dieren vanavond om draait en in het KRW-maatregelenpakket valt het woord ambitie elf keer. Dat klinkt oké, maar het woord staat er meestal in combinatie met bijvoeglijke naamwoorden zoals uitvoerbaar, reëel, breder of gezamenlijk. Het reële ambitieniveau van dit pakket is simpel. Dit waterschap wil, en het geeft dat ook eerlijk toe, de resterende maatregelen die we eigenlijk de afgelopen vijf jaar hadden moeten behalen, nu de komende vijf jaar aanpakken. En dan vergeten we voor het gemak maar even dat die KRW-doelen al meer dan een kwart eeuw staan. Dat en niets anders is dus de reële staat van ambitie van het waterschap. Wat ons betreft neigt dat naar - en ik kon alleen maar archaïsche woorden verzinnen - lankmoedigheid, deemoedigheid, versaagdheid. Een passieve houding over het uitvoeren van wat toch onze kerntaak is: zorgen voor gezond water.
De bredere ambities dan. Die zijn altijd het makkelijkst opgeschreven. Niet zonder reden verwijst het stuk ook naar andere partners en daarvoor hebben we wél een maatregel genomen. Wij vernamen dat de KRW-gemeenteambassadeur veel lof krijgt toegezwaaid. Andere belanghebbenden zien zo'n aanjaagrol ook wel zitten. Een concreet resultaat dus. Mooi. Kun je nagaan wat zo'n ambassadeur met nog wat meer geld en tijd had kunnen faciliteren. Helaas, onze motie van een jaar geleden die daartoe opriep, werd door het DB ontraden. Niet getreurd, vanavond twee nieuwe moties die het waterschap zelf tot actie aanzetten. Nodig, want voor klimaatrobuuste buffers tonen het AB en het DB alvast geen ambitie, merkten we net. Onze eerste motie versterkt de biodiversiteit, de ecologische sleutelfactor bij uitstek, juist ook voor de KRW. Meer biodiversiteit betekent namelijk meer waterplanten, meer macrofauna, meer natuurlijke filtering en een weerbaarder watersysteem. Dat valt allemaal onder het op orde brengen van de randvoorwaarden, iets wat het pakket gelukkig ook zegt te willen.
En natuurlijk, ik snap ook wel dat zo'n subsidie een druppel is op een door de klimaatcrisis gloeiende plaat, maar het zet wel een baken van doen neer. De tweede motie richt zich op de randvoorwaarden. Eentje daarvan, de vergunningen. De omgevingsdienst gaat pas voor ons lopen als ze voelen dat ze iets moeten dóen voor de KRW. Laten wij ze dus uitdagen. Zonder acties van de omgevingsdienst zijn al onze pilots voor niets, dus dat mag best wat kosten om hen in actie te krijgen. De Partij voor de Dieren vindt kortom dat er niet alleen meetdata moeten komen, maar ook data op de kalender, met acties. Niet alleen positieve signalen, maar ook positieve resultaten. Want het woordje ambitie in een maatregelenpakket opschrijven dat is mooi, maar zoals de grote Duitse filosoof Hegel al zei: de waarheid van de intentie is enkel en alleen de daad zelf. Dank u wel.

Voorzitter: Dank u wel, mijnheer Maas. Dan maken we het rondje die kant op. CDA, behoefte aan een termijn?

Mevrouw Korst-Dingemans: Ja, dank je wel. Ik ga er niet bij staan, ik blijf erbij zitten, maar het onderwerp is dusdanig belangrijk voor ons om het op de agenda van de algemeen-bestuursvergadering te leggen. Er ligt wat ons betreft een goed onderbouwd, gedegen ontwerppakket aan maatregelen voor ons om de kwaliteit van het water te verbeteren voor de verwerking in onze stroomgebiedbeheerplannen. De motivering en de doelen hebben we samen uitgewerkt in de commissie. Het CDA onderschrijft ook de twee belangrijkste uitgangspunten die hierin staan, namelijk het waterschap kiest voor de inrichtingsmaatregelen die voor eind 2033 realiseerbaar zijn, en we gaan toewerken aan zuiveren aan de bron. Dus wat er niet in komt, hoef je er ook niet uit te halen. Het CDA wil wel kanttekeningen plaatsen en vooral vragen: neem ze mee. We gaan ook geen moties indienen, mijnheer Van der Kallen houdt er niet van, wij houden er eigenlijk zelf ook niet van. En er liggen er genoeg vanavond, dus de keuze zal niet zo moeilijk zijn. De focus wat ons betreft moet niet eenzijdig neergelegd worden alleen bij de landbouw en de industrie, maar bij alle invloeden op de watervervuiling, ook vanuit het consumentengedrag moeten we dat proberen te stoppen. Onze zorg is, zoals in de opdracht staat, of de voorgenomen maatregelen het effect hebben zoals we dat steeds hebben beoogd. Brengen we de risico's vooraf in beeld en worden ze meegenomen in het stappenplan?
Dan risico-inrichtingsmaatregelen. Het rijk neemt nog steeds geen beheermaatregelen om de Amerikaanse rivierkreeft te bestrijden. Ze maken geen beleid. Wij vragen aan het waterschap: eis dat Den Haag nu met beheerplannen komt voor de bestrijding van deze kreeft. Wanneer deze niet gelijklopen met ons pakket van maatregelen, dan kunnen wij onze doelen nooit bereiken. De schade, de financiële schade is nu al niet te overzien. Door het uitblijven van deze maatregelen voor de rivierkreeft stapelen de problemen zich alsmaar op. Waterschap Delfland zet zelf concrete stappen om bij 59 kilometer ecologische verbindingszones te starten om de kreeften weg te vangen. De totale kosten voor deze 59 kilometer gaan € 20 miljoen bedragen. De rekening van de eerste € 7 miljoen voor de eerste fase in de aanpak gaat naar Den Haag. De Unie van Waterschappen onderstreept deze aanpak van Delfland.
Wij dienen hiervoor bewust geen motie in. Onze overburen, de BBB, hebben al vaak een motie ingediend met betrekking tot de rivierkreeft. Doelen kunnen we vooral bereiken door wel concrete stappen te zetten, dus niet eindeloos dossiers blijven opbouwen hierin. Wij vragen aan het DB, de portefeuillehouder, om in kaart te brengen waar en hoe groot het probleem van de Amerikaanse rivierkreeft in ons waterschapsgebied is en om vervolgens een plan van aanpak te maken - plan van aanpak tussen haakjes Delfland - wat nodig is om te bestrijden. Wij verzoeken om hier spoed achter te zetten en of u dat wilt terugkoppelen aan ons.
Dan met betrekking tot bronzuivering. Het CDA is naar de Provincie gestapt om met een motie bronzuivering bij nieuw te bouwen ziekenhuizen af te dwingen. Dit zijn concrete maatregelen. We hebben daar met klem verzocht om de bestaande technieken die er zijn ook te gebruiken. We hebben een bestuurlijke oproep gedaan. Uw partijen, alle landelijke partijen hebben er allemaal aan meegestemd en we hebben eraan gewerkt. Een vraag aan dit DB is: hoever bent u met de uitvoering van die motie Pharmafilter?

De heer Post: Geachte aanwezigen. Wij kondigen hierbij ook een motie aan en op basis van die motie zullen we gewoon de reactie geven, want dat geeft ook weer hoe we erin staan. En we gaan er ook geen lang verhaal van maken, dat wil ik er meteen bij zeggen.
De motie. Ik weet niet of hij op het scherm te zien komt? Of iedereen heeft hem? Hij is wel rondgemaild, dus ik hoop dat iedereen hem heeft. Ik ga hem niet helemaal voorlezen, ik ga hem wel toelichten.

Voorzitter: Hij staat op iBabs.

De heer Post: Maar andere keren stond hij op het scherm, vandaar dat ik die vraag heb. Maar wij vinden dat wat hier voorligt een goed en degelijk stuk, het is ook goed in de commissie besproken, maar we hebben wel gemerkt dat er bij de commissie ook veel zorgen en vragen waren over ambitie

en haalbaarheid. Mevrouw Hagenaars deed daarnet al een voorzet van ‘let op, we hebben te maken met twee lastige planperiodes waar hetzelfde pakket voorligt’. Dat stelt wel iets gerust, maar niettemin moet er nog steeds een hele hoop gebeuren. Er was erg veel zorg over: is dit wat nu voorligt wat moet, of is dat hetzelfde dat wat kan? Want we constateren namelijk dat die KRW-doelstellingen eind ‘27 behaald moeten worden. En het pakket wat nu voorligt is voorzien voor 2028-2033 en dat is een noodzakelijke aanvulling op eerdere maatregelen, waaruit dus blijkt dat we die KRW-doelstellingen inderdaad niet kunnen halen. En dan plakken we er zelf nog een periode aan vast om het restant te doen. Dat is wel netjes, maar het is wel te laat. En je moet nagaan, we zitten al in de uitstelperiode. We hebben al twee keer zes jaar uitstel gehad. Dat moeten we nu vaststellen om verdere uitstelvertraging te vermijden, daar zijn we het ook helemaal mee eens. Dus we zijn wel blij met een gevoelde urgentie, maar we realiseren ons wel dat die urgentie, de opgejaagdheid, vanuit het rijk komt en niet omdat wij het zelf hebben bedacht.
In het voorstel staat ook dat het waterschap inschat dat het pakket voor 90 tot 100% realiseerbaar is voor eind 2033. Dat vinden wij een heel nuchtere, misschien wel een correcte zin, maar dan slaat ons de schrik weer om het lijf. We zijn nu al aan het anticiperen op mogelijke uitstel, terwijl in het stuk ook staat dat we elke planperiode er niet in zijn geslaagd te doen wat we voor die planperiode bedacht hadden. En we gaan nu, voordat we starten, dit al opmerken. Daar zijn we niet blij mee. We krijgen een beetje het gevoel dat we met de rug tegen de muur staan en hier ook niet verder mee komen, terwijl het op zich wel nog steeds een goed stuk is.
Een volgende constatering, voor degenen die de motie voor zich hebben: oud-directeur Peter Wennink van ASML - je kent dat wel, dat bedrijf die al die chipsmachines maakt - heeft van het voormalige kabinet-Schoof de vraag gekregen om een onafhankelijk advies uit te brengen over het toekomstige verdienvermogen van Nederland, gewoon een economisch verhaal. Ik neem aan dat de meesten van u dat wel hebben gelezen, het gaat ook echt over het verdienmodel van Nederland, over economie. Hij noemt ook wat randvoorwaarden, en dan komt het: de allerbelangrijkste randvoorwaarde die vanuit de toekomst op ons afkomt, zegt hij - ik heb het citaat er letterlijk ingezet - dat is de crisis van de toekomst, schoon water. Mijnheer Wennink zegt twee dingen: als we dat niet regelen, dan krijgen we hetzelfde gelazer als met stikstof over de natuurvergunningen. En bovendien, Nederland moet gewoon schoon water hebben. Dat geeft toch wel te denken, als zo'n belangrijk economisch rapport dit als kernpunt heeft voor de toekomstige randvoorwaarden: schoon water. En daar gaan wij over, dames en heren. Daar gaat dit pakket over, wat hier voorligt.
Dan de overwegingen. Ja, dat moet voor 15 juli aangeleverd worden en ik trek al meteen de angel uit mijn eigen verhaal; wij gaan dat toch steunen, want het moet gewoon gebeuren. En we vinden ook niet dat er dingen in staan die niet goed zijn. Wel dat het meer kan en beter kan, maar wat er staat is niet fout of verkeerd, integendeel. Dit moet ook gewoon gebeuren. Er zit ook een nuchterheid in: we baseren het op ervaringscijfers. Oei, oei zeggen wij dan. De ervaring heeft geleerd dat we het niet redden en we gaan met die cijfers aan de slag om de volgende periode in te gaan. Daar zijn wij niet blij mee. Wij zijn ook van mening dat wij als AB niet bij machte zijn om per onderdeel van het pakket te beoordelen of geheel wordt aan de KRW-doelen. We hebben niet de kennis, niet de stukken om zelfstandig als AB-lid die rol te kunnen nemen. Wij kunnen daardoor ook niet vaststellen of de genoemde inrichtingswerkzaamheden die genomen moeten gaan worden voldoende zijn, want wij hebben niet de kennis in huis. Ik pak er een voorbeeld bij ter illustratie, wat bedoelen we daarmee? Ik pak een heel makkelijke: vispassages. Er staat nu in: we gaan er zes doen. Ik weet inmiddels, die zes, waarom kan het waterschap garanderen dat die zes gaan lukken? Het gaat op eigen grond en met eigen spullen en dat lukt dat. Maar wat is nou vanuit de KRW de eis? Moeten het er misschien negen zijn, of elf, of tweeëntwintig? Voor al die cijfers die erin staan, wij hebben niet de kennis in huis - ik denk geen enkel AB-lid - om te beoordelen of die maatregelen die worden genoemd, dat volume van die pakketten voldoende is. Daar worden wij een beetje ongerust van; gaan we nou voldoen, ja of nee? En wij vinden daarom ook… Wij snappen nu ook dat dit wel ingediend moet worden, het moet ook goedgekeurd worden, we hopen dat het vanavond ook allemaal gaat lukken, maar wij vinden ook dat de discussie over dat onderwerp niet moet stoppen. De zaken die je nog meer zou willen en zou kunnen doen; wij vinden dat dat moet gebeuren. Nu regelen we het af voor het stroomgebiedsplan, daar gaat het rijk mee aan de slag, wij gaan voor het waterbeheerprogramma aan de slag dat wij zelf in 2027 gaan vaststellen. Dus wij beschouwen ook dit wat hier voorligt als eerste input voor het volgende waterbeheerplan. Wij willen de komende periode, tot de vaststelling, graag in discussie en

gesprek blijven gaan met het DB over de mogelijkheden en vooral de onderbouwing van wat er wel en niet kan. Want wij vinden het nog niet voldoende, maar we weten ook niet zeker of wat wij zeggen, niet voldoende, toch niet klopt, dus wat wij zelf zeggen. We hebben gewoon de kennis niet.
Dan kom ik nu bij het dictum en daardoor ook de afronding: Dringt er bij het dagelijks bestuur op aan om in een commissievergadering – er staat 3 juni, maar ik heb inmiddels begrepen dat het in de commissie van 3 juni stervensdruk is, dus wij trekken die datum gewoon even in. Zo snel mogelijk, laten we zeggen meteen na de zomervakantie, zo mag u het lezen - met een verdere toelichting te komen voor de gemaakte keuzes om te bespreken of onderdelen van het KRW-pakket voorzien zouden kunnen worden van meer maatregelen, inclusief benodigde middelen, die dan verwerkt kunnen worden in het nieuwe Waterbeheerprogramma. Kortom: input. En ten tweede: met een notitie te komen in het vierde kwartaal met voorstellen, let wel, met voorstellen, hoe een 100% score bij de uitvoering mogelijk is. Wij hopen daarmee duidelijk te maken: meer dan die 90%. 100% is moeilijk, maar we willen graag daar wat meer inzicht in hebben, omdat het tot nu toe allemaal niet gelukt is, of onvoldoende gelukt is, correct. En we gaan over tot de orde van dag. Dit is de motie en dit is onze inbreng. Dank u.

De heer Arnold: Voorzitter. Er is al veel gezegd over dit onderwerp, het zal u denk ik niet verbazen dat wij daar ook wel hetzelfde over vinden, zoals dat ook door de fractie Natuurterreinen en ook door de fractie van de Partij voor de Dieren is gesteld. Ook wij hebben geworsteld met de vraag of we dit voorstel van het DB nu wel of niet moeten ondersteunen, wij voelen ons ook een beetje met de rug tegen de muur gezet. We begrijpen – laat dat uitdrukkelijk zijn - dat we vandaag wel een besluit moeten nemen en ook wij zullen waarschijnlijk wel instemmen met het voorstel dat er nu ligt. Maar ik wil ook toelichten waarom wij ons een beetje toch met de rug tegen de muur gezet voelen. Kijk, het DB geeft... Het gaat hier om een voorstel, dat moeten we wel beseffen, waarbij wij aangeven hoe wij in de nieuwe bestuursperiode de KRW-eisen gaan realiseren. We gaan dus vooruitlopen voor een periode van vijf jaar, zes jaar en we moeten ook beseffen dat we een heel belangrijk besluit nemen vanavond. Dan hebben wij daar toch nog wel wat vragen over. Het DB geeft eigenlijk vooral aan alleen haalbare en realistische doelen te willen stellen omdat we, als we onze doelen te hoog stellen en die niet halen, daarop mogelijk worden afgerekend uiteindelijk door Europa. Dan wringt het bij ons toch op twee punten. Het is ook al gezegd door de heer Post; wij kunnen eigenlijk nauwelijks of niet beoordelen of de maatregelen die nu worden voorgelegd - en daar is goed over nagedacht, snappen wij, door de organisatie, maar wijzelf kunnen niet beoordelen of dat dat nu ook de maatregelen moeten zijn. En daarnaast vinden wij eigenlijk dat vanuit klimaat en ecologie ook de doelen - en dat is al naar voren gebracht zojuist ook door de heer Maas - wel wat uitdagender mogen worden gesteld en mogen worden uitgewerkt. Die KRW is er niet voor niks, maar die KRW is een regeling. Maar let wel, ook zonder Europa hebben we naar onze mening gewoon als waterschap de verantwoordelijkheid om verdergaande maatregelen te nemen om de waterkwaliteit te verbeteren. En de kans bestaat dat in het nieuwe waterbeheerplan, zoals het nu voorligt, zoals nu de stukken zijn voorgelegd door het DB, die doelen niet worden aangepast en dat die doelen ook niet weer wat ambitieuzer zullen zijn. Wij willen vragen aan de portefeuillehouder: wilt u in ieder geval de toezegging doen – er worden ook moties ingediend, daar kom ik zo meteen op - dat u daartoe bereid zult zijn, maar dan ook vanuit uw kant. Kijk, uiteindelijk zullen we waarschijnlijk wel instemmen, maar er zijn drie moties ingediend en die hebben wij alle drie van harte gesteund. Ik wil ook de collega's vragen die vanavond aan het woord zijn: kijk daar eens goed naar. Daar zit geen pijn in, daar zit kracht in, daar zit uitdaging in en daar zit toekomst in voor ons als waterschap om werk te maken van waterkwaliteit waar wij als waterschap verantwoordelijk voor zijn. Het spreekt vanzelf, wij zullen natuurlijk de moties steunen. Dank u wel.

De heer Overeem: Wij zullen voor het ontwerpmaatregelenpakket gaan stemmen. We vinden dat dit een heel belangrijk zaak is voor de komende jaren. Aan de andere kant, we kunnen geen ijzer met handen breken dus ik vind het fijn dat er voor de komende jaren in ieder geval een stevig programma is. En kun je nog meer doen? Ja, je kunt altijd meer doen, maar je moet ook nog een beetje op de centjes letten vinden wij als VVD en dat betekent dat we voorlopig met dit maatregelenpakket het een goede zaak vinden.

We willen er wel op wijzen dat je heel erg moet oppassen dat je niet in een Natura2000-situatie terechtkomt. Uit de stukken blijkt namelijk, op pagina 4 van de adviesnota staat ergens dat je de KRW-verantwoording moet doen, maar eenmaal als je zaken hebt opgegeven dan is verandering onmogelijk. Dus ik verzoek u om er goed op te letten dat dan inderdaad de goede dingen, de haalbare dingen ook worden opgegeven. Daar kunnen we op worden afgerekend, maar niet op dingen waarbij we achteraf denken: hm, dat was toch niet zo slim geweest.
Wat betreft de moties zullen wij voor de eerste motie stemmen, M1, en tegen de andere twee. Dank u wel, voorzitter.

De heer Kavelaars: Voorzitter. De resterende maatregelen worden met dit voorstel aangepakt. Het is het hooghangend fruit. Om alle doelen te halen zal nog een hele toer worden, toch moeten we ons beste beentje voor zetten. Wij zijn dan ook voor deze maatregelen en steunen deze dan ook van harte. Tot zover.

De heer Vruwink: Voorzitter. De Kaderrichtlijn Water vraagt ook de komende jaren veel inspanning om te voldoen aan de richtlijnen. De stukken zijn ambitieus verwoord. De KRW-doelen zijn uitgebreid besproken en er is heel hard aan gewerkt, echter kunnen wij de doelen in 2027 niet halen. 50PLUS is echter van mening dat de doelen van de Kaderrichtlijn Water te ambitieus waren en niet haalbaar, mede [0:45:21, door de natuur?] reeds aanwezige [achtergrondbelasting?] en nog een aantal andere zaken natuurlijk. 50PLUS wil het DB graag motiveren om de ambities in de volgende bestuursperiode waar te maken en uiteraard zullen wij dit steunen.

De heer Schouwenaars: Voorzitter. Ik zou bijna mijn aantekeningen bij de commissievergadering willen laten zien. Daar stond boven: ambitieloos, waardeloos stuk. De portefeuillehouder heeft mij toen overtuigd dat ik het anders moet lezen. Het is een minimumpakket, wat we in ieder geval gaan doen. Het vervelende is wel dat we op een tempo gaan werken waarvan we weten dat het te laag is, maar dat komt dus doordat het woord realisme zo bovenaan staat. Maar ik ben overtuigd door de portefeuillehouder dat we dit op deze manier vast moeten leggen, dat we ook niet een bokkensprong moeten maken ver vooruit. Maar zeker niet terug en dat doen we met dit stuk. Dus wat dat betreft akkoord met dit stuk, maar wel vastleggen wat we dan wel willen ook. Ik overwoog om een amendement te maken op het besluit, om daar het woord ‘ten minste’ tussen te zetten bijvoorbeeld, maar ik heb de moties van de Partij voor de Dieren en van mijnheer Post gezien en die steunen wij van harte. Daarmee spreken we duidelijk uit: dit is een minimumpakket, puur om aan de richtlijnen te voldoen dat we een lijstje inleveren van wat in het stroombeheerplan opgenomen kan worden, maar er moet nog veel meer gebeuren. En laten we dat dan eens op een rij gaan zetten met elkaar. We hebben jarenlang alleen maar aangestuurd op systeemaanpassingen, VTH bleef buiten beeld. Langzaam maar zeker beginnen we tot het besef te komen, naar aanleiding van het rapport-Utrecht, dat ook op het gebied van VTH een hoop moet gebeuren om de KRW-doelen dichter te benaderen of zelfs misschien wel te kunnen halen.
Het andere wat hier gebeurt is dat we een beroep gaan doen op onze partners. Gemeenten, omgevingsdienst; daar zullen we dus zwaarder op in moeten zetten. Dat is een andere lijn. Die lijn hebben we tot nu toe nog onvoldoende bewandeld. Dat blijkt ook wel; we hadden een paar weken geleden die boeiende bijeenkomst, waar ook partijen van buiten bij waren. En dan zegt de meneer van de gemeente Drimmelen: wij zijn al heel lang met de KRW-doelen bezig, zeker twee jaar. Terwijl die doelen twintig jaar geleden zijn vastgesteld! Om even duidelijk te maken wat voor een weg er nog te gaan is, en die moeten we op een of andere manier vastleggen. Ik denk dat we dat niet in dit besluit moeten doen, maar ik ga mee met de motie van de heer Post, om die motie als anker weg te leggen vanavond voor de komende paar jaar, om de zaken verder op een rij te zetten. Dank u wel.

De heer Hendrickx: Voorzitter. In de commissie water, ruimte en gezond water spraken we al uitvoerig over de voorliggende adviesnota. De BBB-fractie heeft toen aangegeven dat het KRW-dossier voor ons een netelige kwestie, om niet te zeggen een hoofdpijndossier is. Waarom? Nogmaals kort: iedereen heeft kunnen lezen dat ubiquitaire en specifiek verontreinigde stoffen het grootste probleem zijn. Kobalt, seleen en arseen zijn in nagenoeg alle KRW-lichamen boven de norm en door het ‘one out, all out’ principe zal het eindoordeel waarschijnlijk voor altijd op rood blijven. Twee: de herkomst

van stoffen is vaak onvoldoende bekend. Waar komt deze arseen in deze hoge concentraties vandaan, verder dan alleen natuurlijke herkomst? Is stikstof afkomstig van een RWZI, of riooloverstort? Of strooizout of kwelwater? Veenoxidatie, de industrie, het buitenland, wellicht mineralisatie uit de bodem, depositie uit de lucht, vogelpoep, een rioollekkage, een breuk in de persleiding, of wordt overschrijding wellicht toch door meststoffen veroorzaakt? De diverse modellen van PBL, de WUR en IenW komen daar onderling niet aan uit.
Drie: specifieke normen per waterlichaam. Twaalf verschillende beleidskaders in twaalf provincies en eenentwintig verschillende waterplannen in de waterschappen maken de KRW tot een ondoorzichtig woud van doelen en normen. En vier: dure maatregelen die we nemen zoals beek- en kreekherstel en herstel van natte natuurparels, leiden niet altijd tot het gewenste resultaat. De factsheets laten dikwijls een ongewenste en onvoorziene achteruitgang zien van de kwaliteitsparameters. Andere maatregelen zijn technisch onuitvoerbaar of onevenredig kostbaar. Uit het voorgaande volgt de vraag of de doelen die we onszelf stellen wel realistisch, haalbaar en betaalbaar zijn. Meer geld uitgeven betekent niet automatisch dat de doelen gehaald worden. Niet de doelen mogen ambitieuzer, zoals meerdere sprekers hier al voorstelden, maar de uitvoering mag ambitieuzer en ik hoop dat de collega's dat ook bedoelen.
Het KRW-maatregelenpakket benoemt diverse risico's. En hoe we deze risico's verminderen of beheersen, dat wordt minder duidelijk en ook daar hebben al meerdere sprekers iets over gezegd. Vandaag vond in de Tweede Kamer een technische briefing plaats over het stikstofbeleid in relatie tot natuurherstel. Aanleiding was het rapport van drie professoren die duidelijk vaststellen dat alleen stikstof reduceren niet automatisch leidt tot natuurherstel. Toch zit Nederland al jaren in het stikstofslot. De BBB-fractie vreest dat een vergelijkbaar waterslot er voor de KRW-opgave aankomt en de heer Post refereerde daar ook al aan. Kan de portefeuillehouder toezeggen dat we met het niet halen van de KRW-doelen niet dezelfde kant als stikstof opgaan?
Wat betreft de moties zijn wij benieuwd naar het advies van het DB en daar komen wij wellicht in de tweede termijn nog even op terug. Dank u wel.

De heer Knook: Voorzitter. Ik kan kort zijn. Het stuk is uitgebreid besproken in de commissie en wij kunnen instemmen met het voorstel. Wat de moties betreft wachten wij even de reactie van het DB af.

De heer Van der Kallen: Voorzitter. Ik ga er wel bij staan, maar dat komt omdat ik zo nu en dan in ademnood ben. Mijn longen zijn niet de beste en ik ben verkouden geweest. In 2010 heb ik voor het eerst, weliswaar niet in deze zaal maar in de kapel, gezegd: de Kaderrichtlijn Water-doelen zijn volstrekt onhaalbaar. En wat je als overheid zou moeten doen, ook al heb je de verplichting om die doelen te benaderen, want de Nederlandse afvaardigingen in het Europese parlement hebben wel degelijk op één stem na - de SGP – voorgestemd, en het was in de tijd van de maakbare samenleving. We dachten dat we alles konden veranderen. De kaderrichtlijn waterdoelen waren gewoon en zijn gewoon in een klein landje met achttien miljoen mensen, die allemaal hun brood willen verdienen op een redelijk welvaartsniveau, onhaalbaar. Dan is de vraag: wat doe je er dan aan? 2015 ging moeiteloos voorbij. Want ja, twee keer zes jaar kwamen erbij en dan leunt men achterover in plaats van dat men aan het werk gaat met wat wél haalbaar is. En soms doen we domme dingen. Neem bijvoorbeeld de exotendiscussie. Alle exoten die sinds de middeleeuwen tot ons zijn gekomen, zijn gebleven. En laten we wel wezen, de aardappel en de konijnen waren allemaal exoten. En nu zijn we er volkomen aan gewend, de natuur is eraan gewend, ons voedselpatroon is eraan gewend; want stel ons voedselpatroon zonder aardappel eens voor, het is volstrekt anders. En dan ga ik veertig jaar terug: dan zouden we zeggen, kerstmis zonder de konijnen was ondenkbaar. En als het gaat over de Amerikaanse rivierkreeft, daar zit ik niet op te wachten maar ze smaken uitstekend. Ze zouden gewoon uitgebreid commercieel gevangen moeten en mogen worden. We moeten ermee leven. En ja, dat betekent ook dat wij als waterschap ermee moeten leven, want het is een onaangenaam beestje voor tal van dingen waaraan wij belang hechten. Van onze sluisdeuren tot onze dijken tot onze ecologie. En dan: schoon water. Het klinkt zo makkelijk, maar zonder de definitie is het een waardeloos woord. Want wat schoon is in Friesland, is echt anders schoon dan in de Brabantse Wal waar arsenicum gewoon in de bodem zit. Dus het is een kwestie van: hoe ga je ermee om en hoe definieer je dat? Mijn fractie bepleit vanaf 2010 haalbare doelen. En vooral: communiceer dat. Leg

Europa uit dat ze kunnen verzinnen in Brussel, in Straatsburg of waar dan ook wat ze willen, maar dat wij dat inhoud moeten geven en ons brood moeten verdienen. Dat geldt voor de boeren, dat geldt voor de industrie, dat geldt ook voor gewone consumenten in een klein vol landje, dat maakt dat een heleboel doelen volstrekt theoretisch zijn. En one out, all out is een krankzinnig doel want dat demotiveert. Dat demotiveert zodat je op de dingen die wel bereikbaar zijn er niet helemaal voor gaat.
Als het gaat over moties: ja, ik heb een hekel aan moties, daar heeft de CDA-woordvoerster gelijk aan. Waarom? Omdat ik het negen van de tien keer een schaamlap vind. Een amendement is wat anders, want dat heeft consequenties. Een motie is een soort… Je spreekt je uit als een soort wens, en ik wens van alles. Mijn moeder zei altijd al met Sinterklaas: wees tevreden met een suikerbeest, wat er wel is. En al die andere dingen, Louis, daar hebben we geen centen voor want we willen graag iedere dag gewoon voldoende eten. En zo is het in de samenleving als het gaat over het waterschap, idem dito. En ik ben niet op de penning, want je moet soms geld uit durven geven en je moet het uit durven leggen. Het is wel zo dat geld effectief besteed moet worden. En one out, all out is deprimerend als het gaat over de effectieve besteding, want dan geef je geld uit aan goede doelen en je haalt het niet omdat one out, all out geldt. Maar mijn fractie zal voor het voorstel als zodanig stemmen.
De moties houden we nog een beetje in beraad. Ik ben geneigd ze allemaal af te wijzen, omdat ik een hekel heb aan schaamlappen. Ik denk gewoon dat je als overheid en als burger en als volksvertegenwoordiger eerlijk moet zijn: wat kan wel, wat kan niet? En als wij als overheid alleen maar accepteren dat ze in Brussel of Straatsburg of in Den Haag van alles voor ons verzinnen en dat blindelings uitvoeren, dan zeg ik: de waterschappen zijn ooit opgericht als zelfsturende organisaties. En nu zijn we afhankelijk van anderen en volgen we gedwee met de pet in de hand wat anderen besluiten. We moeten de durf hebben zelf te besluiten. Als het besluit is: die onderdelen zijn haalbaar en we zijn bereid ons daarvoor in te zetten, dan doen we dat. Tegelijkertijd kan ik het heel slecht verkopen aan onze kiezers en onze burgers door geld uit te geven aan onhaalbare doelen. En zolang het one out, all out is, is bijna alles onhaalbaar en daarmee deprimerend. Tegelijkertijd eist de natuur van ons dat we ons daarvoor inzetten. Eist de toekomst, ook van de landbouw, dat we daarvoor inzetten, want iedereen is gebaat bij bruikbaar water. Ik leg echt het accent op bruikbaar water voor iedereen en niet op schoon water, want schoon water is een fictie die politici graag gebruiken zonder het te definiëren. Ik ben chemisch opgevoed en fysisch en mijn benadering is een andere bij de benadering van schoon water; dat is simpelweg H2O. Heb je weleens enkel H2O geproefd? Dat is volstrekt smakeloos en niet lekker en ook niet gezond.

De heer Logt: Voorzitter. Er is al heel veel gezegd. De KRW is natuurlijk een Europese richtlijn die al in 2000 van kracht is geworden. Er is al gezegd dat we in 2015 al hadden moeten voldoen, twee keer zes jaar verlengd, met het doel van de goede toestand van al het grond- en oppervlaktewater, zowel ecologisch als chemisch, binnen de Unie. En nu hebben we weer een pakket liggen weer van '28 naar 2033, dat is vijf jaar na de verplichting dat we de KRW… Nou ja, eigenlijk zeventien jaar nadat we de KRW-doelen hadden moeten behalen. En ja, er is al heel veel gezegd over ambitie, wij missen wat dat betreft ook ambitie. We vinden het te weinig ambitieus en we zijn bang dat we op deze manier achter de feiten aan blijven lopen. Want we blijven werken op basis van de ervaringscijfers en die ervaringscijfers vanuit het verleden geven geen garantie voor de toekomst, zullen we maar zeggen. Ik denk dat we moeten kijken hoe we een tandje bij kunnen zetten en wat dat betreft hebben wij samen met Natuurterreinen gewerkt aan een motie, motie 3, om te kijken naar wat er in de toekomst toch meer mogelijk is. Wij snappen gewoon dat we dit pakket moeten vaststellen om dat goed te doen, maar we moeten ook kijken: wat kunnen we nog meer doen?
Er is al heel veel gezegd, voorzitter. Ik kan me aansluiten bij mijn rechterbuurman en aan het einde van deze tafel Natuurterreinen, waardoor dat ook gezegd is. Dan ga ik herhalen, laten we dat niet doen, voorzitter. Dit is onze bijdrage, tot zover.

Voorzitter: Dank u wel. Dan stel ik voor om te schorsen voor vijf minuten, zodat het DB zich even kan beraden over de derde ingediende motie. Dan gaan we daarna verder met de eerste termijn aan de kant van het DB.

*De vergadering wordt geschorst gedurende negen minuten.*

Voorzitter: Dames en heren, mag ik u verzoeken om uw plaatsen weer in te gaan nemen, dan vervolgen wij deze vergadering. Ik heropen de vergadering en wij gaan verder met de eerste termijn aan de kant van het DB. Het woord is aan mevrouw Hagenaars.

Mevrouw Hagenaars: Dank u wel. Ik beginnen met de behandeling van de moties. Ik neem ze door in volgorde zoals ze op iBabs staan en die is volgens mij precies andersom als daarstraks werd toegelicht. Dus ik denk, ik moet dat wel even in de goede volgorde doen.
De eerste motie, het maatregelenpakket en de omgevingsdienst West-Brabant. Wij hebben vanuit de KRW-impuls alle gemeenten benaderd waarbij wij in ieder geval de bestuurlijke druk opgevoerd hebben om hun - ja, dwingen kunnen we niet - dringend te verzoeken om aan de omgevingsdiensten extra budget beschikbaar te stellen voor de handhaving van de KRW-maatregelen. Ik kan zeggen dat volgens mij zeventig procent % van onze gemeenten, of misschien ondertussen al wel meer, extra middelen beschikbaar hebben gesteld aan de omgevingsdienst voor handhavingstaken KRW. Dus dat vind ik een heel mooi resultaat, wat we daarin bereikt hebben. Daarnaast krijg ik het gevoel bij deze motie - of dat gevoel klopt weet ik niet, daar hoor ik in de tweede termijn eventueel graag een reactie op - dat het bijna lijkt dat we de omgevingsdienst ter verantwoording roepen van 'wat doen jullie nu eigenlijk?' Dat is een rol die wij als waterschap niet hebben. De omgevingsdienst is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten en provincie, zij zijn opdrachtgever en wij daar wel een gesprekspartner, maar wij kunnen hen niks opleggen of afdwingen. Wat ik hier wel in kan doen: wij kunnen ze natuurlijk wel een keer uitnodigen voor een commissie het komende jaar, om inhoudelijk te vertellen wat ze gedaan hebben en waar we naartoe gaan. Dat zou dan eventueel in combinatie met onze eigen afdeling VTH zijn. Maar meer dan informatief zou dat dan ook wat mij betreft niet kunnen zijn. Dus mocht deze motie in stemming gebracht worden, dan zal mijn advies zijn om hem te ontraden.
De tweede motie gaat over de extra subsidie voor biodiversiteit. Daar zijn natuurlijk al eerder vragen over gesteld, daar staat nog het een en ander voor open. Wij zijn op dit moment een mededeling aan het voorbereiden waar jullie dan in geïnformeerd worden over wat er speelt, wat er is en wat er eventueel nog mogelijk zou zijn. Dus ik zou willen vragen om deze motie in ieder geval aan te houden tot daar meer duidelijkheid over is, omdat er al een aantal acties op loopt.
De derde motie, meer maatregelen mogelijk maken bij de uitvoering KRW: de datum werd al wat losgelaten, want in de volgende vergadering van 3 juni zit absoluut geen ruimte, dat is volgens mij net in het fractievoorzittersoverleg ook al besproken. En dan komen we na het zomerreces en dan zitten we al helemaal in de voorbereidingen voor het waterbeheerprogramma. Dus ik zou willen voorstellen dat we de punten die hierin benoemd zijn in de voorbereidingen naar het waterbeheerprogramma met jullie meenemen, dat we dan even kijken in welke commissies dat precies past en thuishoort, omdat op dit moment volgens mij de voorbereiding van het WBP met name in BSI gepland zijn, maar dat we daar gaan kijken wat we van deze punten in het waterbeheerprogramma terug zullen laten komen en de voorbereidingen daarvan. Dus ook daarvan zou ik willen vragen: hou hem aan tot daar meer duidelijkheid is over dat proces, omdat heel veel van de punten die nu benoemd zijn in dat proces terug zullen komen.
Als ik dan naloop wat er allemaal nog gezegd is, dan kom ik eigenlijk weer terug op waar ik mee begonnen ben, dat ik snap dat de ambitie in dit punt voor jullie hoger had mogen zijn maar waar ik ook heel veel mensen hoor zeggen dat ze wel begrijpen waarom we hem nu wat lager houden en dat we de ambitie in het WBP terug zullen laten komen. Daarbij kun je dan ook integraler naar problemen gaan kijken en dat zal ons zeker helpen om van dat waterslot af te blijven, doordat je dan beter gaat kijken naar wat waar hoort en hoe je dingen integraal aan kunt gaan pakken.
Ik was heel even aan het kijken of ik nog concrete vragen gehoord heb. Het CDA, Pharmafilter: ik weet dat er een afspraak gepland staat tussen onze dijkgraaf en het Bravis Ziekenhuis. De uitkomsten daarvan zullen nog teruggekoppeld worden, maar ik weet niet exact wanneer en op welke manier. Daar loopt in ieder geval wel een kennismakingsgesprek.
De rivierkreeften: ja, dat is in ieder geval wel een continu probleem waar we heel hard aan het zoeken naar zijn wat we daarmee kunnen. We volgen het project van Delfland op de voet. Alleen, op dit moment hebben wij nog niet de ambitie volgens mij om dit over te nemen dus daar kan ik op dit

moment ook geen toezeggingen op doen. Wij volgen de aanpak, we houden nauwlettend in de gaten wat ze daar doen en zodra we dat rijp vinden om daarin mee te gaan spenderen, zullen we kijken of dat vanuit biodiversiteit en alle andere maatregelen die we hebben passend is om mee te nemen.
Ik heb een aantal keer gehoord dat ze met de rug tegen de muur staan; ik hoop echt niet dat het zo voelt. Het is vooral om te zorgen dat we haalbaar en realistisch blijven en dat we niet een te grote strop om onze eigen nek hangen. Want inderdaad, we moeten nu uit de oude planperiode het hooghangend fruit nog realiseren en het is niet voor niks dat die projecten nog niet uitgevoerd zijn, dat is echt omdat daar heel lastige dingen op ons pad liggen. En juist om te voorkomen dat we over zes jaar weer het hooghangend fruit overhouden, willen we het nu realistisch en haalbaar inzetten.
Niet de doelen maar de uitvoering ambitieuzer: ook daar hebben we het al een aantal keer over gehad. Mijnheer Van der Kallen zegt volgens mij al zo lang als ik hier zit dat de KRW onhaalbaar is, ik denk dat we allemaal zijn betoog daarin wel kunnen volgen.
Verder heb ik volgens mij weinig vragen gehoord, behalve hier en daar toch wel wat complimenten voor de aanpak en het feit dat we het in ieder geval haalbaar houden. Mochten er nog vragen zijn dan hoor ik dat graag in de tweede termijn.

Mevrouw Korst-Dingemans: Mag ik? Mevrouw Hagenaars, ik heb een duidelijke vraag aan u gesteld, of u bereid bent om in kaart te brengen - met betrekking tot de rivierkreeft - waar en hoe groot het probleem van de Amerikaanse rivierkreeft is in ons waterschapsgebied en vervolgens een plan van aanpak te maken voor wat er nodig is om ze te bestrijden. Die vraag heb ik aan u gesteld.

Mevrouw Hagenaars: Ik hoor fluisteren in mijn oor dat we daar al mee bezig zijn, dus dan zou ik daar verder geen toezegging op hoeven te doen, volgens mij.

Mevrouw Korst-Dingemans: Dan krijgen we daar snel een antwoord op?

Mevrouw Hagenaars: Ik weet niet op wat voor termijn maar we zijn ermee bezig, dus dat antwoord komt jullie kant op.

Mevrouw Korst-Dingemans: Dank u wel.

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we door naar de tweede termijn aan de kant van het AB. Dan begin ik weer bij Partij voor de Dieren.

De heer Maas: Voorzitter. Vooraf had ik bedacht, als die beide moties van ons lijken te worden aangenomen dan zal de Partij voor de Dieren ook wel met dit maatregelenpakket willen instemmen. Maar het DB ontraadt ze of schuift ze nog vooruit en dan moet het dus van collega's komen, ik ben nog zeker wel benieuwd naar wat zij nog te zeggen hebben over die moties. Dan zullen we aan het eind nog wel even kijken of we ze allebei in stemming zullen brengen.
Wat betreft de OMWB-motie: wel mooi om te horen dat er alweer een resultaat is van de gemeenteambassadeur, 70% van de gemeenten komt met budget door. De motie was niet zozeer bedoeld om de OMWB ter verantwoording te roepen, maar ik heb wel het gevoel dat de OMWB cruciaal is voor de dingen die wij doen, eigenlijk niet eens alleen op de KRW, maar op heel veel vlakken. En natuurlijk is de heer Arbouw wel eens langs geweest om een soort introductiepraatje te houden over de OMWB, maar dat stadium zijn we al wel een beetje voorbij, ik wil wel wat concreter horen hoe het gaat met de acties die zij inzetten om ons in ons doelbereik te helpen. Dus wat dat betreft lijkt me die motie nog steeds wel nuttig.
In zijn algemeenheid over dat maatregelenpakket: we hebben het over ambitie gehad en ik vind wel dat de realiteit zoals die nu is, niet in de weg hoeft te staan om ambitie voor de toekomst te hebben. Die blijf ik toch nauwelijks terugzien in dit stuk, alsof we als waterschap de KRW langzaamaan maar heel vervelend zijn gaan vinden. En dat mag de heer Van der Kallen wel vinden – ik wens hem trouwens van harte beterschap, en dat is niet nodig trouwens want hij wordt sowieso honderd - maar ja, het DB mag die KRW eigenlijk wel wat meer omarmen dan het nu lijkt.
Het is een richtlijn recht in ons straatje, voor onze kerntaken en ik snap heus wel dat die zeer lastig haalbaar is, maar dat moet niet leiden tot het hebben van een soort van fatalistische houding van ´ja,

het gaat hem toch niet worden met die KRW´. Wat ik ook terugzie - en dat is ook wel des overheids hoor - dat dingen vooruit worden geschoven: 'ja, je moet niet nu hier zijn met dit, maar straks, later'. Straks in het waterbeheerplan, dan krijg je ambities. Straks in het stroomgebiedplan, dan komen die ambities die je nu mist. Maar zijn er tegen die tijd dan weer niet andere stukken waar we tegen die tijd dan weer op moeten gaan zitten wachten? 'Want dan krijg je het pas'. En dat gevoel van vooruitschuiven, dat zie ik ook wel weer gebeuren bij de moties die zijn ingediend. Die wat mij betreft geen schaamlappen zijn, maar motivaties.
Een laatste stukje vanuit mijn kant nog over die biodiversiteitssubsidie, toch het meest Partij voor de Dieren-ding van deze avond en ja, die heeft urgentie voor mij. Ik had liever gezien dat het DB in elk geval die motie had omarmd, want die motie laat volgens mij redelijk open van, hoe dat dan precies moet straks in die volgende, want natuurlijk komen er aanpassingen van onze subsidies. Maar zeg dan in elk geval toe of omarm dat er een biodiversiteitssubsidie komt, want volgens mij is die subsidie uitvoerbaar, want we delen ook andere subsidies uit. Het is reëel, want andere waterschappen delen precies dezelfde subsidie uit, waar er ook nog vraag naar is. En het potje van Rivierenland was al helemaal uitgenut. Tot slot, en dat is misschien het belangrijkst: ik denk dat je met een biodiversiteitssubsidie andere particuliere en maatschappelijke organisaties mee laat werken aan het versterken van het natuurlijke ecosysteem. Daarmee verbreed je het draagvlak om de condities te creëren die KRW-doelbereik - hoe moeilijk het ook is - mogelijk te maken en dat scheelt het waterschap later geld. Geld dat je er nu misschien in moet steken, krijg je dan later terug. Nu kost die centjes, later levert het duiten op. Want met een betere basis krijg je een soort maakbare samenleving en daarmee bedoel ik hier dus: een ecosysteem dat zichzelf reguleert ofwel zichzelf maakt, tegen bijvoorbeeld de Amerikaanse rivierkreeften op kan zogezegd. En in dat ecosysteem, het ecosysteem dat zichzelf reguleert, dat zichzelf in stand houdt, leven de mooiste Suikerbeesten en die zijn niet om op te eten. Dank u wel.

Mevrouw Korst-Dingemans: Voorzitter. Ik begin dan gelijk met de motie 2, elk beestje helpt, doen wat andere waterschappen ook doen. U zei dat het ecosysteem dat u voorstelt de Amerikaanse rivierkreeft zou bestrijden. Nou, het is én - én. Ik denk dat het mogelijk mee zou kunnen helpen, maar dat helpt er niet aan. Dus motie b.2 zullen wij niet steunen. We vinden hem overigens wel sympathiek. Maar ik denk, als we eerst de Amerikaanse rivierkreeft bestrijden, dan kunnen we vervolgens overgaan naar proberen om meer biodiversiteit daar weer terug te brengen.
Dan de motie 1: die steunen wij ook niet. Het is denk ik wel goed idee om de omgevingsdienst uit te nodigen om ons inhoudelijk en informatief te informeren over wat hun rol is in het KRW-doelbereik. Want u gaf in uw constatering ook de pilot Rietkreek-Lange Water aan, daar is helemaal nog geen uitsluitsel over. Van 26% van het fosfaat dat vrijkomt is nog niet gemeten waardoor dat komt. Zolang er geen duidelijkheid is over een aantal zaken, moeten wij dat niet gebruiken om op te gaan handhaven.
Dan vervolgens de laatste motie. Ik had hem nog niet gezien, het kost een hele hoop tijd om hem te lezen. Ik begrijp hem wel, ik heb het antwoord van de portefeuillehouder afgewacht en wij zullen hem niet steunen. Maar hij komt wel in de richting van wat wij zelf ook aangegeven hebben: kunnen we aan de voorkant meer gaan doen naar doelsturing en meer ook op het risicomanagement inbrengen? Dus wat je doet, dat dat ook effect heeft. We wachten af en we komen daar bij het waterbeheerplan op terug. Tot zover.

De heer Post: Voorzitter. Geachte aanwezigen. Ton Hendrickx zei - daar zit hij: de doelstellingen moeten niet omhoog, maar wel meer uitvoering. Dat vinden wij ook. Dat staat ook in de titel van de motie. We gaan voor het resultaat en als iemand dat ambitie noemt, respecteren wij die mening. Taal is geduldig. Als wij te weinig maatregelen nemen, gaan we met de KRW het stikstofspoor op. Maar let wel, dit is vooral een economisch dossier. Dat zeg ik vooral richting de VVD-fractie. Het gaat om de verdiencapaciteit van Nederland. Dat lijkt niet zo, het gaat over maatregelen, maar de achtergrond is het economisch verhaal. Het gaat om de verdiencapaciteit. Dat staat ook in een ijzersterk rapport van Peter Wennink. Hoe sterk kun je het hebben als iemand als hij schoon water noemt? We zouden daar trots op moeten zijn. Economisch gaat het over het level playing field, om geld te verdienen. Landen die het milieuspoor negeren bouwen economisch voordeel op en dan grijpt de EU in. In de Europese lijstjes staan wij nu op 0%. Dan gaan andere landen eisen stellen in de EU over ons tekortschieten. En

dan zeggen wij: ja, dat komt door de aanpak one out, all out. Maar dat geldt voor elk land. Zelfs België en Duitsland, met een vergelijkbare economie en omgeving, komen niettemin op 20 à 30%, nu al, en de meeste landen komen flink hoger. Dus wij zeggen even: wen er maar aan. Voor Nederland zou het zonder meer een ramp zijn als er naast het stikstofspook en de netcongestiedraak een KRW-heks bij komt. Ga dan maar naar de Efteling. Met onze motie komen wij bewust niet met hogere doelstellingen, niet met hogere ambities. Het gaat over ons eigen milieu. Wij vragen aan het DB: ga bijtijds aan de slag met verbeteringen die mogelijk zijn. Daarom vragen we aan alle fractie: steun die motie. Wij zoeken met deze motie het overleg en de samenwerking op en we komen niet met technische randvoorwaarden vooraf. Wij steken de hand uit. Dank u.

De heer Arnold: Voorzitter. Ik heb in mijn eerste termijn ook vooral gevraagd aan de fracties hoe zij staan ten opzichte van de moties zoals die zijn ingediend ten opzichte van het voorstel van het DB. Ik moet eerlijk gezegd zeggen dat ik erg teleurgesteld ben in wat een aantal fracties naar voren brengt. Ik zie bij die fracties alleen maar afgeven op de KRW, onhaalbaar, kunnen we niet... Ik zie op geen enkele wijze dat het - want daar moet het wel over hebben - eigenlijk niet om die KRW gaat, het gaat om: zijn wij als waterschap toch niet als eerste verantwoordelijk voor de waterkwaliteit? Ik heb daar een aantal fracties op geen enkele wijze iets over horen zeggen. Het lijkt alsof het alleen maar gaat over het halen van KRW-doeleinden. Wij zijn de eerstverantwoordelijken voor de kwaliteit van water en we weten allemaal, ik denk dat dat hier op geen enkele wijze wordt betwijfeld, dat alle deskundigen zeggen - en dan kun je het hebben over normen of wat dan ook - dat het met die waterkwaliteit bij ons droevig is gesteld. Bij elk waterschap. Wij hebben de verantwoordelijkheid om onze nek uit te steken, naar onze burgers en naar onze bedrijven, om daar werk van te maken. Als wij het niet doen, dan gaat het niemand doen. Dus die oproep doe ik toch aan die fracties: ben eens wat positiever en geef niet alleen af op KRW.
De moties die zijn ingediend, als u die goed leest, die vragen niet zo veel. Die vragen alleen: zijn wij ook bereid om aan de slag te gaan? Zijn wij bereid om net dat stapje meer te zetten, om dan toch weer verder te komen om die waterkwaliteit te verbeteren? En ik vind het erg betreurenswaardig - ik zeg dat vanuit de grond van mijn hart - dat toch een aantal fracties daar dan zegt: ja, daar doen wij niet aan mee. Het DB heeft een eigen verantwoordelijkheid, maar ik kijk ook even naar de andere fracties. Dank u wel.

Voorzitter: VVD behoefte aan een tweede termijn?

De heer Overeem: Nee, dank u wel voorzitter.

De heer Kavelaars: Voorzitter. Even over de moties: we hebben een uiteenzetting gehad van de portefeuillehouder over de moties. Er zitten veel goede dingen in de moties en wij stellen aan het DB voor om die goede dingen mee te nemen. Voor de rest volgen wij het advies van de portefeuillehouder. Tot zover.

De heer Vruwink: Voorzitter. Ik heb eigenlijk ook niet veel toe te voegen. Motie 1 zullen we niet steunen. De andere twee, zoals de portefeuillehouder noemt, worden aangehouden. We zullen tegen die tijd zien wat we daarmee moeten doen.

De heer Schouwenaars: Voorzitter. In de eerste termijn heb ik gezegd van het maatregelenpakket dat nu voor ons ligt dat wij daarmee akkoord gaan als een basis, een basis om op voort te bouwen. En daar is de motie 3 voor bedoeld: hoe gaan we verder doorbouwen op wat we nu wegleggen? En dan vind ik het teleurstellend dat de portefeuillehouder zegt: ik ontraad hem, want we komen wat tijd te kort. Dan moeten we er iets meer tijd voor nemen, maar we moeten uit durven spreken als algemeen bestuur: in ons nieuwe waterbeheerplan zullen ook maatregelen komen die verder gaan dan het lijstje dat nu vastgesteld wordt. Dat hoor ik de portefeuillehouder ook zeggen en dat is ook de intentie van motie 3. Nu uitspreken: dit is het begin, we gaan verder.
Voorzitter, met verbazing hoor ik de portefeuillehouder zeggen: is motie 2 niet te bedreigend voor de OWMB? Ik heb hem nog een paar keer terug zitten te lezen, er staat gewoon: ga met de jongens en meisjes van OMWB en de gemeenten gezamenlijk aan tafel om te kijken hoe je gezamenlijk de zaak

aan kunt pakken. KRW staat niet op hun prioriteitenlijstje. De gemeenten zeggen naar ons - en dat is een rol die de ambassadeur gespeeld heeft: wij willen daar meer in gaan betekenen. Wij snappen onze rol, wij hebben daar de OMWB voor nodig, als gemeenten maar ook als waterschap. Dat we veel meer als drie partijen gezamenlijk optrekken. Ik ga nu niet zitten pleiten om aan te haken bij de OMWB, maar veel meer als gesprekspartners aan tafel. Dus hoe dat een bedreiging voor de OMWB zou moeten zijn, ik zie hem niet. Dus ik vind het vreemd dat de motie 2 wordt ontraden. Voorzitter, ik zou in herhaling vallen als ik nog iets zei. Dank u wel.

De heer Hendrickx: Ja, de heer Logt sprak over meer cijfers en ik heb er wel een aantal voor hem. Op de site bestrijdingsmiddelenatlas.nl kunnen we alle KRW-data downloaden. Analyse laat zien dat we in 2024 in ons waterschap 6500 analyses hebben uitgevoerd. In 84,6% werd er niks aangetroffen. 15,6% van de metingen was beneden de norm. Dat betekent dat er dus in 0,7% stoffen boven de norm werden gemeten. Van die 0,7% betrof dit biocide - vlooienmiddelen, Deet et cetera – en lang vervallen gewasbeschermingsmiddelen, 0,7%. Slechts 0,2% betreft overschrijding van middelen met een toelating en dus handelingsperspectief. 14 maal. En laten we duidelijk zijn, dat is 14 maal te veel. Echter, deze cijfers horen mijns inziens wel thuis in het KRW-voorstel en dus ook de vraag: is het gerechtvaardigd om heel dure, echt heel dure maatregelen te nemen voor 0,2% prevalentie?
Het voorliggende KRW-maatregelenpakket is de basis voor het SGBP 4.0 met een resultaatverplichting naar Europa in 2033 en wij zullen deze steunen met een stemverklaring.
De BBB-fractie verwacht echter meer ambitie op het gebied van het verhogen van zuiveringsrendement en KRW-proof maken van de RWZI's, het opsporen van foutaansluitingen en overige emissiereductie in het rioolstelsel. Het afkoppelen en ook in het verlengde daarvan reductie van riooloverstorten, en meer ambitie op probleemstoffen van industriële lozingen. Hiermee moet er meer balans komen tussen inspanningen in het landelijk gebied enerzijds en de stedelijke industriële opgaven aan de andere kant. Wij zullen dit inbrengen in het Waterbeheerprogramma 2027 en steunen een ambitielijst die in de commissie is toegezegd. Tegen die tijd, in september, zijn ook de resultaten van het vernieuwde landelijke bronnenonderzoek bekend en die zullen we dan ook mee moeten nemen.
Wat betreft de moties: wij volgen het advies van het DB. Dus ook de derde, meer maatregelen, steunen wij maar die horen in het waterbeheerplan thuis. Tot zover.

De heer Post: Voorzitter. Ik snap één ding niet in het betoog van de heer Hendrickx. U zegt, die derde, u snapt dat. Ik heb uitgelegd dat wij niet komen met hogere ambities of doelstellingen, maar willen overleg hebben over meer maatregelen. U zegt dat u dat snapt. Wij zeggen ook dat dat thuishoort in het waterbeheerplan, niet hier. Dat hebben we gezegd, dat staat ook in de motie. Betekent uw laatste zin nu dat u daardoor de motie steunt? Want wij komen niet met hogere ambities, we komen niet met hogere doelstellingen, wij willen overleg over meer maatregelen die bedoeld zijn in het waterbeheerplan.

De heer Hendrickx: Ja, en die discussie voeren we dus ook graag, straks na de zomervakantie.

De heer Post: Dat klopt, maar daar gaat de motie over.

Voorzitter: Mijnheer Hendricks, u was klaar met uw betoog? Dan gaan we door.

De heer Knook: Wat moties betreft: de heer Arnold stond ervan te kijken dat zo veel mensen de moties niet steunen omdat het volgens u vraagt om aan de slag te gaan. Ja, u vraagt wel om aan de slag te gaan, maar u vraagt om aan de slag te gaan om de organisatie zich nog meer te laten verantwoorden voor wat ze doen richting ons AB. Ik denk dat het juist de bedoeling is dat we aan de slag gaan om te zorgen dat we de KRW-maatregelen gaan nemen. Dus voor onze fractie zullen wij, als dus moties in stemming komen, geen van de moties steunen.

De heer Arnold: Voorzitter, mag ik daarop reageren? Dat is een beetje vreemde conclusie die u trekt, waarom u dan die moties niet steunt. De moties gaan alleen maar - zoals door verschillende sprekers aan deze kant al is gezegd – over met elkaar het gesprek aan te gaan om op een aantal punten

verder te komen. Dat is ook door het DB aangegeven, dat willen we ook. Meer vragen die moties niet. Dus ik vraag u die moties eens goed te lezen. En ik vraag ook niet meer van de organisatie, ik vraag alleen van u een instelling of een standpunt, wanneer u zegt: met elkaar zijn wij van mening dat die waterkwaliteit, of we het nu over KRW hebben of niet, niet op orde is en dat we daaraan met elkaar moeten werken. Ik heb dat tot op heden van een aantal fracties - ik ben daar heel teleurgesteld in – niet gehoord. Dus nogmaals: kijk eens goed wat er in die motie staat. Zo veel staat er niet in, het gaat allemaal vooral om overleg met elkaar, om met elkaar met die ambitie - die toch wel gevoeld wordt door een aantal partijen, maar niet door iedereen begrijp ik - aan de slag te gaan. Dank u wel.

De heer Knook: Ja, maar als ik die moties lees, daar staan allemaal data in dat er dingen moeten gebeuren. De portefeuillehouwer heeft al honderd keer aangegeven hoe ze het aan wil vliegen, volgens mij geeft ze ook aan dat ze in gesprek wil. Alleen, moet dat dan allemaal zo zwart op wit en met zo veel eisen van datums en dingen die vastgelegd worden? Volgens mij kun je beter zorgen dat de organisatie aan de slag gaat met de uitvoering in plaats van met de uitvoering voor het AB.

De heer Post: Voorzitter. Ik voel me toch een beetje aangesproken want ook mijn, onze motie - die ik indien namens negen leden van het AB - staan geen hogere ambities, geen hogere doelstellingen, geen technische randvoorwaarden. Wij steken alleen de hand uit: ga meteen na de zomervakantie met elkaar in overleg om te kijken wat beter kan. Want wij steunen het verhaal richting stroomgebiedsplannen dat je nu hard moet maken en niet zaken moet neerzetten die je niet kunt waarmaken; daar zijn we het van harte over eens met de portefeuillehouder. In het waterbeheerplan hebben wij meer ruimte. Wij vragen: zoek uit wat meer kan. Ik heb als voorbeeld de vispassages genoemd; mevrouw Hagenaars zou kunnen aangeven dat daar misschien wel ruimte kan zitten, maar dat moet je gaan uitzoeken. Meer vragen we niet. Wij vragen overleg en we steken de hand uit, maar wij komen niet met technische randvoorwaarden of ambities.

De heer Van der Kallen: Voorzitter. Inderdaad, in de motie staat niet zo veel. Maar ik val met betrekking tot de moties over de term ‘om aan de slag te gaan’. Dat impliceert dat klaarblijkelijk nu niet aan de slag is gegaan. En als ik kijk wat het dagelijks bestuur en dit waterschap wel doen, dan is men wel degelijk aan de slag. Dat het beter kan en anders kan? Natuurlijk! Dat zal ook mijn fractie altijd roepen, want er zijn altijd wel gaatjes te schieten in wat er gebeurt. En tegelijkertijd zijn er hier en daar ook pluimen te zetten. Want er werd terecht gevraagd: beseft het waterschap wel dat het waterschap is van de waterkwaliteit? Ja! Sinds 1970 is dat zo. Daarvoor had je wel zuiveringsschappen, maar dat waren vooral gemeentelijke initiatieven en de waterzuivering was vooral een taak van de gemeentelijke overheden. Alleen, omdat ze er een potje van maakten, omdat het een bende was in de watergangen… En dan heb ik het niet alleen over de grote rivieren waar het rijk verantwoordelijk voor was, maar ook over de kleine rivieren; denk maar aan hoe zwart het water rond Waalwijk was, door de schoenenindustrie. Omdat de gemeenten er een potje van maakten, omdat de zuiveringen rampzalig waren en omdat het veel beter kon zei het rijk op een bepaald moment: het is een taak voor de waterschappen. In 1970. En de waterschappen pakten het op en er zijn forse verbeteringen toegebracht. Kan het beter? Ja. Maar ik wil nooit een motie steunen onder het motto ‘om aan de slag te gaan’, want dan zou ik eigenlijk een motie van wantrouwen richting het dagelijks bestuur moeten richten, want dan zouden ze niet aan de slag zijn. En als ik naar de portefeuillehouder luister heb ik punten van een kritiek, hier en daar kan ik best een stukje zout op een slak leggen, maar waar het om gaat is: werkt deze organisatie? Waar het om gaat is: werkt dit dagelijks bestuur? En binnen de kaders die gegeven zijn? Sommige kaders zitten mijn fractie dwars, want ik zou heel veel liever kaders anders formuleren. Maar tegenwoordig praat het algemeen bestuur - naar het voorbeeld van de VVD – vooral over de middelen, terwijl je in mijn beleving uiteindelijk moet praten over de effectiviteit van besteedbare middelen. Daar gaat het om. En ik wil heel graag aan mijn burgers uitleggen dat we willen gaan voor een waterkwaliteit die beter bruikbaar is voor drinkwater, die beter bruikbaar is voor de boeren, die beter bruikbaar is voor de industrie, en dat wil ik dan uitleggen. Maar niet onder het motto van one out, all out want dan moet ik zeggen: we hebben dat gedaan, zus gedaan, zo gedaan en dat heeft zoveel gekost, en dan staat er nog een rood vlekje op de kaart. Dat is de essentie. En hoe ga je daarmee om? Mijn fractie zal de moties niet steunen. Niet omdat ze het inhoudelijk met de moties volstrekt oneens is, nee, maar ik vind de moties eigenlijk

overbodig. En met de uitleg van het dagelijks bestuur kom ik tot de conclusie dat eraan gewerkt wordt. En wil ik een motie indienen of steunen om het dagelijks bestuur te promoten? Ja, als dat nodig is wel. En pluimen uitdelen kan eventueel ook, maar om ze iets aan te wijzen om aan de slag te gaan vind ik eigenlijk een degradatie van ons ambtelijk apparaat en van ons dagelijks bestuur, want ze zijn aan de slag. En als ik er anders op zou zitten en er dan misschien anders naar zou kijken; vast, want ik zou dingen soms anders doen. En tegelijkertijd wil ik niet zeggen dat ik altijd dingen beter zou doen dan anderen, het is uiteindelijk een optelsom.
Voorzitter, mijn fractie zal het voorstel als zodanig steunen en de moties vooralsnog niet.

De heer Post: Voorzitter. Ik wil ik graag even reageren op de heer Van der Kallen. U spreekt over de moties – u noemde ze alle drie – over 'aan de slag gaan'. In deze motie, die wij hebben ingediend, staat het hele woord aan de slag gaan, of aanpakken, niet in. Ik herhaal: het staat er niet in. Dat staat er ook bewust niet in, want wij weten dat dit ambtelijk apparaat en het DB wel degelijk aan de slag zijn. Het staat er niet in. Dus als u zegt ´ik ga het daarom niet steunen en we degraderen dat´; wij doen dat niet, absoluut niet. Wat er wel in staat - en dat is de kern, een van de punten: ik heb het als voorbeeld genoemd in de motie. Pak bijvoorbeeld vispassages, het meest simpele voorbeeld dat je kunt hebben en ik hoop dat iedereen dat ook snapt. Daar staat getal zes. Er is geen enkele onderbouwing waar dat op gebaseerd is. Het zou best kunnen zijn dat dat klopt, dat dat nodig is voor de KRW. Ik heb al uitgelegd dat ik weet dat dat kan, omdat het waterschap dat kan waarmaken, maar ik zou eigenlijk graag van de biologen willen horen, die bij het waterschap werken: zouden er dat meer moeten zijn? En vooral, niet om het meer te moeten doen, maar om te kunnen voldoen aan de KRW. Om niet op dat onderdeel in een one out, all out terecht te komen. Dat is natuurlijk een verhaal. Als je kunt voldoen aan de KRW, en of het er nou acht moeten zijn of tien, of toch zes, prima. Maar wij hebben dat getal… Ik mis de onderbouwing en dat is de reden ook van de indieners: wij missen die onderbouwing. Daar willen we graag het gesprek over aangaan en we houden er rekening mee wat het ambtelijk apparaat aankan en ook wat het DB aankan, dus meteen na de zomer. En daarom steken we de hand uit; wij willen daar het gesprek over aangaan en het beter onderbouwen om dan te bezien, als je er wat meer over weet, of er voor het waterbeheerplan dat gaat komen misschien meer mogelijk is. Dat is allemaal stapje voor stapje, maar je begint met de voorkant, met het overleg. Dat is de essentie van die motie.

De heer Van der Kallen: Voorzitter. Ik begrijp het betoog, ik waardeer het betoog en ik waardeer het enthousiasme. Ik reageerde met dat aan de slag gaan vooral op de heer Arnold, die dat nadrukkelijk als zodanig formuleerde. Toen schreef ik het ook onmiddellijk op. En als het gaat over informatie willen verkrijgen van het dagelijks bestuur, over waarom, daar zijn schriftelijke vragen voor. Tot nu toe is mijn ervaring met het dagelijks bestuur, zelfs dit dagelijks bestuur, dat mijn schriftelijke vragen altijd buitengewoon correct worden beantwoord.

De heer Arnold: Voorzitter. Mag ik hierop reageren, want er wordt op mijn inbreng gereageerd. Het is ook helemaal niet mijn punt dat we niet aan de slag zijn. Maar wat ik gemist heb, nogmaals, en dat is al een herhaling, dat ik in dit betoog vandaag, in de eerste termijn eigenlijk vooral negatieve reacties heb gehoord over de KRW en dat stelt mij teleur. We hadden het ook kunnen hebben over wat wij als waterschap willen bereiken. Dat is mijn punt.

De heer Logt: Voorzitter? Ik denk, ik zwaai maar.

Voorzitter: Ik had u in beeld.

De heer Hendrickx: Ik zat ook te zwaaien, voorzitter.

Voorzitter: O, de heer Hendrickx, u wilt nog een...

De heer Logt: Ik weet niet waar de heer Hendrickx een interruptie op wilde indienen, als dat op de voorgaande spreker was, dan zou dat daarop zijn. Maar u bepaalt de orde van de vergadering, niet ik.

Voorzitter: Nee, laten we dat zo houden. Dus u bent aan de beurt.

De heer Logt: Oké, dan weet ik waar ik aan toe ben. Volgens mij heeft het ook niemand gezegd dat er niet gewerkt wordt. Volgens mij heeft het ook iedereen gezegd: het KRW-maatregelenpakket 2028-2033 moeten we gewoon voorstellen. Ik heb alleen aangegeven dat ik het wel zorgelijk vind dat we dat doen op basis van de ervaringscijfers. Die geven aan dat we 2015 niet hebben gehaald, 2021 niet hebben gehaald en ook 2027 niet gehaald hebben. En zoals de heer Post ook aangaf, wij zijn als AB we helemaal niet geëquipeerd om dat goed te bekijken: halen we dan nu wel de doelen? Nee, we halen bepaalde doelen die we ons gesteld hebben. Maar voor mij is het nog steeds de vraag: halen we dan ook de KRW-doelen die in de regelgeving staan? Ik vind het wel zorgelijk, als ik de discussie hoor net, van de verschillen die er zijn. Is dit voldoende of moeten we meer doen? Dan hoor je ook het verhaal van: laten we oppassen dat we geen stikstofslot krijgen of Natura2000-sloten, wat eigenlijk allemaal verschillend bedoeld wordt. Want Natura2000-gebieden zijn aangelegd ook in kleine stukjes, wat gewoon beperkingen geeft waarvan je kunt denken: hadden die wel moeten gelegen worden of niet? Laten we daar goed naar kijken, maar laten we ook zorgen dat we straks wel schoon water hebben.
Het rapport van de heer Wennink wordt genoemd, dat het ook een economisch verhaal is, wat de heer Post aangaf; daar ben ik het op zichzelf van harte mee eens, maar die onderbouwt wel dat we er echt met zijn allen goed had aan moeten werken en wat ons betreft is het pakket wat er nu ligt een basis, maar de lat moet hoger. We moeten kijken of we hem hoger kunnen doen en met de motie 3 is dat de bedoeling, om met elkaar daarover te praten, dat we meer inzicht krijgen. We hebben al wat inzicht gekregen met een laatste informatieve bijeenkomst, ik kan die afkorting absoluut niet meer plaatsen, die er is, maar met een heel duidelijk verhaal met de zes oevers waar we langs zijn gegaan. Dat is een duidelijk verhaal. De uitvoering moet omhoog.

Voorzitter: Mevrouw Korst heeft een interruptie voor u.

Mevrouw Korst-Dingemans:
Ja, ik wil daar toch graag op reageren. We hebben afgesproken dat we dit onderwerp in het algemeen bestuur zouden bespreken, om de commissie niet over te doen. Ik wil aangeven dat we met zijn allen, en dat heb ik ook aangegeven bij het begin: de motivering en het doelbereik voor de kwaliteit van het water hebben wij samen uitgewerkt in de commissie. En u geeft nu aan dat het doelbereik hoger moet, het moet nog beter. Is het antwoord van de portefeuillehouder dan niet voldoende voor u, dat we daar later op terugkomen?

De heer Logt: Voorzitter. Ik ga door met waar ik mee bezig was.

Mevrouw Korst-Dingemans: Maar ik wil graag een antwoord. Is de motivering en het doelbereik dat we samen uitgewerkt hebben, onvoldoende voor u?

Voorzitter: Misschien zullen we via de voorzitter praten.

Mevrouw Korst-Dingemans: Voorzitter.

Voorzitter: Goed zo, dank u wel.

De heer Logt: Voorzitter. Volgens mij is het ook aan mij of ik daar een antwoord op geef, direct of later. Dus ik ga gewoon even verder met waar ik mee bezig ben.
Het moet realistisch zijn en haalbaar, dat zit in het KRW-pakket dat nu voorligt, maar wat ik al zei: wat zijn nu echt de KRW-doelen - ik weet ze niet – en gaan we die dus in de toekomst wel halen? Ik denk dat het goed is, motie 3, dat we daar met elkaar verder over praten: wat is verder nog mogelijk en wat betekent dat? Zodat wij daar meer inzicht in krijgen.
Ik noem toch maar even de proeven als Wetsus en de huisartsen Breda, die ook al een paar keer genoemd zijn, die ons daarin kunnen helpen. Naast het Pharmafilter, laten we daar ook kijken wat de mogelijkheden zijn. De moties zijn vragen om samen het gesprek aan te gaan en verder te komen. En

als ik kijk naar de eerste motie en ik hoorde de OMWB noemen, dan denk ik: ja, maar de OMWB is een samenwerkingsverband van gemeenten. En die gemeenten moeten aangeven wat ze verwachten van de OMWB, dat is de opdrachtgever aan de OMWB. Dus dat de OMWB ons wat komt vertellen… Maar dan zou ik graag ook die bestuurders, die wethouders hier horen wat zij wel gedaan hebben en wat zij nog meer kunnen doen daarin. Het is dus geen verantwoording van de OMWB, maar die kan ons wel vertellen wat zij van hun opdrachtgevers krijgen en dan kunnen wij hun opdrachtgevers misschien nog helpen om dat verder op te pakken. Op zichzelf is die toezegging voldoende van de portefeuillehouder, om de OMWB uit te nodigen, maar ik zou dan ook de bestuurders daar wel op een of andere manier bij willen betrekken want die zijn de eigenaar van de OMWB.
De biodiversiteit is een heel belangrijk punt voor Water Natuurlijk. De vraag is natuurlijk wel, als je zegt de motie aanhouden, of op dit moment niet doorzetten: wanneer gaan we die acties dan zien en waar komen die terug? Zitten die straks in het plan van aanpak van het waterbeschermings-programma? Als dat het verhaal is, denk ik dat de motie zelfs overgenomen kan worden, want dan wordt hij gewoon daarbij betrokken.
Dat denk ik ook voor motie 3; als ik dan zie wat daarin staat en wat de bedoeling is en aangegeven wordt dat we dat toch gaan bespreken met elkaar, dan kun je haast ook die motie overnemen, voorzitter. We zullen straks zien wat de stemming is naar aanleiding van de beantwoording in de tweede termijn. En ik hoop dat ik het antwoord heb gegeven wat mijn collega zocht en als dat niet zo is, kunnen we daar bij de borrel verder over praten.

Voorzitter: Dank u wel. Dan sluiten we de tweede termijn aan de kant van het AB af en gaan we naar de tweede termijn van mevrouw Hagenaars.

Mevrouw Hagenaars: Mijnheer Van der Kallen, fijn om te horen dat zelfs dít DB het soms toch best goed doet.
Ik heb een aantal dingen gehoord. Waar ik even op wilde reageren was de Partij van de Arbeid. Ik wil het niet vooruitschuiven. Alleen, voor de zomer in de commissie krijg ik het niet voor elkaar om deze motie besproken te krijgen. En de commissies na de zomer, dan zitten we al in de voorbereidingen voor het WBP. Dus ik heb hem zo bedoeld dat je het dan toch onvermijdelijk met elkaar gaat vermengen qua tijdspad, dus dat is de enige reden dat ik zeg: ik wil dit in het WBP-traject meenemen.

De heer Schouwenaars: Voorzitter, bij interruptie. Vertaal ik dan de woorden van de portefeuillehouder goed als ik zeg dat ze materieel de motie gewoon overneemt? Alleen op het tijdstip zit wat vertraging omdat het te druk is.

Mevrouw Hagenaars: Ik wil een toezegging doen, dat ik een hele hoop van deze punten in het WBP-traject mee kan nemen. Ik kan niet garanderen dat ik hem op alle punten en komma's mee kan nemen. En met name is 3 juni gewoon niet haalbaar. Maar goed, dat was voor mijnheer Post sowieso al een punt waar hij ruimte in bood.

De heer Post: Voorzitter. Ik interrumpeer ook even als dat kan? Mevrouw Hagenaars heeft het al genoemd, daar hadden wij al geen bezwaar tegen. Ik ga er even van uit dat mijn collega-indieners dat met mij eens zijn, dat vermoed ik wel. De heer Schouwenaars kaart natuurlijk wel terecht aan… Kijk, dat punt, daar zijn we het al over eens. Maar het gaat natuurlijk inderdaad over de werkelijke, de materiële punten die erin staan. Het gaat ons ook niet om punten en komma's, maar we hebben aangegeven dat wij het van belang vinden om zo snel mogelijk met een goede onderbouwing te komen, omdat dat nodig is om te bekijken of het maatregelenpakket afdoende is om te kunnen voldoen aan de KRW. En dat is de essentie van het verhaal en daar willen we zo snel mogelijk mee aan de slag. Ik denk dat de kennis ook in dit provincie… Eh, in dit waterschaphuis aanwezig is. Ik blijf toch maar een oude provincieambtenaar hè. Ik verwacht dat die kennis hier gewoon aanwezig is, maar daar willen we materieel zo snel mogelijk mee aan de slag. In feite de essentie, wat de heer Schouwenaars zegt.

Mevrouw Hagenaars: Volgens mij heb ik al meerdere keren aangegeven dat we hierop in het waterbeheerprogramma terug zullen komen. Ik laat het aan uzelf of u de motie in stemming brengt, ja of nee.
Om de OMWB uit te nodigen inclusief wethouders… Nu vind ik hem helemaal wel complex worden. Want ik hoorde iemand zeggen: de OMWB is een uitvoeringsorganisatie is van de gemeenten. En dat is precies wat het is en dat maakt ook dat dit algemeen bestuur daar weinig invloed of zeggenschap op heeft, dus dat maakt het wel nog complexer. We zijn juist heel hard in de samenwerking aan de gang, maar je invloed op de OMB is echt beperkt. Dus ik vind die wel heel lastig.

De heer Logt: Voorzitter, bij interruptie. Ik snap dat het lastig is, maar de OMBW heeft ook een bestuur waar ook een bestuurder voorzitter van is, namens de gemeenten en dergelijke. Dus je hoeft niet alle bestuurders… Maar die zou natuurlijk ook hier wat kunnen uitleggen over wat ze wel gedaan hebben en hoe dat precies zit, zodat wij er wat meer gevoel bij krijgen. Ik denk dat dat de essentie van het verhaal zou moeten zijn. Dat kan ook de voorzitter zijn of iemand vanuit het AB en als dan andere portefeuillehouders mee willen komen; de tribune is goed, dan zien ze dat ook een keer. En dan krijgen we alleen maar meer belangstelling voor het waterschap en dat zou goed zijn voor het oudste bestuursorgaan.

Mevrouw Hagenaars: Ik hoop dat u begrijpt dat ik daar sowieso geen toezeggingen op kan doen, want ik ben niet...

Spreker [niet in microfoon, slecht hoorbaar]: … uitnodigen.

Mevrouw Hagenaars: Dat is het hoogste wat ik kan doen, want ik ben niet degene die over de agenda van de wethouders gaat, dus ik ga op dat punt echt geen toezegging doen, dat ik die naar een commissie kan halen, behalve dat ik het hem heel vriendelijk vraag.

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Hagenaars, bent u klaar met uw termijn? Ja.

De heer Post: Dan heb ik nog een vraag aan mevrouw Hagenaars, gezien het antwoord. Ik heb goed zitten luisteren, mevrouw Hagenaars. U weet, als ik vragen stel of met voorstellen kom, ik blijf op de hoofdlijnen zitten qua strategie. Ik val niet over de komma's en de details en als dat zo is, dan trek ik dat terug. Waar het mij even om gaat, in het dictum er staan twee punten: waar staan precies in het dictum onderdelen waarvan je zegt, ja, als dat op die manier uitgelegd zou kunnen worden, dan kan ik er niet mee instemmen? Om een beetje te zoeken waar bewegingsruimte zit.

Mevrouw Hagenaars: Ik vind het heel lastig. U vraagt eigenlijk langs de ene kant heel erg in detail om te vertellen van of zes vispassages genoeg zijn, of moeten er tien zijn? Als we dat op alle onderdelen van de KRW tot in dat detailniveau met elkaar willen gaan bespreken, dan nodig ik u tot het einde van het jaar iedere avond van de week uit, want dan hebben we heel wat met elkaar te bespreken. Dus ergens ben ik aan het zoeken: hoe kan ik jullie op hoofdlijnen meenemen om jullie op de goede vlieghoogte te hebben en te houden, zonder dat we verzanden in details of het zes of zeven of twintig moet zijn? Daar heb ik ook een stukje vertrouwen in naar mijn werkorganisatie, die dan aangeeft: joh, op dit punt moet het voldoende zijn. En daar zit ik heel erg met de motie te worstelen: wat is het niveau waarin jullie verwachten hoe we het met elkaar gaan bespreken? Ik heb wel een lijn in mijn hoofd, maar als ik toezeggingen ga doen dan word ik er weer op vastgeprikt. We hebben ook gewoon even tijd nodig om dat in het WBP-traject uit te lijnen en ik hoop dat ik die ruimte krijg, om daar een goed voorstel voor te doen richting jullie.

De heer Hendrickx: Voorzitter. Mag ik daarin de portefeuillehouder ondersteunen, want die vispassages zijn denk ik juist een verkeerd voorbeeld; ik heb nog nergens kunnen lezen wat het effect is van de zes passages die we al hebben. En wat de metingen zijn en wat die opleveren, laat staan of we er nou zes of twaalf of twintig moeten hebben. Het zijn geen bronmaatregelen, dus wat mij betreft is het echt het verkeerde voorbeeld. Als we nog niet eens met elkaar kunnen vaststellen wat het effect van zes is, laten we dan niet praten over twaalf of twintig. Dank u wel.

De heer Post: Ik ga naar twee kanten reageren, eerst mevrouw Hagenaars. Ja, ik snap dat u bevreesd zou kunnen zijn, zouden wij bedoelen met zes of het worden er zeven. Nee, het gaat over de orde van grootte, wij willen meer inzicht hebben want nu hebben we alleen een kaal getal. Ik heb geen inzicht in wat het effect daarvan is, ik heb alleen maar een kaal getal. Als een aantal ecologen bij dit waterschap - ik denk dat ze dat kunnen en de kennis hebben – uitleggen wat de orde van grootte is, wat er nodig is om te voldoen aan de Kaderrichtlijn Water... Ik ga meteen antwoorden richting de heer Hendrickx: onder andere, een onderdeel van de Kaderrichtlijn Water is het zo natuurlijk mogelijk inrichten van originele waterlopen. Dat kan onder andere door terug te gaan naar het originele verhaal, je kunt ook gebruikmaken van vispassages. Ecologen kunnen heel goed uitleggen wat daarvoor nodig is, om te voldoen aan de Kaderrichtlijn Water en iets aan te geven wat daarvoor nodig is. Dat staat gewoon in de Kaderrichtlijn Water, daarom staat het ook in het voorstel, met al die volumegetallen. Wij willen meer inzicht hebben in die volumegetallen, maar niet in detail, niet uitgebreid. En nou, als dat nodig zou zijn, elke avond tot eind van het jaar, dan kom ik wel.

Voorzitter: Dan moeten we wel wat vakanties gaan afzeggen.

De heer Post: Maar natuurlijk is dat absoluut niet het geval. Dat is echt ook niet de bedoeling van de indieners; wij willen meer inzicht hebben, want dat hebben we nu te weinig. En wij vinden het mooi als dat wat inzichtelijker gemaakt kan worden, maar wel geredeneerd vanuit dat wat je moet doen voor de KRW. Niet om andere, hogere of leukere doelstellingen, de doelstellingpakketten liggen vast; dit gaat over maatregelen, een niveau, maar alleen bedoeld voor de KRW. Niks hoger of anders en dan moet duidelijk worden gemaakt. Als de heer Hendrickx zegt 'ja, ik heb nog niet gezien of het nodig is'; als dat waar zou zijn, mijnheer Hendrickx, dan schrappen we die. Dank u.

Voorzitter: Dank u wel, mijnheer Post. We kunnen hier volgens mij nog een avond met elkaar over doorpraten. Ik heb niet het idee dat u ook maar iets bij elkaar komt, dus ik zou eigenlijk dit punt willen afsluiten en dan gaan we straks in de stemming zien of u elkaar heeft kunnen overtuigen. De heer Maas wil nog wat inbrengen, of gaat u toch weer proberen om de discussie…

De heer Maas: Nou ja, ik wilde weer mijn eigen discussie aanzwengelen natuurlijk, maar dan heel kort. Eerst de OMWB-motie. Ik heb nog niet zo'n goed beeld van wat onze KRW-gemeenteambassadeur precies doet, behalve dan dat hij volgens mij goed bezig is. Als we die motie zo lezen dat de gemeenteambassadeur, dus de KRW-ambassadeur, naar een commissie komt en dan vertelt wat de knelpunten en de verbeterpunten zijn in de samenwerking met de OMWB? Volgens mij is dat nog steeds zinvol. Wat denkt de portefeuillehouder daarvan?

Mevrouw Hagenaars: Ik denk dat dat in principe best goed mogelijk is. Alleen, de motie zoals die nu voorligt gaat veel verder dan dat. Wat er nu in de motie staat vind ik te ver gaan. De KRW-ambassadeur kunnen we natuurlijk nog een keer terug laten komen om in de commissie te vertellen wat hij doet en hoe ver dat hij gaat. Het was ook een onderdeeltje van onze BVTOC vorige keer natuurlijk, alleen dan heb je een korte tijd om alles te laten vertellen, dus dat blijft altijd een beetje lastig.

Spreker: Was hij er toen?

Mevrouw Hagenaars: Er was wel een onderdeel waar dit… Hij was er zelf niet, maar het was wel een onderwerp...

Voorzitter: Dames en heren, ik ga nu even ingrijpen. Want dit is een bijzonder interessante discussie, volgens mij heeft u met elkaar de mogelijkheid om op elk moment een presentatie over elk onderwerp te doen. De KRW-ambassadeur doet zeer belangrijk werk, maar er werken hier nog heel veel andere mensen die ook heel belangrijk werk doen. Als we die allemaal een voor een gaan uitnodigen, dan krijgen we een beetje de avonden van de heer Post. Dus volgens mij, als u graag iemand wilt uitnodigen, gaat u dan vooral in gesprek met mevrouw Hagenaars na afloop. Dan kijken we echt, dan

kunnen we u op alle momenten bedienen, maar volgens mij hoeft dit niet verder in deze vergadering op deze manier uitgekristalliseerd te worden.
Ik kijk of er nog andere punten zijn die de heer Maas wil inbrengen.

De heer Maas: Nee, laten we maar gewoon lekker gaan stemmen, denk ik.

Voorzitter: Dank u wel. Anderen nog behoefte? Dan sluiten wij…

De heer Post: Ja, wij wilden graag even tien minuten pauze.

Voorzitter: Tien. Dat staan we toe, dan gaan we om 20.56 uur door met deze vergadering. Ik schors de vergadering voor tien minuten.

*De vergadering wordt geschorst gedurende tien minuten.*

Voorzitter: Dames en heren, mag ik u allemaal verzoeken om uw plaatsen weer in te gaan nemen? Op verzoek van de fractie Natuurterreinen hebben wij tien minuten schorsing gehad, het woord is aan de heer Post.

De heer Post: Wij hebben overlegd. Ik ga nu iets zeggen over motie 3, dat is de motie die wij als eerste hebben ingediend. De heer Maas zal wat zeggen over de moties waarvoor hij als eerste aan de lat stond, moties 1 en 2 als ik het goed heb.
Motie 3: daar hebben wij over gesproken en gezien de toezeggingen van mevrouw Hagenaars dat daar nogal wat ruimte in zit om mee te willen denken, wij horen haar zeggen: begin september begint dat traject van WBP, het waterbeheerprogramma, en dat zij dat daar mee wil gaan nemen. Dus wij leggen het als volgt uit: ja, daar gaat zij mee aan de slag. Ja, in die eerste commissievergadering gaat ze met dit onderwerp aan de slag. Met die toezegging zijn wij bereid deze motie aan te houden.

Voorzitter: Dank u wel, die motie wordt aangehouden.

De heer Maas: Voorzitter. Wij hadden dus ook twee moties. De eerste motie over de OMWB zullen wij in stemming brengen. De tweede motie, over de biodiversiteitssubsidie zullen wij, met de toezegging dat daar later nog naar gekeken wordt, aanhouden. Dank u.

Voorzitter: Dank u wel, ook de motie 2 is aangehouden. Dat gezegd hebbend kunnen wij volgens mij overgaan tot besluitvorming. Is er behoefte aan stemverklaringen? Over het voorstel zelf.

De heer Maas: Voorzitter. We stemmen eerst over het voorstel en dan over de moties, hè?

Voorzitter: Ja, precies. We stemmen eerst over het voorstel zelf.

De heer Maas: Dan zou ik een stemverklaring willen geven. De snelheid zit er nu goed in hè? Kijk, hoewel het pakket natuurlijk technisch ongetwijfeld tiptop in elkaar zit, zijn uiterst voorzichtige zinsneden als ‘met het ten minste meenemen van het resterende volume geven wij een positief signaal aan de Europese Commissie en gebiedspartners’ voor ons toch een reden om hier tegen te stemmen. Want je neemt eigenlijk iets mee wat je al gedaan had moeten hebben en dat kan gewoon geen positief signaal zijn richting de partners. In plaats van het woord schaamlap is, zou ik zeggen, het woord schaamrood meer op zijn plaats; zo rood als de KRW-metertjes, want het meeste had – en zeker ook niet in de laatste plaats door het waterschap zelf – al jaren geleden gebeurd kúnnen zijn. Daarmee zeg ik iets anders dan dat het gehaald had kunnen worden, er had in elk geval mee aan de slag geweest kunnen zijn. Dus de Partij voor de Dieren zal tegen stemmen.

Voorzitter: Dank u wel. Anderen behoefte aan stemverklaringen over het voorstel zelf? Dat is niet het geval, dan open ik de stemming over het voorstel.
24 voor, 3 tegen. Het voorstel is aangenomen.

Ik breng in stemming de motie M1, de motie die is blijven staan. Behoefte aan stemverklaringen over de motie?

De heer Schouwenaars: Het is maar net hoe je de motie leest. Wij zijn geen baas over de OMWB, dat bepaalt onze houding, maar ik denk dat het heel goed is om wel contact te maken met de OMWB en daarom ben ik voor de motie.

Voorzitter: Dank u wel. Anderen nog behoefte aan een stemverklaring? Dat is niet het geval, dan open ik ook de stemming over de motie M1.
9 voor, 18 tegen. De motie is verworpen.

**Besloten:**
**Het algemeen bestuur besluit het ontwerp KRW-maatregelpakket 2028-2033 vast te stellen en op te nemen in het ontwerp-waterbeheerprogramma 2028-2033.**

## 2.c Aanvraag uitvoeringskrediet vervanging telemetriesoftware

Voorzitter: Daarmee gaan wij door naar het volgende agendapunt, 2.c, de aanvraag uitvoeringskrediet vervanging telemetriesoftware. In de commissie is daar al uitgebreid over gesproken en het zou voornamelijk gaan over het opnemen van het bedrag in de exploitatiebegroting hier in het AB. Ik kijk wie het woord wil voeren.

De heer Van der Kallen: Voorzitter. Mijn fractie had nog een aantal vragen, maar die zijn door dit DB buitengewoon adequaat beantwoord en derhalve is het voor ons ook een hamerstuk.

Voorzitter: U mag zich toch in de handjes knijpen. Ik kijk even, behoefte aan een eerste termijn?

De heer Schouwenaars: Voorzitter. Met elkaar hebben we mogen constateren dat de discussie in de commissievergadering geen fraaie vertoning was. De positie van ons AB werd in verschillende bewoordingen gekarakteriseerd. Ik citeer de inbreng van collega's: we mogen tekenen bij het kruisje, we kunnen ja of ja zeggen, we staan met de rug tegen de muur. Voorzitter, dus de uitkomst van de discussie staat vast, het AB gaat akkoord met het spenderen van € 3 miljoen voor een tussenstap die al is aanbesteed, tot een proef [concept … 2:20:03] en waarbinnen wij werken richting een definitieve oplossing. Maar wees wel, een winstwaarschuwing: € 3 miljoen is een vage inschatting, het kan ook nog weleens wat tegenvallen, zeker als uit de beantwoording van de vragen blijkt dat een tussenoplossing vijf tot tien jaar in stand zal blijven, dat geeft heel wat speelruimte. Maar voorzitter, de enige vraag die ik nog wil stellen is: waar staat het kruisje?
Dan hebben we ook nog de financiële paragraaf. Dank aan de voorzitter van de auditcommissie voor de toezegging om daar nog eens goed naar te kijken. Uit beantwoording van de vragen van de VVD-fractie blijkt dat wij geen eigenaar worden van de software. Kunnen en mogen we dan de voorgestelde kosten activeren of moeten we het volgens de BWWV?-regels in de exploitatie opnemen? Voorzitter, die discussie in de auditcommissie wachten wij met belangstelling af. De uitkomst van de stemming staat vast en wij zijn voor het voorstel.

De heer Maas: Voorzitter. De zoektocht naar een nieuwe marktpartij om onze telemetriesoftware te leveren en te onderhouden kende wat hobbels maar lijkt nu afgerond, er tenminste van uitgaande dat met Simons niet de heer W.L. Simons uit Oudemolen wordt bedoeld zal het risico van nog een faillissement van nog een eenpitter wel zijn afgewend. Wat serieuzer nog: wat ons betreft zou het waterschapshuis zich, nu zij toch aan de slag zijn geweest met deze software, er best eens voor mogen inzetten dat alle 21 waterschappen eenzelfde soort telemetriesysteem gaan delen. Op korte termijn moet je dan binnen de onafhankelijk gezinde forten van de waterschappen misschien wat weerstand overwinnen, maar op langere termijn houden de waterschappen elkaar daarmee steviger

en veiliger vast, denk ik. En niet alleen elkaar, maar ook het water, o zo belangrijk in droge tijden. Dank u wel.

Voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even, anderen nog behoefte aan een eerste termijn? Dat is niet aan de hand, dan geef ik het woord aan mevrouw Govers-Gabriëls.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Voorzitter. Ik heb eigenlijk geen vragen gehoord, behalve één vraag van de Partij van de Arbeid: waar staat het kruisje? Maar hij gaf ook al het antwoord, want hij is akkoord met het voorstel. Meer woorden wil ik er eigenlijk niet aan vuil maken.

Voorzitter: Dank u wel. Ik kijk rond, behoefte nog om te reageren op de eerste termijn aan de kant van het DB? Dat is niet aan de orde, volgens mij kunnen wij dan overgaan tot besluitvorming over dit voorstel. Is er behoefte aan een stemverklaring? Dat is niet het geval. Dan open ik de stemming. 27 voor, 0 tegen. Het voorstel is aangenomen.

**Besloten:**
**Het algemeen bestuur besluit te verlenen een uitvoeringskrediet van € 3.000.000 voor de vervanging van de telemetriesoftware van Watersystemen.**

### 2.d Statutenwijziging Nederlandse Waterschapsbank

Voorzitter: Dan gaan wij door naar 2.d, de statutenwijziging van de Nederland Waterschapsbank. Die is direct aangeboden aan uw algemeen bestuur conform de mededeling van de portefeuillehouder in de vergadering van de commissie financiën, bedrijfsvoering en digitalisering op 15 april jongstleden. Ik kijk rond, is er behoefte aan een eerste termijn? We beginnen nu een keer aan deze kant.

Mevrouw Pallandt: Voorzitter, ik ben ook nog eens heel kort. Inhoudelijk kunnen wij het er voor dit agendapunt bij laten, dat de Partij voor de Dieren blij is dat de NWB met deze statutenwijziging weer voldoet aan de wet- en regelgeving en dat er optimalisaties worden doorgevoerd in de statuten. Met betrekking tot het proces willen wij onze waardering uitspreken voor de manier waarop de portefeuillehouder is gaan staan voor het recht van ons algemeen bestuur om deze statutenwijziging te behandelen en erover te besluiten, en dat ons waterschap zich hiermee dus ook niet heeft hoeven te onthouden van stemming in de aandeelhoudersvergadering. Wij hebben als fractie op deze statutenwijziging dus niets aan te merken, maar voor hetzelfde geld was dat wel het geval geweest en wij vinden het dan ook een principiële kwestie om zulke besluiten altijd langs het AB te laten gaan. Dus nogmaals onze waardering voor de manier waarop de portefeuillehouder hierin heeft geacteerd.

De heer Schouwenaars: Voorzitter. Ik sluit mij helemaal aan bij de woorden van mevrouw Pallandt. Ik heb wel een vraag aan de portefeuillehouder: snapten ze het nu, hebben ze uw signaal goed opgepakt of slapen ze gewoon verder?

Voorzitter: Dank u wel, dat gaan we straks horen. Aan deze kant behoefte? Dat is niet het geval, dan is het woord aan mevrouw Van den Berg namens het DB.

Mevrouw Van den Berg: Dat signaal is heel duidelijk overgekomen, omdat in de allereerste voorbereidende vergadering die ik met alle portefeuillehouders had ik ook dankzij onze ambtenaren heb aangegeven dat dit formeel een mandaat is van het algemeen bestuur, waarop werd gezegd: dat is dan jammer, dan gaan we naar een meerderheidsbesluit toe, dat was al gelijk aan de orde. Totdat bij ons na is gevraagd hoe alle andere algemeen besturen dit hebben geregeld, toen bleken opeens twaalf collega's ook mandaat te moeten halen. Vandaar dat dat signaal duidelijk is overgekomen en op de AvA werd ik er ook vriendelijk voor bedankt dat wij dit hebben aangekaart, waardoor er een extra buitengewone aandeelhoudersvergadering komt; u heeft hier als vertegenwoordiging iets over te zeggen en niet ik en vandaar dat ik heel erg blij ben dat mijn collega's daardoor mij de ruimte

hebben gegeven om dit zo te gaan doen. Er waren dus dankzij onze signalen twaalf andere waterschappen die hetzelfde moesten gaan doen.

Voorzitter: Dank u wel. Is er nog behoefte om daarop te reageren? Dat is niet het geval, dan kunnen wij overgaan tot besluitvorming. Is er behoefte aan stemverklaringen? Dat is niet het geval, dan open ik de stemming.
27 voor, 0 tegen. Het voorstel is aangenomen.

**Besloten:**
**Het algemeen bestuur besluit in te stemmen met de statutenwijziging van de Nederlandse Waterschapsbank.**

## 2.e Kaderstelling verbonden partijen

Voorzitter: Dan gaan wij door naar het volgende agendapunt, 2.e: kaderstelling verbonden partijen. Ook dit is besproken in de commissie, de behandeling hier in het AB ziet met name op het al dan niet introduceren van rapporteurs voor verbonden partijen. Dat werd door de fractie van Water Natuurlijk aangegeven, dus ik stel voor dat ik de fractie van Water Natuurlijk als eerste het woord geef.

De heer Logt: Voorzitter. Het is een duidelijke nota, zodat we meer betrokken zijn bij verbonden partijen. In de commissie heeft ons commissielid ook een uitgebreide bijdrage geleverd over dit onderwerp. De nota Verbonden partijen gaat over zaken die we samendoen met andere bestuursorganen en op afstand hebben gezet, maar het is nog steeds onze verantwoordelijkheid om kaders te stellen en te controleren. Daarvoor moet je ook andere bestuursorganen qua bemensing kennen. Ik hanteer altijd voor een goede begripsbepaling de volgende vergelijking: vroeger deden we zaken voor onszelf, dus reden we met ons vervoermiddel – het AB en DB – ergens naartoe, waar wij naartoe wilden. Maar door ons te verbinden aan andere bestuursorganen stappen we met elkaar in één bus, en daar kan het misgaan. Als de chauffeur – het bestuur van de verbonden partij – signalen krijgt als 'we willen naar Maastricht' maar de ander wil naar Groningen en de derde naar Rotterdam, dan kan de chauffeur daar geen koek van bakken. Iedereen wil wat anders en het bestuur van de verbonden partij besluit dan maar naar Utrecht te gaan, een beetje in het midden, voor ieder wat wils. Maar als we duidelijke kaders meegeven – we willen naar bos, strand, zee, veel zonuren en een casino en dat zeggen we met elkaar, of een meerderheid – dan kan die chauffeur, dus het bestuur van die verbonden partij, zeggen: oké, u heeft de keuze uit de volgende opties die hieraan voldoen. Oostende in België, een van de Waddeneilanden - Ameland - of Scheveningen, en dan kunnen we met elkaar duidelijke keuzes maken.
De nota beschrijft een en ander voor ons AB en DB maar we missen de link naar de andere deelnemers aan de verbonden partijen. In West-Brabant werken gemeenten en andere bestuursorganen samen en heeft elk bestuursorgaan ambassadeurs of rapporteurs benoemd. Deze mensen gaan dan de stukken bekijken namens hun algemeen bestuur en brengen een niet-politiek advies uit aan het AB of gemeenteraad. Dit scheelt werk want niet iedereen hoeft alle stukken te lezen, maar vooral kunnen deze ambassadeurs of rapporteurs ook dezelfde mensen bij andere bestuursorganen opzoeken en kijken of we een gemeenschappelijke deler kunnen vinden in de zienswijzen, zodanig dat we draagvlak krijgen en onze vertegenwoordigers in de verbonden partijen ook zeggen: ja, ik heb jullie zienswijzen meegenomen, andere partijen waren ook voor en het is gelukt om dat te bewerkstelligen. Ik zou zeggen, laten we kijken naar het overdrachtsdocument, om dat in de nieuwe bestuursperiode '27-'31 mee te nemen en kijken hoe we hieruit ons voordeel kunnen halen.

Mevrouw Pallandt: Voorzitter. Wij hebben in de commissie financiën over dit agendapunt een heel interessant gesprek gehad en daaruit bleek dat de betrokkenheid van het AB bij de verbonden partijen een onderwerp is waar we nog verder over moeten praten, zoals zojuist ook door Water Natuurlijk goed is toegelicht. Wij zijn ook tot de conclusie gekomen dat het goed is om dit mee te geven richting de volgende bestuursperiode en zullen dit dus ook inbrengen als input voor de overdracht aan het

nieuwe AB. Ik wil mijn waardering ervoor uitspreken dat het document is aangepast naar aanleiding van de bespreking in de commissie en dat het contrast tussen het geïnstitutionaliseerde vertrouwen en het koesteren van wantrouwen eruit is gehaald. Ik ben ook blij dat, bij mij in ieder geval, niet een zure nasmaak daarvan is blijven hangen en dat bij mij ook die betrokkenheid bij de verbonden partijen nog steeds echt centraal staat. Eén ding vroeg me nog wel af, want het leek er in de commissievergadering op dat verschillende commissieleden en de portefeuillehouder bedenkingen hadden bij een van de uitgangspunten van de kaderstelling, namelijk: als het waterschap de voorzitter levert van het bestuur van een verbonden partij, dan is het niet altijd nodig dat er ook een extra bestuurslid mag worden geleverd. Het kan ook op andere manieren worden opgelost en in dat geval zorgt dit uitgangspunt er dan voor dat er onnodig extra capaciteit - die schaars is – vanuit ons waterschap naar zo'n verbonden partij gaat. Dus het verbaast mij een beetje dat de tekst daar niet op is aangepast en dat er ook geen amendementen over zijn ingediend, want we hebben ons toch niet voor niks over dat uitgangspunt verbaasd, denk ik dan. Dus ik wil hier dan ook even checken bij de portefeuillehouder en bij de overige fracties: moet dit uitgangspunt er wel op die manier in blijven staan, of heeft dat te weinig draagvlak en willen we het eruit amenderen? In dat geval zou ik willen vragen om vijf tot tien minuutjes schorsing, dan trek ik mij graag even terug om zo'n amendement op te stellen. Maar ja, draagvlak vind ik belangrijk hierin. Dank u wel.

Mevrouw Korst-Dingemans: Voorzitter. Ik wil nog een opmerking maken over de manier waarop het behandeld is. Het was inderdaad of het op basis van vertrouwen is, dat er een extra bestuurslid aan toegevoegd wordt. Ik wil wel graag de schorsing even afwachten.

De heer Von Meijenfeldt: Voorzitter. Onze fractie heeft geen behoefte aan het amendement en wij steunen het voorstel dat gedaan is door Water Natuurlijk en de Partij voor de Dieren, om in ieder geval bij het overdrachtsdossier dit punt mee te nemen als mogelijke suggestie voor de volgende zittingsperiode. We hebben in ieder geval ook om pragmatische redenen geen behoefte om nu op korte termijn hiermee te starten, of er moet iemand vanuit het algemeen bestuur zelf die verantwoordelijkheid nemen om in contact te treden met een of meerdere van de partijen, om die inbreng te leveren die…

Voorzitter: Dames en heren, mag ik even stilte in deze zaal? De heer Von Meijenfeldt is aan het woord.

De heer Von Meijenfeldt: Dus als een van onze collega's er toch behoeft aan heeft staat het hem vrij en om met verbonden partijen contact op te nemen en ook de rest van het AB te voeden als daar aanleiding toe is.

De heer Arnold: Voorzitter. We hebben er in de commissie uitvoerig over gesproken. We hebben toen al wel onze instemming gegeven met dit voorstel, met name de bijlage, ik wil daar toch nog wel een keer op wijzen; die geeft ons kennis en inzicht, hoe ingewikkeld het is om het toezicht eigenlijk wat wij horen te doen op verbonden partijen, mogelijk te maken. Het blijft gewoon moeilijk om als AB te sturen op die verbonden partijen. Die suggestie voor ambassadeurs lijkt mooi. Ik heb wel mijn twijfels of het in de praktijk gaat werken, maar ik vind het prima om het toch wel in het overdrachtsdocument op te nemen zodat daar uiteindelijk het nieuwe bestuur ook naar zou kunnen kijken. Ik heb zelf wel de suggestie gedaan om, zoals eerder is voorgesteld, een sessie te organiseren één keer per jaar met het AB. Het lijkt me zinvoller, daar kunnen we nu al mee starten, om vanuit twee kanten de verbonden partijen te bespreken, zowel vanuit de inhoudelijke rol als vanuit de eigenaarsrol. Wij hebben geen behoefte om op dit moment het voorstel zoals het nu voorligt te amenderen. Dank u wel.

Mevrouw De Regt-Taks: Ja, wij willen ook graag dat de rapporteurs als een soort aanbeveling meegaat in het overdrachtsdocument. En we willen ook wel graag in dat overdrachtsdocument, zoals we afgesproken hebben, wat knelpunten meegeven in verband met de verbonden partijen.
Wat betreft het amendement, dat zien wij ook niet zitten. Verder zijn wij akkoord.

De heer Vruwink: Voorzitter. Verbonden partijen. Er is in de commissie natuurlijk uitgebreid hierover gesproken. Als AB zijn we in het leven geroepen om het DB te controleren en niet de verbonden partijen. Uitgaande van het vertrouwen wil het AB op de hoogte gehouden worden en inzage hebben in de samenwerking. De samenwerking is uiteraard ook in het belang van het AB en het AB dient ook de risico's te kunnen bepalen. Ook wil het AB niet achteraf geïnformeerd worden dat alles oké is. Verder hechten wij eigenlijk geen belang aan een amendement. Tot zover.

De heer Schouwenaars: Meenemen in het overdrachtsdocument aan het volgende bestuur, dat is het belangrijkste wat moet gebeuren. Ik denk dat we de knelpunten die we nu signaleren mee moeten geven aan het nieuwe bestuur en hoe ze dat aan willen vliegen, dat moet het nieuwe bestuur maar besluiten. Voorlopig denk ik dat benadrukken van punt 1.6, het een keer per jaar over de verbonden partijen hebben, de belangrijkste is en op basis van die eerste ervaring verder kijken, waarbij wij zeer terughoudend zijn bij het punt 1.4, met die dubbele bestuurszetel.
Die ambassadeur, voorzitter: het klinkt mooi, maar gaan we ons dan niet verschrikkelijk veel werk op de nek halen? Terwijl je, als je de jaarlijkse bijeenkomst goed voorbereidt, goed bespreekt met elkaar, daar al voldoende zou kunnen hebben. Dank u wel.

De heer Stehouwer: Voor ons, ook bij het overdrachtsdocument, ik wil alleen even meegeven want er waren een paar opmerkingen van onder andere de heer Arnold volgens mij, in hoeverre dat werkzaam kan zijn. Ik praat vanuit een ervaring in de gemeenteraad waar wij ambassadeurs hebben, een drietal eigenlijk voor elke gemeenschappelijke regeling, die daar de informatie oppikken voor de totale raad - in dit geval zou dat het AB zijn - en daar de overige raadsleden over informeren in de vergadering. Ik hoorde opmerkingen maken, ook door collega's die ik sprak vanuit dit AB, dat dat weleens kan gaan leiden tot een bureaucratie en uitgebreide notulen en dat soort zaken; dat is bij ons dus absoluut niet aan de orde. Wat het juist doet is dat het heel veel werk en heel veel tijd bespaart voor alle overige raadsleden, in dit geval zouden het de AB-leden zijn, omdat dat betekent dat niet iedereen in al die stukken hoeft te duiken en al die gesprekken hoeft te voeren. En niet dat dat zoveel gesprekken zijn, dat is maar een of twee keer per jaar, dat je met de regiefunctionaris vanuit de organisatie zo'n verbonden partij even doorneemt en kijkt wat de zienswijze kan zijn. Dat kun je dan ook overleggen met ambassadeurs, rapporteurs of hoe je het noemen wil vanuit andere raden, vanuit andere waterschappen om te kijken: jongens, zitten we op een lijn? En in dit geval zouden dat waarschijnlijk raden zijn. Dus wat ons betreft akkoord, helemaal het voorstel, absoluut. Voor het overdrachtsdocument, ik geloof niet dat wij nu heel het spulletje moeten gaan optuigen voor die maanden die wij nu nog in deze periode zitten, maar dat het zeker in de volgende periode een goed instrument kan zijn. Niet om ons te bélasten, maar juist de AB-leden te óntlasten, omdat je niet allemaal meer bezig hoeft te zijn met al die verbonden partijen. Dat was hem.

De heer Logt: Voorzitter, bij interruptie op de heer Stehouwer. Ik kan het volledig onderschrijven vanuit mijn ervaring zowel als griffier als raadslid in Halderberge, dat het ontzettend werkt en op die manier werkt het. Het kan dus heel veel tijd schelen, juist voor de andere AB-leden. Dank u wel.

De heer Van der Kallen: Voorzitter. Wij hebben geen behoefte aan een amendement. We vinden het uitstekend dat het verdergaat in het overdrachtsdocument. Mijn fractie heeft met de kennis van nu geen behoefte aan rapporteurs, wij beschouwen verbonden partijen als een uitvoeringssituatie en laten dat heel graag over aan het dagelijks bestuur. Wel willen we meegeven om eens na te denken over wat water- en bodemsturend nu eigenlijk betekent. Dat zou best kunnen betekenen dat we ook aan verbonden partijen gaan deelnemen, waar tot nu toe het waterschap niet aan deelneemt, omdat daar elementen in zitten van bijvoorbeeld planologische besluitvorming. Denk aan Hart van Brabant of de Baronie, dat zijn allemaal elementen waarvan je denkt: dat doen normaal de gemeenten, maar als je water- en bodemsturend wilt nemen denk ik dat het interessant kan zijn om daar op een of andere manier een inbreng te leveren. Ik geef dat aan dit dagelijks bestuur graag mee.

Voorzitter: Dank u wel. Dan sluiten we daarmee het rondje langs het AB af en gaan we horen wat dit dagelijks bestuurd ervan vindt, bij woord van mevrouw Van den Berg.

Mevrouw Van den Berg: Dank u wel allemaal voor uw inbreng. Maar ook voor... Het is uw nota, hè? Het gaat over uw rolbepaling bij verbonden partijen. We hebben hem samen wel voorbereid voor u, maar de punten die u wilt meenemen en meegeven in het overdrachtsdocument, daar kan ik alleen maar voor zijn. Dat is uw document daarin.
Richting de heer Van der Kallen over water- en bodemsturend en de partijen die we daarvoor nodig hebben: wij zitten aan tafel, maar niet formeel in de positie vanuit deze regelingen. Dus u vraagt eigenlijk iets wat ik met mijn collega's ga bespreken. Wij zijn altijd aanwezig bij de Baronie, bij SRBT, bij West-Brabant, maar niet formeel lid van de gemeenschappelijke regeling. Dus ik denk dat het...

Mevrouw Govers-Gabriëls: Ja, bij de stedelijke regio's wel.

Mevrouw Van den Berg: Bij stedelijke regio's zijn wij lid van de regeling?

Mevrouw Govers-Gabriëls: Ja, zeker.

Mevrouw Van den Berg: Oké, maar bij de Baronie nog niet. We gaan er even goed naar kijken.

Mevrouw Korst-Dingemans: Er wordt gemompeld bij jullie, ik hoor niet precies wat jullie aangeven.

Voorzitter: Mevrouw Van den Berg was aan het woord.

Mevrouw Van den Berg: Voor de gemeenschappelijke regeling, SRBT en…

Mevrouw Govers-Gabriëls: Stedelijke Regio West-Brabant.

Mevrouw Van den Berg: Mag ik uitpraten? (lacht) Stedelijke Regio West-Brabant en Baronie zijn we aan het bezien wat onze formele rol en lidmaatschap is in dezen, in het kader van water- en bodemsturend. Dus vandaar het punt van de heer Van der Kallen, dat we daar actief lid van zijn … terug.
Dan het laatste, het mogelijke amendement van 1.4. Voor 1.4 hebben we allerlei deelnemers nodig, wil je dat halen? Uw punt begrijp ik heel goed, daar kan ik ook heel goed achter staan maar het is aan het AB of zij de rolscheiding willen daarin. En die rolscheiding betekent inderdaad, als wij dat gaan doen, dat andere partijen dat ook kunnen willen en dat je dan bestuurlijke drukte zelf weer gaat organiseren. Maar het is aan u, hoe u dat ziet.

Voorzitter: Dank u wel. Ik kijk rond of er nog behoefte is aan een tweede termijn.

Mevrouw Pallandt: Heel kort, want ik merk dat er geen draagvlak is, maar eerlijk gezegd komt het voor mij over alsof het gewoon is dat mensen niet helemaal begrijpen wat ik probeer te zeggen. Er staat in het document dat als wij een voorzitter leveren, of als enig waterschap een voorzitter levert voor het algemeen bestuur van een verbonden partij, dan willen we dat er nog een extra iemand van het waterschap in het bestuur van die verbonden partij gaat, omdat je anders misschien die dubbele pet hebt, wat een probleem kan opleveren. Tijdens de bespreking werd, volgens mij door de heer Cocx, aangekaart: goh, is dat nou logisch en is dat nodig om te doen? Ik had dat inderdaad ook ingebracht en mevrouw Van den Berg snapte die bedenking ook: je kunt het ook anders oplossen, je zou bijvoorbeeld ook kunnen zeggen dat de voorzitter gewoon zegt 'nu ga ik even mijn bijdrage vanuit Brabantse Delta leveren, dus ik wissel de voorzitterspet even om voor de Brabantse Delta-pet. Het enige punt was: dan heb je dus minder mensen nodig die bij zo'n verbonden partij aanschuiven, dus dan kost het minder mensen van ons waterschap tijd. Dat leek me op zich iets waar best wel meer partijen hier voor te porren zouden zijn, want dat is vaak een punt dat juist wordt aangehaald door andere partijen dan de Partij voor de Dieren, dus ik wil hem nu even hebben toegelicht. Verder ga ik daar geen druk op uitoefenen, want ik heb daar zelf geen enkel belang bij om dat te willen. Maar ik dacht gewoon, als we dat met zijn allen wel eens zijn, laten we het dan ook gewoon aanpassen in de tekst. Dus vandaar het voorstel om dat te doen middels een amendement. Dank u wel.

Voorzitter: Dank u wel. Ik kijk of er verder nog behoefte is aan een tweede termijn. Dat is niet het geval. Ik zie dat mevrouw Van den Berg ook niks meer heeft toe te voegen aan de discussie, dan kunnen we volgens mij overgaan tot besluitvorming. Is er behoefte aan een stemverklaring over dit stuk? Dat is niet het geval, geen stemverklaring. Dan openen we de stemming over het stuk zelf. 27 voor, 0 tegen. Het voorstel is aangenomen.

**Besloten:**
**Het algemeen bestuur besluit de nota Verbonden Partijen vast te stellen.**

## 2.f Bemensing commissie jaarlijks klankbordgesprek dijkgraaf

Voorzitter: Dan gaan wij door naar agenda punt 2.f, de bemensing van de commissie jaarlijks klankbordgesprek dijkgraaf. In de vorige vergadering heeft u daarover de verordening vastgesteld. In die verordening zit een commissie, die moet nu gevuld worden met mensen. Daar heeft u de tijd voor gehad om zich allemaal voor aan te melden, daar is nu een aantal personen voor aangemeld. In het fractievoorzittersoverleg is voorgesteld om het per acclamatie te doen, vooral ook omwille van de tijd. Kunt u daar allemaal mee instemmen? Dat is het geval. Kan dat bij er acclamatie dan?
(*applaus klinkt*)
Dan feliciteren wij de heer Arnold, de heer Dujardin, mevrouw Goos, de heer Van der Kallen, de heer Knook, de heer Maas, de heer Pals, mevrouw de Regt, de heer Schouwenaars, de heer Stehouwer en de heer Vruwink met hun positie en ik kijk ernaar uit om met u in gesprek te gaan.

**Besloten:**
**Het AB besluit:**
1. **In te stellen de commissie klankbordgesprek dijkgraaf.**
2. **Te benoemen als leden: de heer Arnold, de heer Dujardin, mevrouw Goos, de heer Van der Kallen, de heer Knook, de heer Maas, de heer Pals, mevrouw de Regt, de heer Schouwenaars, de heer Stehouwer en de heer Vruwink.**

## 2.g Motie vreemd 'Onderzoek mogelijkheden uitgifte pachtgronden'

Voorzitter: Dan gaan wij door naar het volgende agendapunt, 2.g, de motie vreemd ‘Onderzoek mogelijkheden uitgifte pachtgronden’, ingediend door de fracties BBB, Natuurterreinen en Water Natuurlijk. Ik zal als eerste de indieners van de motie het woord willen geven.

De heer Stehouwer: Sorry, ik moest even het scherm erbij halen. Even kijken. Waar het over gaat: het huidige pachtbeleid sluit in onze optiek niet geheel aan bij de praktijk, wat onzes inziens dus wat beter kan. Het antwoord op onze motie kan daar dus mee worden meegenomen. Ik ga hem niet helemaal voorlezen, ik zal alleen het dictum voorlezen:
*Verzoekt het dagelijks bestuur:*
*1. Te onderzoeken hoe het waterschap binnen de kaders van het Didam-arrest pachtpercelen kan uitgeven op basis van objectieve criteria die:*
*a. De aangrenzende ligging van percelen zwaar laten meewegen.*
*b. De praktische meerwaarde voor de bedrijfsvoering van lokale agrariërs erkennen.*
*c. De bijdrage aan agrariërs, natuurbeheer en gebiedsdoelen versterken.*
*2. Daarbij expliciet te bekijken in welke gevallen op basis van objectieve argumenten kan worden vastgesteld dat er feitelijk slechts één serieuze gegadigde is, zodat een op een verpachting juridisch mogelijk blijft.*
*3. De uitkomsten inclusief mogelijke scenario's en juridische onderbouwing mee te nemen tijdens de eerstvolgende behandeling van het pachtbeleid.*
*En gaat over tot de orde van de dag.*
Dat was hem.

Voorzitter: Dank u wel. De motie is mede ingediend door Natuurtreinen en Water… O, excuus.

Spreker: Dat is die andere.

Voorzitter: Oké. Dan kijk ik rond of er anderen zijn die daar het woord over voeren. De heer Post. Daar beginnen we en dan maken we het rijtje, u komt allemaal aan de beurt.

De heer Post: Voorzitter, geachte aanwezigen. Dat Didam-arrest, wat vinden wij ervan? Wij vinden het zonder meer een sympathiek voorstel, moge dat duidelijk zijn. Maar - en dat is meer dan een mening - op de weg naar goedkeuring liggen onverplaatsbare juridische betonblokken. Dat vinden wij jammer, maar het is niet anders en ik zal dat toelichten. Want ik zeg al, wij vinden het sympathiek en waarom zou het niet kunnen? Waarom zouden wij niet, omdat het onze grond is, daar niet regels aan mogen stellen? Omdat er wat juristen tussen zitten. Het arrest stelt namelijk dat overheden bij privaatrechtelijke transacties ook de regels van het publiekrecht moeten volgen, waaronder het gelijkheidsbeginsel. Zo is onderhandse verkoop niet toestaan als er meerdere geschikte partijen in de markt zijn, zoals bijvoorbeeld een agrariër met de buurman daarnaast. Het is eigenlijk een bevestiging van wat bij natuurorganisaties al langer bekend was: gelijkberechtiging bij aankoop en beheer van natuurgronden. Het Didam-arrest was alleen maar iets wat al langer bekend was daar, ik heb er veel mee te maken gehad. Ik zeg dat, want daar doken dezelfde argumenten op als in de motie van de BBB. En als provincie, bij praten met natuurorganisaties, dolven wij overal het onderspit. Het gelijkheidsbeginsel is een van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Deze beginselen moeten overheden onder meer in acht nemen bij het aangaan en uitvoeren van overeenkomsten. Overigens, er zit een relatie in met Europa; gelijkberechtiging en gelijkheidsbeginsel is de basis van allerlei economische richtlijnen in Europa. Mededingingsruimte hoeft volgens de Hoge Raad niet geboden te worden als bij voorbaat vaststaat - en dat is in feite waar de motie zich op richt - of redelijkerwijs mag worden aangenomen dat op grond van objectieve, toetsbare en redelijke criteria slechts één serieuze gegadigde in aanmerking komt. In dat geval moet dat voorstel wel gemotiveerd bekend worden gemaakt, zodat iedereen daar kennis van neemt. Dat mag dus niet via een regeling, dat moet overal op de website staan of in de krant. Als beleidsruimte kan worden ingevuld door het uitgeven van grond te koppelen aan maatschappelijke doelen - daar komt hij [onverstaanbaar, 2:50:16] voor natuurbeheer - en ertoe leidt dat slechts één marktpartij die dat doel kan realiseren, dan is het toegestaan om het een op een te contracteren. Maar dan moet er ook alleen maar één partij zijn. En als een agrariër zegt: ik ga natuurbeheer doen, dan is er een andere agrariër die zegt 'kan ik ook'. Maar ik zeg er even bij: dat laatste is bij deze motie misschien niet zo veel van toepassing. De genoemde argumenten van de motie van de BBB - ik wil dat nadrukkelijk zeggen - zijn al eerder in jurisprudentie gesneuveld. En ik zeg er ook bij: het kan ook de andere kant op werken, want als dat wél zou kunnen, dan zou bijna elke boer het verliezen van een natuurorganisatie die met die argumenten beter uit de verf komt. De praktijk van de afgelopen jaren liet juist zien dat boeren grond konden kopen of pachten en dat natuurorganisaties het aflegden. Het beste bod gold en de nadere regels werden juridisch van tafel geveegd. Wij zijn dus om inhoudelijke redenen tegen. Ik ben benieuwd of de portefeuillehouder daar anders over denkt. Dank u.

De heer Arnold: Wat mij betreft kort: het is uitstekend verwoord door de heer Post. Wij denken dat dit voorstel echt juridisch gewoon niet haalbaar is. Daar wil ik het bij houden, dank u wel.

De heer Overeem: Voorzitter. De VVD-fractie vindt het uiteindelijk een heel sympathiek en goed voorstel en op die manier steunen we toch ook onze agrariërs met hun bezigheden en geven we ze wat extra kansen om wellicht hier en daar wat efficiënter te gaan werken. Wij realiseren ons ook dat het juridisch een heel moeilijk verhaal kan zijn, maar niet geschoten is altijd mis. Dank u wel.

De heer Kavelaars: Voorzitter. Wij vinden het ook een sympathiek voorstel. Het is echter wel zo dat wij natuurlijk niet zo ontzettend veel percelen hebben die we dan iedere keer in pacht uitgeven. En de Pachtwet gaat ook wat veranderen, daar zijn ze volop mee bezig. Dus ik ben eigenlijk wel een beetje bang dat wij heel veel energie gaan steken in misschien uiteindelijk geen resultaat. En als het

resultaat heeft, voor een heel kleine groep. Dus een sympathiek voorstel, maar het moet niet meer zo veel energie zijn voor heel weinig resultaat. Dat is mijn zorg. Tot zover.

De heer Vruwink: Voorzitter. Sympathiek is het, het zou eigenlijk ook moeten kunnen maar ja, juridisch schijnen er nog heel wat haken en ogen aan te zitten. Dus ja, ik vind het een moeilijk verhaal worden.

Mevrouw De Koning-Bogers: Voorzitter. De Partij van de Arbeid had een aantal vragen ingeleverd die vanuit de ondersteuning, vanuit de organisatie niet beantwoord konden worden. Ik hoop dat de BBB die vragen wel voor ons zou kunnen beantwoorden. Er is al heel veel gezegd ook, dat het juridisch heel moeilijk haalbaar is. Voor zover ik het weet is het Didam-arrest – door de heer Post denk ik goed uitgelegd – juist het creëren van een gelijk speelveld tussen potentiële partijen, en met dit voorstel doorkruis je dat eigenlijk. Is het dan houdbaar? Dat is dan de vraag waar we antwoord op willen hebben.
Wat misschien ook nog wel iets kan bieden, als we dan toch iets willen opstellen, is: kunnen we dan de pachtvoorwaarden die we bij wijze van spreken zo willen opstellen, zoals het Groen Ontwikkelingsfonds van Brabant dat ook doet, met het niet gebruiken van bestrijdingsmiddelen op die gronden en die juist misschien ook aan de eigen gronden dan niet meer te gebruiken. We laten het eventjes zoals het is en hopen dat de BBB in ieder geval een reactie kan geven op onze vragen. Tot zover, voorzitter.

De heer Knook: Voorzitter. Het is een sympathiek voorstel. Ik denk ook dat het juridisch misschien wel lastig is om een op een verpachting mogelijk te krijgen. Misschien dat er wel meer gedaan kan worden om te zorgen dat de lokale agrariërs meer in aanmerking komen en dat het niet naar de hoogste bieder gaat en dat afstanden en dat soort zaken en de milieubelasting door de afstanden zeg maar, beter meegenomen worden zodat het voor lokale agrariërs ook interessant blijft om daarvoor in aanmerking te komen.

De heer Van der Kallen: Wij wachten de reactie van het DB af.

De heer Dujardin: Voorzitter. Eigenlijk hetzelfde als vele voorgangers, het zou mooi zijn als het goed kan. Wij zien ook de juridische haken en ogen, ik kan het verhaal van de heer Post ook uit eigen ervaring ondersteunen. Wij wachten even het antwoord van de portefeuillehouder af.

De heer Maas: Voorzitter. Fijn dat onze buren van de BBB zich ook druk maken om pachtgronden, al zijn het vanavond dus ineens overburen geworden, en misschien na de volgende bijdrage eerder heel verre vrienden. Wij meenden trouwens dat het pachtdossier nog dit najaar naar het AB komt, kan de portefeuillehouder dat bevestigen? Zij knikt. Q1 volgend jaar, nou ja, het komt, het komt, de lieve goede Sint. Ook de Partij voor de Dieren heeft nog wel wat te wensen. Kijk, die motie vreemd die er nu ligt begint een beetje triomfantelijk bij 'hoe gaan we dit varkentje eens wassen?' oftewel: hoe verdelen we onze pachtgronden zo snel mogelijk onder de aangrenzende agrariërs? De Partij voor de Dieren stelt liever eerst de vraag: moeten we dat wel willen? Pachtgronden behoren een bijdrage te leveren aan waterschapsdoelen, ze zijn niet bedoeld als Didams geitenpaadje om de buurman een vriendelijke gunst te verlenen. Het waterschap heeft er toch al een handje van om onze buur-agrariërs wat al te welwillend te vriend te willen houden; op de situatie bij de EVZ Terheijden-Zonzeel komen we later nog wel eens een keer terug. Maar als gezegd, ook wij zien best kansen voor pachtgronden. De STOWA heeft net het Raamwerk Biodiversiteit 2.0 opgesteld, een raamwerk dat alle nieuwe en liberale pachtcontracten in wil gaan zetten voor, jawel, de biodiversiteit. Dat is een selectiecriterium dat de Partij voor de Dieren graag omarmt voor onze pachtvoorwaarden. Want: de beste buur is diegene die zich sterk maakt voor de biodiversiteit, daarvan profiteert namelijk gelijkelijk de hele omgeving. Dank u wel.

Mevrouw Korst-Dingemans: Voorzitter. Wij begrijpen het uitgangspunt, de criteria zoals de aangrenzende ligging met vooral het efficiënte grondgebruik, en we zijn ook van mening dat pachtgronden voor meerdere jaren uitgegeven moeten worden. Dat is ook in het belang van de

Agrarische Natuurvereniging, waardoor er zoals... U vraagt erom, Ludo, of jij vraagt erom Ludo, mijn nieuwe buurman; daardoor hebben we meer kans op biodiversiteit. In dezen hoop ik eigenlijk van harte dat Frans geen gelijk heeft, maar ik wacht het antwoord van de portefeuillehouder af.

Voorzitter: Dank u wel, dat gaan we nu horen. Het woord is aan mevrouw Van den Berg namens het DB.

Mevrouw Van den Berg: Ja, er is al veel over deze motie over tafel gegaan, met name over de juridische haalbaarheid of niet in dezen. Nu moet ik aangeven dat de motie, zoals ook meerderen gezegd hebben, sympathiek is maar juridisch op een heel groot aantal punten niet toegestaan, laat ik het maar zo zeggen, buiten de wet. Maar een aantal punten kunnen we mogelijk wel in het nieuwe pachtbeleid opnemen en dat gaat bijvoorbeeld over aangrenzende percelen zwaarder laten meewegen. Dat kunnen we onderzoeken, maar dat mag niet het enige criterium zijn. Het moet objectief, meetbaar en in een set van criteria zijn wil je dat bij de gunningscriteria meenemen. Dus even een voorbeeld, dat ik eigenlijk een aantal onderdelen van deze motie wil onderzoeken in relatie tot het nieuwe pachtbeleid. Veel van wat in het dictum staat is niet mogelijk, maar 'wat kan er wel?' zou ik graag willen meenemen en terugkomen bij het nieuwe pachtbeleid in Q1. En dan gaat het alleen over de punten die we zeg maar objectief kunnen vaststellen en laten meewegen in het pachtbeleid. Dat kunnen ook duurzaamheidscriteria zijn met afstand, dat kunnen duurzaamheidscriteria zijn over gewasbeschermingsmiddelen, en in dat kader zou ik willen voorstellen om de motie op die manier uit te leggen dat ik ga onderzoeken wat er wel kan - heel veel punten in het dictum kunnen gewoon juridisch niet - en in het pachtbeleid in Q1 daarmee terugkom, waarin precies is aangegeven vanuit de motie wat wel kan en voorligt, dan.

Voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van den Berg. Dan gaan wij door naar de tweede termijn aan de kant van het AB.

De heer Stehouwer: Ik ben blij met de antwoorden van mevrouw Van den Berg, want dat is precies wat wij op doelden, om te onderzoeken en te kijken welke mogelijkheden er wél zijn. Dus wat dat betreft volledig voorzien in onze wens en is de motie, denk ik, niet nodig.

Voorzitter: Dank u wel, de motie wordt aangehouden.

De heer Post: Voorzitter. Ik wil nog even reageren in de tweede ronde.

Voorzitter: Als hij ingetrokken is kunnen we er nog heel veel tijd aan besteden, maar dan wachten we daar af… Ik heb u nog geen beurt gegeven. We kunnen hier nog een interessante termijn hebben, maar de motie is ingetrokken en maakt geen onderdeel meer uit van de beraadslagingen. Straks bij de borrel kunt u zich wenden tot de heer Post, die weet daar alles van.

### 2.h Motie vreemd 'Onderzoek naar e-mailservice voor openbare publicaties'

Voorzitter: Dan gaan wij door naar de motie 2.h, de motie vreemd 'Onderzoek naar e-mailservice voor openbare publicaties', ingediend door de fracties BBB, Natuurterreinen en Water Natuurlijk. Ik geef als eerst het woord weer aan de BBB, om deze in te dienen.

De heer Stehouwer: Voorzitter. Ook een motie van ons, eigenlijk ingegeven vanuit de discussie die we hebben gehad over communicatie en het bij het waterschap betrekken van de ingelanden, de inwoners, de agrariërs, het bedrijfsleven en alles, zodat zij nauw betrokken zijn bij het waterschap, weten wat wij doen en waarom wij dingen doen. Een voorbeeldje daarvan was een e-mailservice zoals de provincie die kende in ieder geval, misschien nog wel kent, waarbij je kon intekenen, actief als ontvanger dus, op die dingen die je graag wilt weten, zodat je niet overspoeld wordt met een hele hoop gegevens, maar exact datgene krijgt wat jij graag hebben wil. Of dat nou gaat over data van vergaderingen, de inhoud daarvan of wat dan ook, je vraagt zelf wat je hebben wilt en dat kan dan

geregeld worden via een soort e-mailservice. Ik ken voorbeelden zoals MijnOverheid die ik zelf heb en gebruik, waarop ook een hele hoop dingen staan en wellicht is het mogelijk om dat soort zaken daarbij te betrekken of te integreren of wat dan ook. Waar het ons vooral om gaat is dat we dus niet vanuit de zender, zijnde het waterschap, informatie uitstrooien over mensen die daar misschien niet om gevraagd hebben of daar niet in geïnteresseerd zijn, maar ook dat mensen uit zichzelf kunnen zeggen: luister, dit wil ik graag weten. En dat zij dan in kunnen tekenen op die bepaalde onderwerpen. Dus dat is even de strekking van de motie: kijken wat de mogelijkheden zijn om in dat hele communicatiebeleid gebruik te gaan maken van een dergelijke e-mailservice, hoe die dan ook heet, waar die ook mee gekoppeld of geïntegreerd is, wat dan ook. Dat is eigenlijk het idee.

Voorzitter: Dank u wel. De motie was mede ingediend door Natuurterreinen.

De heer Von Meijenfeldt: Voorzitter. Wij hebben bewust dit mee ingediend, want het is wat ons betreft een sympathiek voorstel. Het is in ieder geval goed om te polsen welke behoefte er is bij onze inwoners, maar wellicht dat het beperkt blijft tot bijvoorbeeld informatie uit de DB-vergaderingen, dus zeg maar de besluitenlijst van het DB, en de andere punten kunnen weer op andere plaatsen, want we moeten voorkomen dat mensen met meerdere van dergelijke e-mails worden geconfronteerd. Wij wachten het onderzoek af en ook even de reactie van de DB wat betreft het punt.

Voorzitter: Dank u wel, dan Water Natuurlijk.

De heer Dujardin: Voorzitter. Woorden van gelijke strekking. Wij denken dat het goed is dat wij in kader van ons communicatiebeleid goed blijven communiceren met onze inwoners, ondernemers et cetera. Het is goed om onderzoek te doen hoe we dat zo efficiënt mogelijk, ook via rechtstreekse of specifieke mailberichten kunnen doen, dus vanuit die optiek zijn wij mede-indiener.

Voorzitter: Dank u wel. Ik kijk rond, zijn er anderen die...

De heer Arnold: Voorzitter. Kort: ook wij steunen dit voorstel van harte. Ik heb zelf wel wat ervaring met de e-mailservice in Roosendaal; wat je dan krijgt is alleen maar kaal 'er is een vergunning verleend'. Kijk goed wat je dan aan informatie meegeeft aan degene die je adresseert.
Dank u wel.

Mevrouw Korst-Dingemans: Voorzitter. Ja, iedereen in Nederland kan zich abonneren op MijnOverheid om alle informatie binnen te krijgen. Deze motie richt zich op de openbare publicaties en meldingen van het waterschap om de burger vooral te informeren en via de digitale weg meer mensen te bereiken. Dit laatste onderstrepen wij zeker. U richt zich op de ontvanger. Wij dienen er geen motie voor in, maar naar aanleiding van deze motie willen wij toch vragen om dit onderzoek breder te trekken en wel met de reden om zo veel mogelijk burgers te informeren. Publiceer informatie en meldingen voor de burgers in de lokale kranten, die we tot nu toe onbenut laten.
Dan vraag ik nog even ondersteuning van Ludo; Ludo heeft een keer geïnformeerd dat hij een motie van ons gezien had in de Wouwse krant. Die kranten worden gespeld, het bereik van deze kranten is enorm, ze worden vooral heel goed gelezen en ze hebben grote oplagen; dat zou misschien aan deze motie gekoppeld kunnen worden. Om meer mensen te bereiken zouden we dit ook in kunnen zetten.

Mevrouw Pallandt: Sorry, ik ga toch even het woord voeren hierop. De Partij voor de Dieren vindt deze motie van de BBB interessant, omdat wij ook denken dat het beter kan met de communicatie naar inwoners toe. Wij willen graag het volgende advies meegeven: zoek de *sweetspots* tussen mails met zo weinig inhoud dat ze meteen de prullenbak ingaan en mails die overlopen van de informatie, waardoor mensen ze bewaren voor een later moment, dat vervolgens nooit komt. Zo'n *sweetspot* zorgt ervoor dat mensen betrokken blijven en dat ons communicatiesysteem daarmee ook duurzaam is, met weinig digitale verspilling want de opslag van overbodige mails is ook milieubelastend. Het mooiste lijkt het ons als mensen op de mooie nieuwe website van Brabantse Delta kunnen selecteren in een soort van keuzemenu welke informatie zij willen ontvangen, over welke gebieden en in welke vorm. Dus bijvoorbeeld losse meldingen versus een uitgebreider weekoverzicht, waarbij zij dan ook

een voorbeeldje kunnen zien van hoe zo'n mail er dan uit komt te zien. Het hoeft ook niet per se een mail te worden, het kan ook gaan om een app waarin men dan zelf een gepersonaliseerd overzicht kan creëren met de meest relevante zaken.
Nog een andere tip: denk niet te veel in hokjes. Op dit moment zijn er allemaal losse nieuwsbrieven en dan is het soms moeilijk om vooraf in te schatten welke voor jou persoonlijk of professioneel relevant zijn. Dan vind je bijvoorbeeld als natuurliefhebber soms juist heel relevante informatie terug in de agrarische nieuwsbrief; nieuwtjes kunnen voor uiteenlopende groepen relevant zijn. Verder wachten wij met belangstelling de verdere uitwerking van het initiatief af.

Mevrouw De Koning-Bogers: Voorzitter. In het begin dacht de PVDA: hm, sympathieke motie. Want wat de heer Stehouwer zelf terecht aangeeft, je kunt eigenlijk alle informatie die… De vraag was ook: kan dat bevestigd worden door de organisatie, wat kun je al via MijnOverheid.nl ontvangen? Dan is het denk ik terecht, wat anderen ook aangeven: krijg je dan de informatie op die manier, waardoor je ook meer binding of verbinding krijgt met het waterschap? Ik denk dat we al sinds jaar en dag met elkaar… Wat mevrouw Korst denk ik ook zelf aangeeft: probeer voor elkaar te krijgen dat er meer inhoud terechtkomt bij onze burgers, waardoor we niet van buiten naar binnen werken, maar juist andersom een keer. Dat is denk ik wel de uitdaging die wij kunnen onderschrijven met deze motie, hoewel we daar niet weer te veel kosten voor maken, vind ik. Maar misschien bestaat er iets waardoor je eigenlijk heel simpel eraan kunt voldoen. Dus het voordeel van de twijfel daarin, juist omdat wij als Partij van de Arbeid er ook voor staan: simpel communiceren, zorgen dat je bereikbaar bent maar dat ook de mensen die iets kunnen zoeken, dat ook simpel tot zich kunnen nemen, die informatie die belangrijk is voor hen. Tot zover.

Mevrouw De Regt-Taks: Voorzitter. Deze motie is gewoon heel duidelijk, heel helder. Iedere verbetering in de communicatie is welkom. Ik zou iedereen eens aan willen raden om de zoekmachine te gebruiken van onze website, van het waterschap; als je gewoon een heel simpel woordje indrukt, dan kom je bijna eigenlijk nergens, dus misschien dat daar nog een opdracht kan liggen, om dat in ieder geval te verbeteren.
Wat betreft de informatie, MijnOverheid.nl enzovoort. Wat de mails betreft die je kunt krijgen is het waarschijnlijk een meerwaarde, maar er is ook een hele rij met nieuwsbrieven waar mensen op kunnen. Ja, dan denk ik: krijg je dan niet té? En voor 'te' zou ik een beetje uitkijken, maar ook wel een beetje aandacht voor de kosten die het met zich meebrengt. Ik denk dat het belangrijker is om de zoekmachine beter in te gaan richten. Tot zover.

De heer Pals: Voorzitter. Op zich een sympathieke motie, maar er zitten natuurlijk wel wat haken en ogen aan want er zijn al gewoon mogelijkheden, zoals MijnOverheid.nl, waar je kunt aansluiten, waar je vergunningen en dergelijke qua melding op je computer kunt krijgen. Vergaderdata en dergelijke zijn gewoon op de website te vinden.
Wel interessant is waar mevrouw Pallandt en mevrouw De Regt het over hadden: de website. Toevallig heb ik vandaag een heel interessante presentatie gehad over websites van diverse gemeenteraden die heel gebruiksvriendelijk opgebouwd zijn. Je zoekt iets op, op een zoekterm, je krijgt letterlijk alle vergaderdata en stukjes in teksten die over dat onderweg gaan, daar zit een heel algoritme achter, bijzonder interessant. Waterschap Limburg gebruikt die website zag ik, Hollands Kroon... Heel gebruiksvriendelijk, het ziet er ook heel goed uit. Daar kun je aan denken misschien om die website nog gebruiksvriendelijker te maken, nog makkelijker de zaken op te zoeken. Het is maar een gedachtespinsel, aan de borrel kan ik daar nog wel wat meer over vertellen.
Wij willen eerst weten wat de kostenaspecten zijn van deze motie, voordat we er wel of niet mee instemmen. Wij denken dat er andere mogelijkheden zijn dan een e-mailservice. Tot zover, voorzitter.

Voorzitter: Dank u wel. Ik kijk rond of er nog anderen zijn die het woord willen voeren. Dat is niet het geval. Een korte reactie van de kant van het DB namens mij als portefeuillehouder communicatie: wij willen graag als DB dit onderzoeken en daarbij ook in kaart brengen wat we dan onderzocht hebben, maar daarbij ook de vraag die de heer Pals stelt over kosten; die zullen we daarbij ook nadrukkelijk in beeld brengen zodat we u daar verder over kunnen informeren. Dan kunt u daar zelf de richting in bepalen. Er werden terecht complimenten gemaakt over de nieuwe website, die breng ik graag over.

Dat zijn communicatie-experts en die hebben allemaal geluisterd naar wat u hier zegt en zij zullen een afweging maken op heel veel maatregelen die u vanavond hier als suggestie heeft meegegeven. Dus we gaan er graag mee aan de slag en de verwachting is dat we eind van dit jaar u daarover kunnen informeren, zodat u daar ook een overwogen keuze in kunt maken.

Mevrouw Korst-Dingemans: Voorzitter. Een aanvullende vraag: betekent dat, dat u mijn suggestie ook meeneemt met betrekking tot de lokale kranten?

Voorzitter: Nee, het gaat nu over de nieuwsbrief. De discussie over de lokale kranten hebben we volgens mij ook al bij het vaststellen van het communicatieplan gehad. Ik zeg u toe… Want toen heeft u diezelfde suggestie ook gedaan, ik heb nog nagevraagd wat de Wouwse Koerier was bij de heer Maas, of ik dat ook moest gaan lezen. Dus die suggestie is gehoord en ook daarvan heb ik toen gezegd: als het nodig is, zullen wij dat soort middelen ook inzetten. Dank u wel.

De heer Stehouwer: Ik dank de voorzitter - de portefeuillehouder in dit geval ook - voor zijn antwoord. Ik begrijp hieruit dat het niet nodig is om deze motie in te dienen, omdat u het sowieso al gaat doen. Waarbij ik nog even twee opmerkingen wel wil maken: lees e-mailservice als een breder iets. Dat kan ook WhatsApp, Signal of weet ik veel wat zijn. Ik bedoel, maak dat breed. Een tweede opmerking die ik wil maken, en dat ben ik daarnet vergeten: ik heb de vorige keer bij de communicatie, bij de presentatie in ieder geval, van de website een opmerking gemaakt over de zichtbaarheid van documenten en het feit dat je ze eerst moet opslaan en daarna weer openen enzovoort enzovoort. Dat is een paar keer gebeurd geweest, ik ben verheugd te kunnen melden dat dat recent is opgelost. Dus dank aan de organisatie, dank aan degenen die dat signaal hebben opgepikt en aangepast.

Voorzitter: Dank u wel, ook dat dankwoord geef ik door. Ik kan concluderen dat u de motie intrekt? Wij gaan hem uitvoeren.

De heer Stehouwer: U gaat hem uitvoeren, dus dan is die motie verder niet nodig, volgens mij.

Voorzitter: Dank u wel, dan is die motie ingetrokken.

## 2.i Actualisatie Waterschapsverordening (was agendapunt 3a)

Voorzitter: Dan gaan wij door naar agendapunt 2.i, de actualisatie van de waterschapsverordening. Daar is een amendement voor aangekondigd, daarvoor geef ik als eerste het woord aan de fractie van West-Brabant Waterbreed.

Mevrouw De Regt-Taks: Voorzitter. Gezien de tijd zal ik me beperken tot het feit dat de eerste motie, de gesloten periode begrazen dijken, alleen bedoeld is om het weiden van schapen of geiten in de periode tussen 1 november en 1 april toe te staan. Verder is hij volgens mij heel duidelijk, dus als er vragen zijn dan hoor ik het.

Voorzitter: Wilt u ook gelijk de tweede…

Mevrouw De Regt-Taks: Over de tweede zal ik ook kort zijn. Het gaat over de meldingsplicht bij het onttrekken van beregenen van grasland in verband met grondwaterputten. Er staat nu vier weken en die termijn willen wij aanpassen. Wij hebben voor twee dagen gekozen, omdat bij het onttrekken van water bij sloten en voor het beregenen van grasland ook twee dagen staat.

Voorzitter: Dank u wel, dan maken we het rondje. Ik begin bij de VVD. Behoefte aan een termijn?

De heer Pals: Voorzitter. Het zijn op zich twee sympathieke moties weer, maar wij wachten toch eerst even het antwoord van de portefeuillehouder af want wij verwachten dat deze twee moties wel wat consequenties kunnen hebben wanneer het gaat om werkzaamheden die gepland staan en dergelijke.

De heer Arnold: Voorzitter. Eigenlijk heb ik er wel moeite mee om hier op dit moment over te spreken. We hebben het nu over het algemeen vaststellen van de waterschapsverordening, maar deze twee voorstellen raken eigenlijk twee onderwerpen die wij inhoudelijk, qua beleid ook, met elkaar besproken hebben en nog niet helemaal - voor een deel ook niet eens - hebben afgerond. Dus ik vind eigenlijk dat die daar hadden thuisgehoord.
Als het gaat om de inhoud: de onderbouwing, waarom er ineens een andere termijn moet komen in plaats van 1 september naar 1 oktober en ik geloof van 1 april naar 1 maart, als ik het even wel heb; daar heb ik moeite mee, want die onderbouwing is alleen 'het klimaat is veranderd'. Ja, dat kan iedereen vinden, maar daar hadden wij toch wel een veel betere onderbouwing van willen zien. Die missen we en alleen al om die reden, buiten het feit dat wij vinden dat, zeker als het gaat om de begrazing, had moeten worden meegenomen waar het om gaat: het belangrijkste punt wat daar speelt is de veiligheid van de dijken. Dat zien we op geen enkele wijze terug in de motie, dus wij hebben daar problemen mee. Met beide moties. Dank u wel.

Voorzitter: Dank u wel. Het zijn beide amendementen.

De heer Arnold: Sorry, amendementen.

Voorzitter: Voor het verslag.

De heer Post: Voorzitter, aanwezigen, een reactie op beide amendementen.
Over het eerste amendement: ja, het is zo dat het AB beslist, maar als je weet hoe dit soort Laten we zeggen besluiten, wat hier nu voorligt, tot stand komen; dat vindt plaats na een zorgvuldige consultatie met allerlei partners om die wijzingen te doen. Dat is hier niet gebeurd. Hier komt een AB-lid zelf met iets. Normaal worden allerlei organisaties ter consultatie gevraagd, het wordt besproken met iedereen, kortom het hele traject om te komen tot een zorgvuldige afweging of je het wel of niet moet doen. En de besluitvorming inderdaad ligt vandaag voor, maar de hele consultatie is hier niet voor gebeurd. En daarmee schoffeer je in feite al die mensen die wel mee hebben gedaan in die zorgvuldige consultatie in de procedure, en je creëert ook wantrouwen voor de toekomst want blijkbaar kun je zomaar in een vergadering met een amendement komen terwijl andere mensen allerlei moeite moeten doen om mee te doen in de consultatie. Dat vinden wij niet goed.
Een tweede punt is: er wordt een voorstel gedaan zonder enige vorm van onderzoek. Zo werkt het waterschap niet. Er is geen inhoudelijke onderbouwing gedaan. Want hoe staat het met graasgedrag in oktober? Wat betekent het dat de hoeven van schapen het gras kapot trappen? En wie zegt dat vanaf nu alle maanden oktober geschikt zijn? En toevallig, moet het nou een maand zijn, of twee weken, of drie weken? Elk onderzoek, wat normaal gesproken het waterschap zou doen voor zo'n voorstel, ontbreekt. Het voorstel vindt schapen dus belangrijker dan de veiligheid van dijken. Wij zijn een waterschap. Wij staan voor veilige dijken en voor droge voeten. Wij kunnen en mogen daar geen afbreuk aan doen. Wat mij betreft staan dijken op één en schapen staan voor mij in oktober op het menu.
Dan het tweede, de meldingsplicht. Dat kan korter, maar het is op dezelfde manier: dit soort zaken bespreek je met het Breed Grondwateroverleg. Dat is het gremium waar waterschappen en de provincie met elkaar zaken bespreken. Wettelijk gezien zou dat kunnen, maar dit ga je eerst met je partners bespreken. Als je dit eenzijdig zomaar vaststelt, zonder dat de andere waterschappen of de provincie op de hoogte zijn, dan ga je al die partners ook weer schofferen. Je zet ze bestuurlijk buitenspel. Dat is niet goed voor verhoudingen en hoe je dat doet. Ik zeg niet dat het niet moet, maar als dit… Ik zie dan ook dat tweede verhaal als meldingsplicht: oké, dit is nu geopperd, neem dat mee voor de herziening van volgend jaar, maar ga dit niet nu op deze manier doen, dat is niet goed. Dank u.

Mevrouw Korst-Dingemans: Voorzitter. Nou ja, vanuit ervaring en ook vanuit een lange historie weten wij dat na beweiding van schapen op keringen, tijdelijk met flexibele rasters, een prima beheermethode is. Wij zullen dit amendement steunen, daar stemmen we mee in.
Dan het amendement over de meldingsplicht: wij hebben navraag gedaan bij Aa en Maas en daar staat het niet in de verordening. Wij vragen ons af: waar dient een vergunning dan voor? Is dit een papieren regeling? Wij zullen ook dit amendement steunen.

De heer Maas: Voorzitter. Laat ik eerst opmerken dat ik deze onthamering duid als een signaal dat de invloed van de AB's op hun eigen verordeningen toch wel ietwat mistig is. Die Breed Grondwater Overleggen en zo, mooi, maar het volk heeft geen idee hoe of wat of waar, terwijl het ook wel aan hun belangen raakt. Hoewel wij de proactieve houding van West-Brabant Waterbreed op dit dossier om die reden waarderen, zullen wij de amendementen die het volgens ons zijn niet steunen.
Wat betreft de begrazing zal niemand dat verbazen; voor de Partij voor de Dieren staan schapen op één en nooit op het menu. Van ons hoeven er dus geen schapen gehouden te worden, ook niet op dijken. Ze vormen bovendien een risico voor de kwaliteit van de grasmat, want bemesting door begrazing trekt mollen aan, dat heb ik vandaag nog ergens opgepikt.
Het tweede amendement is interessanter, want het raakt aan iets dat in de nieuwe verordening inderdaad van het grootste belang gaat zijn: het reguleren van beregening. We hebben het al eens eerder over de midterm review van het Grondwaterconvenant gehad; gortdroog Brabant staat er slecht voor en misschien is de ruime marge voor aanvragen die de actualisatie van Brabantse Delta nu vaststelt, nog zo slecht niet. Het geeft tijd voor reflectie, tijd om een plan B te bedenken, want beregenen doe je met zuinig bewaard, zelf opgevangen regenwater. Het klimaat vraagt daarom. In maart hield ons waterschap nog een ZLTO-webinar over de Brabantse droogte en daar werd gesproken over het doen van een regendansje, want het droogteseizoen bleek weer vroeg begonnen. En tóch werd de grondwateronttrekking voor beregening vanaf 1 april weer toegestaan. Nou, wellicht dat er dankzij dat regendansje net 1 millimeter regen genoeg viel, maar het geeft toch te denken dat ons waterschap half april alweer een persbericht moest doen uitgaan met de titel ‘Beschikbaarheid van water in de natuur komt verder onder druk te staan’. Die tegenstrijdige combinatie van achteloos in de praktijk toestaan en op papier achter de feiten aanlopen, wringt. Wij kijken daarom uit naar de beleidsrijke wijziging die zulke oude reflexen voor eens en altijd de kop indrukt. Dank u wel.

De heer Dujardin: Voorzitter. Met betrekking tot de twee moties zijn wij sowieso benieuwd naar de antwoorden van de portefeuillehouder. Met betrekking tot de eerste motie, het begrazen, vrezen wij dat het toch ook consequenties kan hebben voor de veiligheid en de stabiliteit van onze dijken en dan moeten we dat gewoon niet doen, daar kunnen wij dan ook tegen zijn. En met betrekking tot de meldingsplicht: het gaat om de eerste melding en niet daarna meer, en volgens mij is dan de termijn van vier weken prima om of bezwaar te maken, of in overleg te gaan. Dan moet je daar geen twee dagen van maken, want dan ga je dat niet redden. Dat jaagt denk ik ook onze organisatie op heel erg veel werk, dus ook die kunnen wij niet steunen.

De heer Van der Kallen: Voorzitter. Ik wacht enerzijds het DB af en anderzijds, het was voor mij toch nieuw dat er ook geiten worden genoemd. Want geiten hebben wel degelijk een manier van begrazen die de wortel eruit drukt en dan ga ik echt voor - om met André van Duijn te spreken - mijn grasmat, want dat is een wezenlijke basis van de veiligheid van een dijk. Dus enerzijds zit ik even te checken: staat geiten er echt in? Tegen schapen heb ik op zich geen enkel probleem, met betrekking tot de normale periode, niet voor deze wijziging. Maar met geiten zou ik er toch de aandacht voor willen vragen om die er niet op te hebben. Ik ken geen geiten op dijken tot nu toe, ik heb ze nog nooit waargenomen, maar ik sluit dat niet uit. En ik geef maar aan: mijn fractie is, als het over geiten op de dijk gaat, absoluut tegen. In iedere periode.

De heer Post: Voorzitter. Ik wil graag even reageren op de heer Van der Kallen. U hebt helemaal gelijk, mijnheer Van der Kallen, over geiten, want die vreten het met wortel en al op. Maar let op, mijnheer Van der Kallen; schapen worden in natuurbeheer ingezet voor drukbeheer. Dat betekent dat je ze op een geitachtige manier een grasmat laat kaalvreten en dan moet je ook dat weer uitsluiten als je dat niet wilt.

De heer Van der Kallen: Voorzitter. Ik snap dat. Tegelijkertijd, als ik het schapen begrazen op de Zeeuwse dijken zie - en daar heb ik het best kijk op, want daar loop ik regelmatig rond - dan zie ik niet dat dat wordt kaalgevreten, het kan een nuttige bijdrage zijn van het beheer van de dijk. En natuurlijk verwacht je van iemand aan wie je het verpacht, dat hij met jouw belang, dat waterbelang, rekening houdt. Als het echt alleen maar is om een schapenhandelaar een stuk, een plek te geven dan ben ik daarop tegen. Maar anderzijds, bij een goed, doelmatig, efficiënt beheer van een schapenweider is daar in mijn beleving geen... Alles kan verkeerd gaan, maar ik ga ervan uit dat mensen verantwoordelijkheden hebben, ook als je aan een schapenhouder een stuk dijk verpacht, daar heb ik geen probleem mee. Maar de manier waarop een geit graast, daarmee heb ik absoluut een probleem want de grasmat is mij heilig. Want dat is de veiligheid.

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw De Regt wilde reageren?

Mevrouw De Regt-Taks: Nou ja, in ieder geval op de geiten. Kijk, als de heer Van der Kallen de geiten uit de verordening wil hebben, dan kan ik ook een zinnetje toevoegen dat de geiten eruit gaan. Wat betreft de heer Post: in Zwolle hebben ze uitgebreid onderzoek gedaan naar schapen op dijken en daar is gebleken dat de grasmat in een betere conditie komt dan wanneer je het met machines behandelt. Het waterschap verpacht dijken, maar er zijn meer grondeigenaren die schapen op de dijken hebben en daar is het eigenlijk hoofdzakelijk voor bedoeld. Want als in oktober alles heel groeizaam is, moeten ze in oktober met zware machines toch nog die dijken op om het gras in goede conditie de winter in te laten gaan. En dan denk ik bij mezelf: laat dan die schaapjes dat sappige gras eten, dan kan de heer Post in november een schaapje op zijn bord krijgen.

Voorzitter: Dank u wel, fijn dat u al wat menusuggesties doet.

De heer Knook: Voorzitter. Wat de betreft moties: wij kunnen de motie over de schapen op de dijken tot 1 november steunen, mede omdat er ook onder staat bij lid b, dat de dieren worden verwijderd bij maatwerkvoorschrift op een bepaald tijdstip. Dus mocht het veel regenen in oktober, dan kan het waterschap alsnog bepalen dat ze eraf moeten. Ik denk dat daarmee ook een stuk van het probleem opgelost is.
Wat betreft de tweede amendement: wij wachten even de reactie van de portefeuillehouder af, omdat wij een iets ander beeld hebben bij hoe we dat moeten interpreteren.

Mevrouw Antonissen-Vis: Voorzitter. Wij waren ook heel benieuwd waarom geiten hierbij staan. Want geiten, ja sorry hoor maar dat zijn - ook al heeft mijn zoon er een paar duizend of zo – vernielers, ze maken alles gewoon kapot wat je maar kunt bedenken. Dat onderzoek van de schapen; want wat doet een schaap? Die heeft boven en onder tanden, dus die bijt het gras eraf en die trekt het gras er niet af. En daarenboven, inderdaad die kleine hoefjes stimuleren de grasmat om uit te stoelen, zeg maar. Dat was eigenlijk de reactie, want ik ben zeer benieuwd hoe de geiten erin gekomen zijn.
[*onverstaanbare reactie van iemand die niet in de microfoon spreekt*]
Nou, dan zou ik zeggen: haal ze eruit. Maar verder willen wij de reactie van de portefeuillehouder afwachten.

De heer Schouwenaars: Ik weet alles van schapen. Voorzitter. Een voordeling is het einde van het beleidstraject. Je gaat beleid maken, je gaat nadenken over beleidsitems en uiteindelijk ga je dat vastleggen in een verordening, in wetgeving. Wat er nu gebeurt is de zaak omdraaien. Tussen de soep en de aardappelen wordt er over geiten gesproken en iedereen heeft er wel een beeld bij. Ik kan voorstellen schapen toe te staan op de dijk tot de tweede dinsdag van oktober. Waarom? Zomaar, omdat dat net voor de woensdag ligt.
Voorzitter. We hebben het nu over beleidsarm aanpassen van de verordening. Dat moeten we gewoon snel doen, punten en komma´s op hun plaats zetten en dit soort discussies meenemen in de beleidsrijke aanpassing van de verordening. Dan moeten we dat punt inbrengen en dan moeten we er serieus over nadenken en de organisatie een voorstel laten maken, die al die punten meeneemt … van

schapen alles weet en van geiten alles weet, en weet dat een dijk gewoon gras nodig heeft om stevig te worden en te blijven. Dank u wel.

De heer Vruwink: Voorzitter. De geiten moeten eruit, begrijp ik. Ik weet niet zo heel veel van geiten af, van schapen wat meer, want [onverstaanbaar, 3:30:09] weleens gehoord. Of onder, schapenwol, ik weet het allemaal niet zo goed. Dus die steunen wij als de geitjes eruit zijn.
Het amendement 2 lijkt mij op zich wel een goed ding, maar ik hoor ook graag de portefeuillehouder daarover.

Voorzitter: Dank u wel. Dat lijkt me een goed moment om naar de portefeuillehouder te gaan. De heer Sneep.

De heer Sneep: Voorzitter. Misschien even een korte toelichting en dank voor alle bespiegelingen die al in de richting zitten van wat ik u wil gaan vertellen, maar wat voorligt is actualisatie van de waterschapsverordening. In Brabant zijn de waterschappen Brabantse Delta, Aa en Maas en De Dommel gezamenlijk verantwoordelijk om de regels actueel en doelmatig te houden. Daarom hebben we een actualisatieslag uitgevoerd die bestaat uit het herstellen, verbeteren en verduidelijken van de regels. Dat is een jaarlijkse onderhoudsronde om de verordening op orde te houden. Hij heeft in ontwerp zes weken ter inzage gelegen. Er is in die zes weken geen enkele zienswijze op gekomen en daarom zou het ontwerp ongewijzigd kunnen worden omgezet in een definitieve versie.
Dan de amendementen. De amendementen betreffen geen van twee actualisatiepunten zoals opgenomen in deze actualisatie, in de, zeg maar even, was-wordt-tabel. Ze vallen beide volledig buiten de scoop van de besluitvorming die nu voorligt.
Dan het eerste amendement. Ja, wij zijn natuurlijk als bestuurders voor waterveiligheid. Dat is nummer één, mijnheer Post zei het al. Logisch. En ja, ik heb afgelopen 5 november toegezegd om ook het belang van schapenhouders te bekijken, op zo'n manier dat we eerst onderzoek doen naar criteria op grond waarvan eventueel ontheffing mogelijk zou kunnen zijn. Dat onderzoek loopt nog. Uitkomsten van dat onderzoek verwachten we 30 september, de eerstvolgende commissie waterveiligheid. Dan is het moment om op grond van die input te kijken naar besluitvorming, richting besluitvorming; wat wel, wat niet. Dan blijft centraal staan dat wij geen enkel risico willen lopen voor de waterveiligheid.
Dan het tweede amendement. Melding hoeft slechts één keer te worden gedaan bij ingebruikname van een put, niet bij iedere onttrekking. En die periode van vier weken is nodig om te kunnen beoordelen of de onttrekking toegestaan kan worden. Tot zover.

Voorzitter: Dank u wel, mijnheer Sneep. Dan gaan wij het rondje weer maken.

Mevrouw De Regt-Taks: Ik zal bij het laatste amendement gewoon beginnen, want het is gewoon heel onduidelijk. U heeft gelijk natuurlijk dat als je een put in gebruik neemt, dan doe je ook gelijk de melding dat je daar grondwater uit gaat trekken. Ik weet dat het waterschap de ronde gedaan heeft om grondwaterputten te registreren. Dat is ook allemaal overal gebeurd, alleen het manco is, als je dus pachtgronden hebt of je hebt ruilgronden en je treft toevallig een agrariër die zijn grondwaterput niet heeft aangemeld om te gaan beregenen, hij is wel geregistreerd, en de pachter heeft er dan een gewas op staan en wil gaan beregenen, dan komt hij tot de conclusie dat hij dus eerst een melding moet doen. Vervolgens mag hij vier weken wachten, totdat hij dus mag gaan berekenen. Tot hij die toestemming heeft. Wat dat betreft staat dat in deze verordening gewoon heel onduidelijk. Dezelfde tekst staat ook op de website. Dus met andere woorden: ik heb ambtelijk na laten vragen hoe het nou zit. Klopt het dat ik het zo en zo lees? Dat was het geval en vandaar dat dit product er zo ligt.
Wat betreft de schapen op de dijken: wij als West-Brabant Waterbreed zijn al anderhalf jaar aan soebatten over schapen op de dijken. Dat de geiten er niet op mogen vinden wij best, maar het staat in de verordening. En u zegt: het is een beleidsarme verordening en wij doen geen beleidswijzigingen, maar we hebben er wel de noodpomp op staan en 't Merkske. Dus met andere woorden: er zijn gewoon wijzigingen mogelijk en als wij als AB unaniem zeggen dat die geiten eraf moeten, dat die eruit moeten, dan moet de waterschapsverordening daarop aangepast worden. Wij pleiten er gewoon

voor, in verband met het verliezen van weer een jaar geen schapen in oktober op de dijken, om voor dit amendement toch een meerderheid te krijgen. Tot zover.

De heer Arnold: Voorzitter. Heel veel dank voor de reactie van de portefeuillehouder, want dat is precies wat ik in eerste termijn ook heb aangegeven. Ik heb altijd geleerd dat je met amendementen verschrikkelijk goed moet oppassen. Want dan wordt er een discussie gevoerd, zo hier al vanavond, allerlei reflecties worden gegeven op de inhoud maar weten wij allemaal wat het allemaal betekent? Zorgvuldigheid staat voorop. Wij hebben bij het waterschap geen Eerste Kamer, een Kamer waar nog een keer reflectie wordt gegeven op de kwaliteit van de regelgeving. Die verantwoordelijkheid hebben wij hier zelf ook te nemen en dat betekent dat we heel erg goed moeten oppassen met amendementen. Ik heb allerlei argumenten gehoord, voor, tegen. Wij kunnen niet overzien wat het betekent wanneer wij deze voorstellen gaan aannemen. Nogmaals dank aan de portefeuillehouder wat mij betreft. Wij gaan niet voorstellen om deze amendementen over te nemen.

Mevrouw Pallandt: Ook gehoord de portefeuilleouder zullen wij tegen beide amendementen stemmen. Wanneer het amendement komt om geiten eruit te halen dan kunnen wij daar in principe voor stemmen, dan kan mevrouw De Regt ze maken tot geitengehaktballen voor het menu van de heer Post. Tot zover, voorzitter.

De heer Post: Ik ben blij dat iedereen meedenkt met mijn menu. Ik slik het wel in, want schaap is niet te vreten. Dit terzijde. Overigens in Turkije wel, maar hoe ze dat klaarmaken weet ik niet. Maar even terug naar... Ik ben blij met de antwoorden van de heer Sneep, hij heeft het keurig verwoord.

Voorzitter: Dames en heren, maar ik nog heel even gewoon… Laten we even naar elkaar luisteren.

De heer Post: De heer Sneep heeft het keurig verwoord. De argumenten die ik bracht hoor ik daarin terug. Het heeft te maken met procedure, met zorgvuldigheid, met overleg. Ik hoor hem ook zeggen - en dat vond ik wel goed om te horen - dat er inmiddels onderzoek plaatsvindt naar schapen, dat was ook een van de vragen die we hadden. Je doet het alleen onderbouwd. Nou, dat komt, dat komt dan in september. Ja, en dan zal het voor West-Brabant Waterbreed even afwachten zijn wat daar gebeurt, maar ik sluit mij aan bij de antwoorden en dank daarvoor.

Mevrouw Korst-Dingemans: Voorzitter. Hopelijk dat het amendement dan als onderbouwing meegenomen kan worden voor het onderzoek. Jammer dat het pas op 30 september afgerond wordt, want dan kunnen op 1 oktober de schapen nog niet op de dijken.
Ik ben ook wel blij dat er toch nog wel verschillende mensen vanuit de landbouw ons hier vertegenwoordigen. Want je hoort aan de ene kant van: nou, voor de organisatie duurt het lang om de papieren op orde te krijgen. Ook andere argumenten die feitelijk nergens op slaan. Ik denk, je moet gewoon goed kijken: wat is het effect van die schapen op dijken? Het is goed gegaan, het gaat altijd goed en het is heel effectief, ook voor de grasmat. En het duidt ook vooral… Ik denk, als je hier iets over wilt zeggen, het is vaak gebrek aan kennis. Men wil niet horen dat die mogelijkheid bestaat. Als het amendement in stemming gebracht wordt, ga ik gewoon meestemmen. Ik hoop dat het meegenomen wordt voor het onderzoek.

De heer Arnold: Voorzitter. Mag ik daarop reageren? Als wij instemmen met dit amendement, wat u voorstelt, dan is dat onderzoek helemaal niet meer nodig.

Mevrouw Korst-Dingemans: Ik begrijp al dat het niet aangenomen wordt. Laat het een signaal zijn. Laat het als een signaal...

De heer Arnold: Dat kan helemaal niet. Het wordt aangenomen of niet. Er is geen signaal.

Mevrouw Korst-Dingemans: Het behandelen van dit amendement is al het signaal, denk ik.

Vervolgens, nogmaals, ook het amendement beregening: ik heb aangegeven dat ik heb nagevraagd bij Aa en Maas. Daar staat niet in de verordening dat men vier weken van tevoren die meldingsplicht heeft. Dus daar ben ik nog wel benieuwd naar.

Mevrouw De Regt-Taks: Er wordt nu door de heer Sneep gezegd dat er onderzoek naar is, maar in feite kan eigenlijk iedereen hiermee instemmen omdat er dus ook gewoon in staat dat de dieren, schapen of geiten - de geiten willen we dan eruit - worden verwijderd op een bij maatwerk-voorschrift te bepalen tijdstip, als de instandhouding van de grasmat in gevaar is of in gevaar dreigt te komen. Dus met andere woorden: er zit hier een verzekering in dat het waterschap ik zal maar zeggen op 15 oktober kan zeggen 'het is te nat en de schapen moeten eraf'. Dus met andere woorden: er is helemaal geen gevaar voor de veiligheid van de dijk.

De heer Maas: Voorzitter. Omwille van de tijd heel kort, ik zag eerder op deze avond al wat AB-leden schaapjes beginnen te tellen namelijk. Toch wel bijzonder te merken dat we nu een inhoudelijke discussie over dieren hebben, zodra ze wat nut voor mensen hebben. Voor een dijk, voor de veehouder en blijkbaar ook voor zekere verstokte vleesverorberaars. Daarmee bedoel ik de heer Post. Tot slot: ik dacht altijd dat het probleem dat André van Duijn met zijn grasmat had niet door schapen kwam, maar doordat hij op een zekere dag ineens 35 koeien in de tuin had staan. Dank u wel.

Voorzitter: We gaan straks bij de borrel een liedjesquiz doen.

De heer Dujardin: Voorzitter. Ik denk dat de portefeuillehouder op een goede manier antwoord heeft gegeven en ook heeft aangegeven dat er een onderzoek loopt. Ik vind het dan ook het meest correct dat bij dat onderzoek wordt betrokken wat wel en niet kan. Dat onderzoek loopt, dus daar is die motie niet voor nodig. En bij de tweede heb ik al eerder gezegd, en dat is min of meer ook wel bevestigd, dat het goed is om gewoon de termijnen te houden zoals ze in de waterschapsverordening staan.

De heer Van der Kallen: Ik dank de portefeuillehouder voor het antwoord. Ik dank ook de partij West-Brabant Waterbreed voor het indienen van het amendement, want anders waren de geiten aan mijn aandacht ontsnapt. En als ik ergens echt een probleem mee heb, dan is het met geiten op een dijk. Mijn fractie heeft absoluut geen probleem met het juiste beleid rond schapen op een dijk, want dat kan wel degelijk. De fractie van BBB noemde het woord stoeling en dat is precies waar het om gaat; als gras goed begraasd wordt dan stoelt het beter. Of beter gezegd: de beworteling aan de oppervlakte wordt beter en daarmee de kwaliteit van de grasmat. En wat mijnheer Van Duijn betreft, in mijn herinnering betrof het een soort auto's op het gras, die het gras sloopten. Dus met betrekking tot koeien in de tuin van de heer Van Duijn ben ik niet op de hoogte.
Mijn fractie zal tegen de amendementen stemmen. Omdat, ook al zit er het element in van waarnemen en het kunnen stoppen als het gras te nat zou zijn voor de begrazing. Ik heb groot respect voor de ambtelijke organisatie, maar ik weet niet of ze iedere dag wel waarnemen wat de graskwaliteit is op alle verpachte percelen. Dus mijn zorg voor de graskwaliteit en daarmee van de veiligheid van een dijk is absoluut groter dan het geven van de vrijheden aan de boeren die de schapen laten grazen, laat staan aan de continue waarneming: wanneer moeten ze eraf? Dan heb ik liever wat veiligheidsmarges zoals die er nu in zitten, die wil mijn fractie graag behouden. Mijn fractie zal derhalve tegen beide amendementen stemmen. Maar nogmaals mijn dank naar de fractie van West-Brabant Waterbreed dat zij ons op de geiten heeft gewezen, want dat geeft toch de opdracht richting dit dagelijks bestuur om de volgende keer bij deze verordening op een andere manier dat element, dat woord eruit te halen. Tot zover. En als het gaat over de eetbaarheid: schapen zijn eetbaar, mits goed lang gesudderd. En natuurlijk smaken de lammetjes beter, maar die gun ik een lang leven. En geiten zijn volstrekt niet eetbaar, wat mijn fractie betreft.

Mevrouw Antonissen-Vis: Voorzitter. Dank voor de beantwoording door de portefeuillehouder, in ieder geval het antwoord. Als de geiten eruit gaan, dan zien wij het graag goedkomen met dit amendement. En het tweede, ja, dat weet ik eigenlijk niet precies. We gaan eerst over de amendementen stemmen en aan de hand daarvan wordt de verordening wel of niet aangepast natuurlijk?

Voorzitter: Met een amendement past u de verordening ter plekke aan. Het is geen motie.

Mevrouw Antonissen-Vis: Nee. Oké.

De heer Knook: Voorzitter. Wat betreft het tweede amendement: dat zullen wij niet steunen, omdat wij het zien zoals de portefeuillehouder het ook ziet, zeg maar, dat die melding gewoon tijdig gedaan moet worden en eenmalig bij het slaan van de put.
Wat betreft het tweede amendement is er nog wel wat verwarring want u geeft net aan dat, als we het amendement aannemen we de verordening wijzigen en aanpassen. En de portefeuillehouder gaf aan: dat kan niet, want het is een beleidsarme wijziging en er heeft alleen ter inzage gelegen het deel dat in de was-wordt-tabel zit. Dus wat is daar nu het ding in? Ik vind wel dat we de juiste weg moeten bewandelen. Wij kunnen het amendement steunen, alleen het moet wel hout snijden en we moeten niet daarmee ons in de voet schieten door de andere waterschappen of degenen die erbij betrokken zijn voor een blok te zetten.

Voorzitter: Dan zal hij opnieuw ter inzage moeten liggen, dus dan loopt u die vertraging op. Daar zal de heer Sneep zo wat over zeggen.

De heer Schouwenaars: Voorzitter. Ik heb zojuist al gezegd dat wij gaan voor kwaliteit van besluitvorming. Ik sluit mij volledig aan bij de heer Arnold. Als we te hooi en te gras met amendementen gaan strooien in deze verordening, dan blijft er van beleid niks heel. Dat ben ik volledig met de portefeuillehouder eens. Dank u wel.

De heer Vruwink: Voorzitter. Ja, die geitjes moeten er echt af. Ik hoop ook dat er geen wolven zijn, zodat de zeven geitjes niet opgevreten worden.
Het eerste amendement zullen wij steunen.
Het tweede amendement: ik vind het ook een beetje een lastige, maar ik ben er eigenlijk wel voorstander van. Maar ik denk dat we daar nog een keer over moeten discussiëren.

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw De Regt, we gaan geen derde termijn doen. Maar wilt u reageren op wat de heer Vruwink zegt?

Mevrouw De Regt-Taks: Nee, ik wil reageren op het feit dat dit een beleidsarme verordening zou zijn. Maar dat is het niet, want noodpompen en ’t Merkske worden ook gewijzigd en volgens mij zijn die ook niet de inspraak in geweest. De noodpompen zijn wel behandeld hier in de Commissievergadering, maar ’t Merkske niet. En over een halfjaar krijgen we de gehele waterschapsverordening weer terug op ons bordje met van alles en nog wat. Ik wil gewoon de amendementen wel indienen.

Voorzitter: Dank u wel, u houdt ze vast. Dan gaan we afsluitend naar de heer Sneep nog voor een reactie in tweede termijn, als dat noodzakelijk is.

De heer Sneep: Voorzitter. Misschien gelijk de noodpompen en ’t Merkske: daar zijn al besluiten over genomen en dat had eigenlijk al in de waterschapsverordening geland moeten zijn, dus dat gebeurt nu. Maar die besluiten daarover zijn al genomen, dus dat is niet nieuw.
Dan blijf ik erbij dat het de koninklijke weg is om eerst onderzoek te doen voordat je een besluit neemt. En daarom heb ik de toezegging gedaan, dat was coulance naar u toe, mevrouw De Regt, dat heb ik 5 november gedaan. Dat is nog niet zo heel lang geleden, dat is een halfjaartje geleden.
Dan moet je zo'n onderzoek opzetten enzovoort, dus ja, die resultaten zijn er nog niet. En om zonder die resultaten nu een besluit te nemen, dat zou ik nou niet vinden getuigen van professioneel bestuur dus daar ben ik absoluut niet voor. Dus dat amendement ontraad ik nogmaals ten zeerste.
Dan de geiten: die kunnen er de volgende ronde gewoon uit. Als wij dat met zijn allen vinden dan gaan ze de volgende ronde eruit. Niet nu, de volgende ronde. Nogmaals, allebei de amendementen zijn buiten de scoop van besluitvorming die voorligt. Dat wil ik toch nog maar even in herinnering terugbrengen.

De vier weken van Aa en Maas, die staan er gewoon wel in, heb ik net vernomen van mijn ambtelijke staf, dus daar vertrouw ik volledig op. En ik had eigenlijk ook niet anders gedacht, omdat we met zijn drieën, dat heb ik ook in die lijn gezegd, deze verordening gelijk willen aanpassen. Dus het zou heel raar zijn als bij Aa en Maas daar iets anders stond dan vier weken, dus ik ben heel blij dat die check klopt. Dus dank daarvoor aan de ambtelijke staf en u hebt gelijk antwoord op uw vraag. En daar blijf ik dus ook bij, het is vier weken, eenmalig en ook dat amendement ontraad ik.

Voorzitter: Dank u wel. Volgens mij is er genoeg gewisseld over beide amendementen. Dan kunnen we overgaan tot besluit...

Mevrouw Antonissen-Vis: Dan willen wij even twee minuutjes schorsen als dat mag.

Voorzitter: Dat mag. Dan doen we voor de zekerheid vijf minuten, dan gaan we om tien over half elf weer verder. Ik schors tot tien over half elf.

*De vergadering wordt geschorst gedurende vijf minuten.*

Voorzitter: Dames en heren, mag ik u allemaal verzoeken om uw plaatsen weer in te gaan nemen. Er werd schorsing aangevraagd door mevrouw Antonissen, die geef ik graag het woord.

Mevrouw Antonissen-Vis: Voorzitter. Wij hebben even met zijn allen overlegd en ik geef graag mevrouw De Regt het woord.

Mevrouw De Regt-Taks: Voorzitter. Wat betreft de twee amendementen: gezien de discussie hopen wij wel dat in ieder geval bij het onderzoek naar de schapen, de boeren en de schapenhouders daadwerkelijk goed betrokken worden. Wij merken dat er verschillend gedacht wordt over bepaalde teksten over met name het beregenen, maar wij zijn tot de conclusie gekomen dat we geen meerderheid gaan halen. Het leek ons verstandiger om straks bij de beleidsrijke versie, tussen haakjes, deze amendementen eventueel weer terug te brengen. Dus wij houden ze aan.

Voorzitter: Dank u wel. Beide amendementen zijn aangehouden. Dan zou ik graag met u nog wel willen stemmen over het voorstel zelf. Iemand behoefte aan stemverklaring? Dat is niet het geval, dan openen wij de stemming.
27 voor, 0 tegen. Het voorstel is aangenomen.

**Besloten:**
**Het algemeen bestuur besluit:**
1. **De tweede partiële herziening Waterschapsverordening waterschap Brabantse Delta 2024 vast te stellen.**
2. **De tweede partiële herziening Waterschapsverordening waterschap Brabantse Delta 2024 te publiceren.**
3. **Dit besluit treedt in werking op de dag na bekendmaking.**

## 3 Hamerstukken

Voorzitter: Dan kunnen wij door naar de hamerstukken. Die worden geachte te worden aangenomen; dat is het geval.

### 3.a Dit agendapunt is een bespreekstuk geworden (punt 2.i)

### 3.b Vaststellen onderdelen beleids- en verantwoordingscyclus
*De onderdelen van de beleids- en verantwoordingscyclus voor het jaar 2026 vast te stellen inclusief de datum van behandeling (zie besluit).*

### 3.c Notulen, besluitenlijst vergadering algemeen bestuur en concept voorraadplanning 2026

*Het algemeen bestuur besluit vast te stellen de notulen en besluitenlijst van de vergadering van het algemeen bestuur van 11 maart 2026 en kennis te nemen van de voorraadagenda en de actie- en toezeggingenlijst van het algemeen bestuur.*

### 4. Rondvraag

Voorzitter: Dan gaan wij door naar de rondvraag. Er is in ieder geval een rondvraag aangekondigd door de fractie van de Partij voor de Arbeid, die geef ik als eerste het woord.

Mevrouw De Koning-Bogers: Voorzitter. Gezien het tijdstip ga ik niet meer het pleidooitje van tevoren houden, maar wij hadden dus vragen ingediend en of de portefeuillehouder dan de vragen, zoals het beantwoord is, hier live zeg maar naar onze kant toe… geven.

Voorzitter: Dat gaan we zien. Het woord is aan mevrouw Hagenaars.

Mevrouw Hagenaars: Er is een aantal vragen gesteld over het Convenant Gewasbeschermingsmiddelen en in welke commissie van de Unie van Waterschappen dat gedaan is. Dat is in de CWW geweest, daar zit in principe onze collega Wessel de Beer in maar die hebben wij vandaag niet kunnen bevragen, wat daar precies wel of niet gezegd is. Dus daar moeten wij het antwoord even schuldig op blijven. Het laatste deel van de vraag: wij konden niet precies plaatsen wat daarmee bedoeld werd, dus ik zou willen vragen of u dat even toe zou willen lichten.

Mevrouw De Koning-Bogers: Voorzitter. De vraag was: wat kunnen we als waterschap hiertegen doen? Ik kan me voorstellen, die is vrij interpreteerbaar. Maar wat de bedoeling eigenlijk was, is: wij dachten eerst dat het waterschap niet aan tafel had gezeten. Nu blijkt uit het artikel van De Nieuwe Oogst dat wij als Unie van Waterschappen wel aan tafel hebben gezeten. Maar de vraag was eigenlijk mee: was er een unanimiteit met betrekking tot wat er aan tafel daar is gezegd, ja of nee? En wat zou je er eventueel aan kunnen doen, of waterschappen verschillende input daarin hebben kunnen leveren? En dan is het van belang: kun je dat aanpassen of kun je dat niet aanpassen als je daar aan tafel zit?

Mevrouw Hagenaars: Je zit daar natuurlijk met 21 waterschappen aan tafel. 21 waterschappen hebben 21 meningen. Wij hebben onze mening daar ingebracht. Het is vervolgens aan de Unie die daar een gezamenlijk standpunt van formuleert en dat meeneemt naar dat overleg. Als we echt willen weten wat er exact woordelijk gezegd is, dan zullen we toch echt aan Wessel deze vraag moeten stellen omdat die daarbij aanwezig is geweest.

Mevrouw De Koning-Bogers: Dan gaat het eigenlijk vooral om de verdieping daarin, omdat het een uitstel is voor één jaar als het ware weer voor de KRW-doelstellingen. Als we dat kunnen voorkomen, dan denk ik dat we winst hebben hier in ons waterschap, hiervoor zelf.

Mevrouw Hagenaars: Maar daar was juist het lastige, dat wij niet precies konden plaatsen waar u dat één jaar uitstel op baseerde. Dus er lopen allerlei zaken, er lopen convenanten, we gaan met elkaar aan de slag en dat doen we à la minute en niet met een jaar uitstel. Dus daar zaten we even in de verwarring.

Voorzitter: Dank u wel. Ik zie u knikken en alles... Ja, dat komt goed. Dan gaan we door naar de volgende vraag, dat was een vraag van de Partij voor de Dieren en die wordt wel door mevrouw Van den Berg beantwoord.

Mevrouw Pallandt: Voorzitter. Ik was niet van plan om hier te gaan staan, maar ik heb zojuist naar een hele reeks van zeer respectloze opmerkingen over dieren geluisterd en ter compensatie ga ik uit

respect voor hen hier staan. Maar ik wil ook gezegd hebben dat het mij oprecht verdriet doet dat er op zo'n manier wordt gepraat over dieren en ik voel het op dit moment in mijn hele lijf. Dus denk er alsjeblieft over na, wat dat doet met mensen.
Voorzitter, ik heb twee onderwerpen voor de rondvraag want ik wil ook even ingaan op een actualiteit, namelijk die van de breuk in de persleiding tussen Steenbergen en Kruisland. Er was daarbij sprake van vissterfte. Nu zou je natuurlijk nooit zo'n generieke term horen als het om andere dieren zou gaan, zoals bijvoorbeeld honden en katten, of laat staan als er mensen ziek van waren geworden. Dan zou je hebben gehoord hoeveel individuen er geraakt waren door wat dan een ramp zou hebben geheten. Ik zou graag willen weten hoe veel vissen er eventueel bij benadering zijn gestorven door deze leidingbreuk. En daarnaast zou ik graag willen weten hoe veel tijd er heeft gezeten tussen de eerste melding van de vissterfte en het bezoek van het waterschap aan de betreffende locatie. Want bij het bezoek is de breuk snel ontdekt, maar hoe snel is er gehandeld naar aanleiding van de ontvangen meldingen? En als er een schatting mogelijk is over wanneer die breuk ongeveer is ontstaan, dan zijn we daar ook benieuwd naar. Ik wacht graag eerst even het antwoord op deze vragen af voordat ik het tweede onderwerp inbreng.

Voorzitter: Dank u wel. Die kan ik kort beantwoorden. We weten niet precies wanneer die breuk is ontstaan. Juist doordat het de afgelopen dagen flink heeft geregend, komt er veel water in het systeem en is dit opgemerkt. Zo gauw er melding is gemaakt, is erop geacteerd. De vraag is een beetje alsof dit is blijven sudderen. Zo gauw er… En dat heb ik gisteren van dichtbij meegemaakt, is zeer actief en zeer accuraat door onze mensen geacteerd. Dus wanneer het is, dat weten we niet. We zijn erachter gekomen op het moment dat het begon te regenen. En zo gauw er gemeld is, is erop geacteerd en is ook heel kundig zo snel mogelijk het gemaal uitgezet, waardoor het water dat zou kunnen weglopen is gestopt. De melding was ongeveer rond elf uur en zodra we wisten waar het vandaan zou kunnen komen, zijn er maatregelen genomen. Dus er is zo accuraat mogelijk gehandeld. Hoe veel vissen? Heel eerlijk, ik zal bij een volgende keer vragen of ze er een schatting van kunnen maken, maar ik vind het eigenlijk een overbelasting van onze organisatie door dat helemaal nu uit te gaan zoeken, omdat we ook niet weten hoe lang dit bezig is. Dus onze mensen zijn er echt heel druk mee geweest, er is echt zeer zorgvuldig mee gehandeld en ik kan u niet zeggen hoe veel vissen er daarbij... Ik zal kijken of we het de volgende keer meenemen, als er weer zoiets is, dat we u daar in ieder geval een idee van kunnen geven. Maar nu, na die tijd terugzoeken, dat zou ik echt zonde vinden qua onze capaciteit.

Mevrouw Pallandt: Oké, dank u wel voor dit antwoord. Daar wil ik dan nog heel kort op reageren. Dat misschien een volgende keer, dat is ook gewoon een mindset-ding. Als je weet dat daar misschien naar wordt gevraagd of misschien is het gewoon überhaupt relevant om te vermelden, dan kun je natuurlijk ook al een zichtinschatting maken. Ik ben zelf weleens bij zo'n plas geweest die helemaal vol lag met dode vissen. Ja, dat is moeilijk inschatten, maar je kunt wel bijvoorbeeld zeggen of gaat om een paar tientallen of een paar honderd of zelfs een paar duizend. Nou ja, dus dat punt even. Maar dank u wel voor de antwoorden en ik ben blij dat er zo snel en adequaat is gehandeld. Dat was ook vooral een informatievraag vanuit ons.
Dan de tweede rondvraag, die is inderdaad aangekondigd. Die gaat over het gebruik van een sleepnet voor een excursie bij het Gat van den Ham. Ik richt me hierbij graag tot de portefeuillehouder dierenwelzijn, als dat mag. Het gebruik van sleepnetten, ook voor educatieve doeleinden, is verstorend en zeer stressvol voor de dieren die onder water leven. Dat heeft op zichzelf natuurlijk een problematisch aspect en is niet het voorbeeld dat je als overheid op een educatieve dag wilt geven, zijn wij van mening als Partij voor de Dieren. In het weekend van Wereld Vismigratiedag kun je de intrinsieke waarde van vissen en het belang dat zij hebben bij vrije migratie centraal stellen, dan stel je dus niet het belang van de excursiegangers om ook vermaak te ondervinden centraal, en dan haal je de levende dieren niet uit hun leefomgeving en hun sociale context om een punt te maken. Dus ik zou de portefeuillehouder willen vragen of zij bereid is om de keuze te maken geen sleepnet te gebruiken voor deze excursie en in overleg met RAVON voor een alternatieve invulling van de excursie te kiezen.

Mevrouw Van den Berg: Dank u wel voor de vragen. Ik heb begrip voor uw punten in het kader van het gebruik van het sleepnet. Alleen voor een goede… En het is geen excursie, dat wil ik ook even aangeven. Wij hebben het verbreed en dat vrijwilligers mogen deelnemen om het belang van een goede vistelling te laten zien, wat voor type vissen er zijn. Dat is eigenlijk in het kader van ons ecologisch onderzoek, dat we jaarlijks laten doen op meerdere trajecten, ook in ons gebied, van belang. We weten dat het een stressvolle situatie kan zijn voor de vissen, daarom zullen we het heel zorgvuldig doen. We doen dit jaarlijks en we hebben dit keer eigenlijk ook in het kader van deze invulling, om te laten zien welke verschillende vissoorten er zijn, de kwaliteit van het water, hoe belangrijk het is en vandaar dat we dit niet als excursie hebben opengesteld, maar juist dat vrijwilligers ook deelgenoot kunnen worden van de activiteiten die wij doen om juist de visstand goed te houden. Ik heb een begrip voor uw punt over het gebruik van het sleepnet. Met RAVON zijn wij altijd in gesprek en RAVON heeft ook zelf verschillende netten ontwikkeld, diervriendelijk. Maar we hebben ze wel nodig voor het onderzoek om goed te kunnen tellen in dit gebied. En als u Het Gat van den Ham kent, dan weet u dat het daar met het RAVON-net ingewikkeld wordt om echt soorten te tellen en soorten te zien. Juist door dit soort onderzoek hebben we daar ook nieuwe soorten ontdekt. Vandaar dat we het zorgvuldig doen in afstemming met RAVON, ook uitleggen wat het betekent voor de vis, het gebruik van het sleepnet. Maar we gaan het wel op deze manier doen omdat we het nodig hebben voor de goede vistelling en ook voor de soortentelling van een aantal soorten die we eigenlijk niet willen hebben, zoals de wolkrab en de Amerikaanse rivierkreeft die daar ook zitten, om dat ook te laten zien en uit te leggen. Het is geen excursie, we hebben hem juist in het kader van verbreding en de doelen laten zien wat wij doen als waterschap, juist opengesteld met RAVON, voor het belang van schoonwater en een goede visstand. En in het kader van dierenwelzijn gaan we er zorgvuldig mee om en zullen we ook uitleggen dat het gebruik van een sleepnet stressvol is voor de dieren, ook schade kan toebrengen. Maar ieder onderzoek wat we doen… Ik vergelijk het weleens met een borstkankeronderzoek, dat doet ook pijn maar is ook nodig, om te laten zien wat er nodig is voor onderzoek en het belang ervan, juist om te laten zien – voor de visstand en de vis - hoe belangrijk dit is. In dat kader zullen we het heel zorgvuldig doen, dat doen we altijd, we doen het ook op meerdere plekken, maar het is wel nodig om te kijken wat voor vis er precies zit.

Mevrouw Pallandt: Dank voor de toelichting. Ik denk dat… Het stond vermeld in het AB-journaal, waarschijnlijk is daar in de verwoording bij ons die excursie-indruk ontstaan. Dus nou goed, we laten dan even in het midden hoe dat komt en zo. Dank voor de reactie en ook voor de technische toelichting van waarom dit zo wordt gedaan. Ik zou wel geïnteresseerd zijn om er nog wat meer over te weten te komen, maar dat hoeft hier niet... [*onverstaanbaar, iemand die niet in de microfoon spreekt*]
Ja, daarom zeg ik nu ook, dat hoeven we dus niet plenair... Ik wilde het dus afronden, maar dank dat u zorgt dat we er nog een minuut langer over doen. Ja, dat zou ik dus fijn vinden, om er nog wat meer over te weten te komen en te kijken naar waarom en wat daar misschien nog in mogelijk is. Maar dat hoeft dus voor mij niet plenair. Maar bij dezen, ik hoop dat we dat kunnen doen.

Mevrouw Van den Berg: Ik nodig u uit voor een gesprek met onze ecologen erbij. Dat kunt u horen hoe zorgvuldig wij hiermee omgaan.

Mevrouw Pallandt: Heel fijn.

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan wij door naar de volgende vraag.

De heer Broekmans: Voorzitter. Bij de beeldvormende vergadering had ik gevraagd om nog een keer die beeldvormende vergadering te houden. Is er al iets meer over bekend? Ik had wel gelezen dat er in mei nog een keer een beeldvormende vergadering is. Wordt dat nu weer meegenomen om aan te meren bij die overige drie oevers?

Voorzitter: Dank u wel. Die vraag is gehoord, volgens mij is de eerstvolgende BVTOC gepland voor andere onderwerpen, maar de vraag noteren we nog een keer en daar komen we op terug. Die is… En

breed volgens mij waardering voor die avond over de KRW, dat was een heel goede avond, dat zijn we volgens mij eens met elkaar.
De heer Hendrickx had ook nog een vraag?

De heer Hendrickx: Voorzitter. Onlangs heeft het IPCC het klimaatscenario RCP 8.5 als niet realistisch verklaard. Dit klimaatscenario is eigenlijk de basis voor veel beleid, ook voor onze waterschappen. De vraag is eigenlijk: op welke termijn mogen wij verwachten wat de consequenties zijn van het schrappen van die RCP 8.5 voor ons beleid?

Mevrouw Van den Berg: In het kader van het programma Klimaat en Duurzaamheid kijken wij heel goed welke klimaatonderwerpen en welke onderzoeken en scenario's er zijn en welke wij gebruiken voor ons beleid. Wij zullen dan ook in dat kader daarop terugkomen. Maar ik wil niet zeggen dat het een één op één doorvertaling is, maar de rekenschap van een aantal uitgangspunten daarbij. Maar dat is vanuit meerdere onderzoeken.

De heer Hendrickx: Ik zit even te denken of ik begrijp wat u zegt. Maar in feite zegt u: dat komt het komende jaar gewoon elke keer terug? Of staat er ergens een datum voor? Het is natuurlijk heel belangrijk.

Mevrouw Van den Berg: Voorzitter. Bij alle beleid maken wij gebruik van verschillende scenario's en verschillende onderzoeken naar klimaatverandering. Daarbij kijken wij heel goed naar wat dat betekent voor ons beleid. Het schrappen van een scenario zoals u nu benoemt, betekent niet dat dat automatisch een gelijk effect heeft op al ons beleid. Dus we kijken zeer zorgvuldig en we gaan opnieuw beleid opstellen, welke scenario's we gebruiken. En het belangrijkste scenario waar u op doelt heeft een vertaling in het waterbeheerprogramma, dus in dat kader komen wij daarop terug.

Voorzitter: Dank u wel. De heer Kavelaars.

De heer Kavelaars: Voorzitter. Mijn rondvraag is meer een oproep richting het DB en de dijkgraaf. Het gaat om kort te zeggen over het Gat van Rotterdam. Het is nu half mei, het neerslagtekort loopt weer gestaag op. We hebben nu nog geen tekort aan water, maar het kan zomaar gebeuren dat we midden in de zomer een tekort aan zoet water hebben. Dit omdat de rivier de Rijn en in mindere mate de Maas water aanvoeren vanuit het buitenland. Dit gebeurt omdat het water vanuit de rivieren in de lage landen vrijelijk de Noordzee in kan lopen, doordat er in de Nieuwe Waterweg bij Rotterdam geen sluis of een kering aanwezig is. Door de klimaatverandering wordt het weer extremer. We moeten meer water af kunnen voeren bij veel neerslag, daarvoor is het plan Ruimte voor de rivier al voor een groot gedeelte uitgevoerd. Maar we moeten bij droogte het water beter vasthouden. Hiermee zijn we binnen het waterschap al volop bezig, maar ook buiten ons waterschap moet tijdens droogte meer water vastgehouden worden. Zo is op landelijk niveau een mogelijkheid om door onder middel van een sluis of kering bij Rotterdam meer zoet water vast te houden. Hierdoor zouden de lage landen veel meer zoet water ter beschikking hebben. Dit is geen nieuwe gedachte, maar wel een gedachte die meer aandacht nodig heeft. Daarom deze oproep richting het DB en de dijkgraaf om deze gedachte meer onder de aandacht te brengen bij collega-bestuurders op allerlei niveaus, tot in Brussel toe.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Voorzitter. Het is precies wat u zegt, mijnheer Kavelaars, dat is geen nieuws. Wij weten dat. De dijkgraaf en ik, bij alle overleggen waar wij het hebben over de zuidwestelijke delta, voldoende zoetwater vasthouden, Volkerak en zo meer, maar ook in het Deltaprogramma Hoge Zandgronden. We zijn bezig met een nieuw deltaprogramma, met de delta-commissaris. Iedereen weet dit, maar het zal u niet verbazen: er hangt een prijskaartje aan en bij Rijkswaterstaat hebben ze er gewoon niks voor over. Maar weet dat we het continu onder de aandacht brengen.

De heer Kavelaars: Dat was even de streek van het verhaal. Bedankt.

Voorzitter: Dank u wel. Ik kijk rond, nog iemand die behoefte heeft aan een rondvraag? Dat is niet het geval.

## 5. Sluiting

Voorzitter: Ik dank u allen voor uw aanwezigheid en ik wens u allemaal een heel fijn en prettig Hemelvaartweekend. Rust lekker uit en wij zien elkaar terug op 1 juli.

*Sluiting vergadering: 23.00 uur.*

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur op 1 juli 2026.

| | |
|---|---|
| De dijkgraaf | De secretaris-directeur |
| B.J.J. Bengevoord | dr. A.F.M. Meuleman |